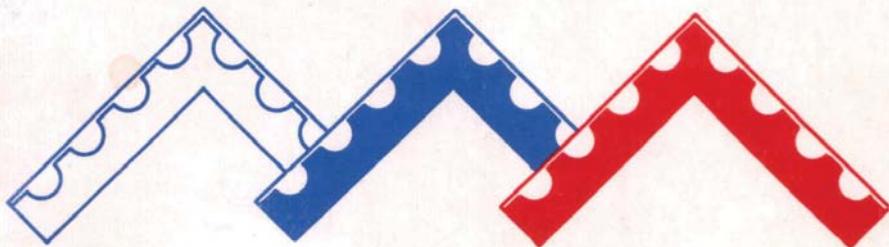

ZVÄZ SLOVENSKÝCH FILATELISTOV

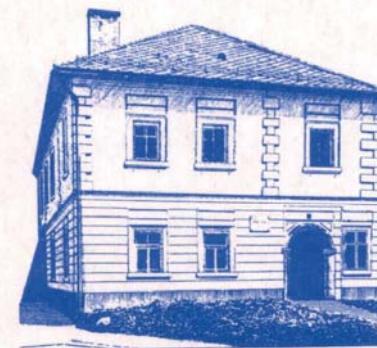
PAMÄTNICA

100 ROKOV ORGANIZOVANEJ FILATELIE NA SLOVENSKU

BRATISLAVA 1995

1895-1995

PAMÄTNICA
100 rokov organizovanej filatelie na Slovensku

Vydal Zväz slovenských filatelistov v Bratislave

ADMÍTÁMA

100 rokov organizovanej filatelie na Slovensku

K STOROČNICI

V tomto roku 1995 si naša organizovaná filatelistická obec pripomína sté výročie založenia prvého známeho filatelistického spolku na území Slovenska - spolku Album v roku 1895.

Zväz slovenských filatelistov, ktorý dá sa to aj tak povedať, môže byť považovaný za nástupnícku organizáciu filatelistického spolku Album, v rámci osláv tohto storočného jubilea predkladá našej filateliistickej i nefilateliistickej verejnosti osobitnú publikáciu pripomínajúcu nielen uplynulé roky organizovanej filatelie na Slovensku, ale aj obsahujúci historický prehľad dnes už storočných dejín slovenskej filatelie.

Pamätnica k stému výročiu organizovanej filatelie na Slovensku, ktorý sa dostáva do Vašich rúk, obsahuje články doterajších predsedov Zväzu slovenských filatelistov, ktorí sa vystriedali vo vedení ZSF po jeho obnovení v roku 1969 - Dr. Severína Zrubca, Dr. Milana Antalca a Dr. Petru Osuského, z ktorých každý sa svojim spôsobom zapísal do novodobých filateliistickej dejín nášho štátu a články našich významných filateliistickej funkcionárov publicistov a vystavateľov - predstaviteľov organizovanej filatelie v západoslovenskom, stredoslovenskom a východoslovenskom regióne - Jozefa Korenáho, Dr. Otta Gáťu, Štefana Plšku a Dr. Vladimíra Chmelára, ktorým v mene svojom i v mene súčasného vedenia ZSF ďakujem za doteraz vykonanú užitočnú prácu, za ich dlhoročnú neúnavnú a cielavedomú publicistickú a vystavateľskú činnosť, skratka za všetko to, čo urobili pre rozvoj organizovanej filatelie v našej rodnej krajine.

Samozrejme, vďaka nemôže patriť len doterajším, súčasným a budúcim funkcionárom nášho zväzu, ale musí patriť najmä stovkám neúnavných a obetavých predsedov, tajomníkov, hospodárov a ďalších funkcionárov klubov filatelistov, vedúcim KMF, spolupracovníkom Zväzu slovenských filatelistov a sympatizantom filatelie vôbec. Verme, že napriek súčasným ekonomickým podmienkam, náš spoločný zväz práve vďaka týmto priateľom filatelie, prekoná dnešné problémy a neostane stáť na mieste.

Bratislava, november 1995

JUDr. Jozef Olah
predseda ZSF

Biliografický riadok

Kolektív: Pamätnica. 100 rokov organizovanej filatelie na Slovensku.
ZSF Bratislava, Bratislava 1995

O b s a h Dr. Severín Zrubec: **OD KREMNICE PO SLIAČ**
KLADENIE ZÁKLADOV A POČIATKY ROZVOJA ZSF 5
20

OD KREMnice po SLIAČ

OD KREMNICE PO SLIAČ

Počiatky a rozvoj organizovanej filatelie na Slovensku 1895-1969

Dr. Severín Zrubeck

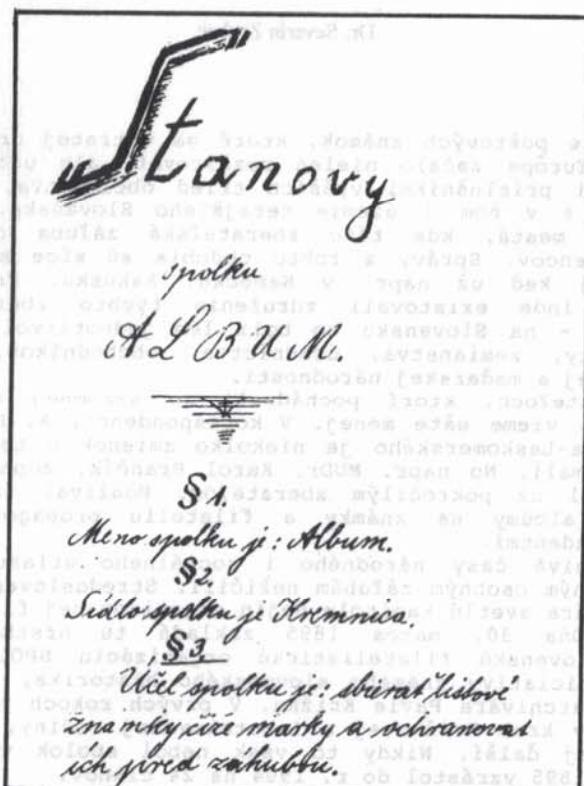
Zbieranie poštových známok, ktoré sa v tretej tretine 19. storočia v Európe začalo nielen rozširovať, ale udomáčňovať, pravda, medzi príslušníkmi vyšších tried občianstva, neobišlo ani Uhorsko a v nôm i územie terajšieho Slovenska. Boli to predovšetkým mestá, kde táto zberateľská záľuba nachádzala svojich stúpencov. Správy z tohto obdobia sú sice skúpe, ale existujú. Aj keď už napr. v Nemecku, Rakúsku, Francúzsku, Anglicku a inde existovali združenia týchto zberateľov - filatelistov - na Slovensku to boli len jednotlivci, najmä z radov šľachty, zemianstva, úradníctva, obchodníkov, lekárov atď., nemeckej a maďarskej národnosti.

O zberateľoch, ktorí pochádzali zo skromnej slovenskej inteligencie, vieme ešte menej. V korešpondencii A. Kmetá, dr. G. Zechentera-Laskomerského je niekoľko zmienok o tom, že ich známky zaujímali. No napr. MUDr. Karol Brančík, župný lekár v Trenčíne, bol už pokročilým zberateľom. Používal už r. 1890 predtlačené albumy na známky a filateliu propagoval medzi tamojšími študentmi.

Nepriaznivé časy národného i sociálneho útlaku v tomto období podobným osobným záľubám nežičili. Stredoslovenské mesto Kremnica otvára svetlú kapitolu dejín organizovanej filatelie na Slovensku. Dňa 30. marca 1895 zakladá tu hŕstka mladých nadšencov slovenskú filatelistickú organizáciu SPOLOK ALBUM. Vznikla z iniciatívy známeho slovenského historika, národovca, kremnického archívára Pavla Križku. V prvých rokoch jeho členmi bol len úzky kruh Križkovej a Lehotskowskej rodiny, neskôr siedem ľudí, ktorí sa pripravili na výstavu v Bratislavskom Národnom Múzeu v roku 1896. Počas výstavy sa do organizácie zapojili ďalší členovia, ktorí boli zaujatí filatelickou aktivitou. Výstava v Bratislave poskytla impulz pre založenie filatelistických organizácií aj v Čechách, kde vznikla Filatelistická Spoločnosť Praha.

Priamy i nepriamy národnostný útlak na Slovensku v poslednej štvrtine 19. storočia a v prvých rokoch storočia 20. až do skončenia I. svetovej vojny, bol veľký. Slováci nemali nijakých slovenských škôl alebo inštitúcií - okrem Slovenskej muzeálnej spoločnosti v Martine a Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Odnárodnňovanie silne postupovalo. Tak to bolo aj v Kremniči. Napr. kým sa v r. 1880 k maďarskej národnosti hlásilo v meste len niečo vyše 6% obyvateľstva, v r. 1910 sa už 33% Kremničanov hlásilo za Maďarov. Dom Križkovcov a Lehotskovicov na vtedajšej Školskej ulici patril k tým kremnickým domom, kde sa hovorilo len po slovensky. Pavol Križko viedol svoje deti a vnukov ku kultúrnej činnosti v slovenskom národnom povedomí. V dome sa usporadúvali spoločenské popoludnia a večierky, na ktorých sa recitovali slovenské básne, hrávali slovenské divadlá, účinkoval hudobný krúžok i spevokol. Do jednej z takýchto kultúrnych a spoločenských činností patrilo i zbieranie poštových, ako ich oni vtedy nazývali - listových známok. No, každé schádzanie sa a združovanie Slovákov bolo podozrivé. Táto nepriaznivá situácia a opatrnosť z nej vyplývajúca, najpravdepodobnejšie pôsobila na to, že do filatelistického

spolku prijímal len slovensky spoľahlivých členov, predovšetkým s príbuzenským, prípadne priateľským vzťahom k rodine Pavla Križku. V spolku sa hovorilo len po slovensky, písomnosti sa viedli v slovenčine a v spolku sa tým upevňovalo slovenské národné povedomie.

Účelom spolku bolo zbierať poštové známky, ochraňovať ich, venovať sa im a rozširovať túto zberateľskú záľubu. Štruktúra spolku bola jednoduchá. V prvých dvoch rokoch boli iba schôdze trojčenného vedenia, prípadne aj za účasti niektorých ďalších členov. Na nich sa prezerali získané známky, triedili sa, a z každého druhu jednu nalepili do spoločného zošitu, neskoršie do tlačeného albumu. Aj potom sa najčastejšie schádzal len výbor. Ukázala sa však potreba existencie pravidiel chodu spolku. Za tým účelom boli vypracované stanovy, najprv jednoduché v r. 1897, potom dokonalejšie v r. 1898 a v r. 1900. V roku 1897 sa už začali konáť okrem schôdzí výboru členské schôdze a najmä schôdze výročné. Na nich sa podávali správy o činnosti spolku, debatovalo sa o nových známkach, hospodárskom stave spolku, spolkovej discipline a vykonávali sa volby funkcionárov.

V rokoch 1899 a 1900 spolok vydával aj jednoduchý časopis "ALBUM", písaný strojom, členovia si ho na prečítanie odovzdávali. V r. 1900 vydal spolok i dejiny spolku za predchádzajúcich 5 rokov. V časopise sa publikovali organizačné

i hospodárske záležitosti spolku, spolkové stanovy, zápisnice, zoznamy a ponuky známok (spolok od r. 1896 duplikáty známok predával členom aj iným záujemcom), ďalej návrhy členov na činnosť spolku i spoluprácu členov na dianí spolku.

Najaktívnejší bol rok 1901, kedy v spolku bola možnosť i spoznať filatelistické časopisy, ktoré členovia spolku, Milutín a Jaromír Križkovci doniesli najmä z Viedne a Budapešti. Spolok nadával aj výmenné styky s obchodníkmi s poštovými známkami v Uhorsku, ale napr. aj v Nórsku. Nepodarilo sa však zistíť, či spolok usporiadal aj nejaké prednášky i keď vieme, že v spolku sa besedovalo o tom, čo prinášajú filatelistické

ČASOPIS spolku ALBUM.

Rocnik I. 18-ko júl 1899. Číslo 6.
Majiteľ, vydavateľ a nakladateľ spolok Album.

Spolkové zprávy.

S U B E

Dozvedel som sa s hodoverne, že veľaslavny spolok Album v Kremnici už od väč rokov jeftuje a ešte nemá spisané svoje dejiny. Ja teda sa zavazujem da:

-200-

slovom dvesto

listových upotrebených známok posvätníruje v súta spisovateľskú odmenu tomu, kto spíše tiež dejiny tak, že ich trojčlenový odbor uzna za dobré.

Práca sa má podať do konca septembra tohto roku spolkovému zápisníkovi, p. Aurelovi Lehotskému v Kremnici domové číslo 101. pošta Kremnica, ktorý potom svolá posudzujúci odbor, aký mu ja sam oznamím, a oddá mu k subehu dosle práce.

Rukopis musí byť mottom opatrený a také-

že motto v zapečatenej obálke s podpisom spisovate-

ľovým súčasne doručene.

V Kremnici dňa 3-ko júla 1899.

Pavel Križko,

časopis, o novovydaných a získaných známkach, krajinách ich pôvodu, i o cenách známok.

Od r. 1902, kedy zomrel iniciátor založenia spolku Pavel Križko, v tom istom roku i jeho manželka, a tajomník spolku Medard Lehotský začal vážne chorľavieť, spolkový život upadal.

Prestal vychádzať i časopis. Tento stav mal však príčinu aj inde. Niektorí členovia sa odstáhovali za svojím povolaním z Kremnice, iní stratili vo víre svojich denných starostí záujem o zbieranie poštových známok, aký mali v prvých rokoch. Rok 1904, kedy zomrel tajomník spolku - ako uvádza vo svojich spomienkach Ing. Aurel Lehotský z roku 1905-1908 - prestal spolok fakticky existovať.

Pravda, v čase, keď kremnický spolok robil svoje prvé kroky, v Európe už existovali stovky filatelistických spokov a ich organizačná i odborná úroveň mala niekde už pomerne vysokú úroveň. Napr. Spolok českých filatelistov existoval už od r. 1887 a bol veľmi agilný, pritom združoval filatelistov z Čiech, Moravy i Sliezska. Kremnický spolok začína skromne, samorastlo a tak si počína po všetky roky svojho jestvovania. Oproti iným spolkom v Európe mal však niektoré odlišnosti.

Prvý rozdiel oproti skúsenostiam starších európskych filatelistických organizácií bol najmä v tom, že jeho vlastnými zakladateľmi boli mladí adepti filatelie. Inde to boli často vážení starší páni. Ďalej je významný tým, že nielen jeho členkami, ale aj funkcionárkami, bol pomerne značný počet žien. Jedna z nich bola v rokoch 1899-1900 predsedníčkou spolku a posledné dva roky jeho činnosti spočívali na ramenach ďalších dvoch žien - funkcionárok.

Ale najhlavnejším rozdielom oproti vtedajším klubom inde, bola skutočnosť, že spolok si založil a po celý čas svojej existencie viedol predovšetkým spoločnú spolkovú zbierku. To je ojedinelý prípad v zbieraní známok tých čias. A je tu ešte ďalšie unikum: členské príspevky sa v kremnickom spolku uhradzovali nie v peniazoch, ale v poštových známkach. S tým sa nikde vo filatelistickom svete nestretávame.

Podiel žien na členstve i aktivite spolku je naozaj prekvapujúci. A to po celý čas jeho pôsobenia. Boli to - nazdávame sa - úvahy spoločenské, že ženy nechceli zaostať za mužmi, a potom i rodinné, v snahe podporovať mladých i dospelých v tejto zaujímavej zálube. Pravda, stretnutia v slovenskom spolku považovali za spoločenskú udalosť, pri ktorej nechceli chýbať, i príležitosť pre upevňovanie svojho národného cítenia. A ešte jedno, veď zbieranie známok ich zaujalo prv, než bol založený spolok. Svedčí o tom veľké množstvo známok, ktoré sústredila z vlastného záujmu druhá Križkova dcéra Drahotína a potom ich všetky odovzdala spolku.

Kremnický filatelistický spolok bol teda skutočne oproti svojim súčasníkom v Európe skromný, počtom členov i činnosťou. Začínať v rodinnom kruhu a potom v miestnom okruhu. Na začiatku to boli mladí nadšenci, ale už po prvých mesiacoch boli v spolku dospelí ľudia so stredoškolským i vysokoškolským vzdelaním, remeselníci, obchodníci, úradníci a úradníčky, i ženy z domácností. Pre nich všetkých bolo zbieranie známok vo svojom jadre predovšetkým spoločenskou záľubou.

Aj keď kremnický Spolok ALBUM nemal dlhé trvanie - iba 10 rokov - položil svoju existenciu základy organizovanej filatelie na Slovensku a preto mu patrí čestné miesto v jej dejinách a hrdo sa k nemu môžeme hľať aj dnes.

Pravda, koncom 19. a začiatkom 20. storočia pôsobilo v Uhorsku viac spolkov a združení, utvárené boli však vo väčšine ako voľné priateľské spoločnosti. Tak to bolo na území Slovenska napr. v Bratislave, Žiline, Košiciach, Piešťanoch, Prešove, Lučenci, Levoči a inde. Boli to však združenia zberateľov nemeckej a maďarskej národnosti. A boli medzi nimi vynikajúci

zberatelia. Vynikol najmä bratislavský gróf Mikuláš Dessewffy, ktorý vydal v Bratislave prvý katalóg uhorských známok (1898), ďalej gróf F. Billot, riaditeľ nemocnice dr. J. Pantoček, obchodníci L. Richter a A. Pfaff. Prvá úradne evidovaná nemecká "Stolná spoločnosť bratislavských zberateľov poštových známok pôsobila v Bratislave od r. 1909 a viedol ju významný znalec uhorských, rakúskych a nemeckých známok dr. V. Weinert. Trvala až do r. 1938. Jej vedúci tu vydával nemecký časopis "Donaupost" v r. 1916-1942. Nie je bez povšimnutia, že niekoľko slovenských priekopníkov filatelie bolo členmi Klubu českých filatelistov v Prahe, a to v r. 1899-1918.

Ukončenie I. svetovej vojny, cez ktorú i filatelia bola v ústrani, znamenalo novú vzprahu aj pre túto zberateľskú záľubu. Slovensko sa stáva súčasťou nového, česko-slovenského štátu. Znamená to nielen národnú záchranu Slovákov, ale aj utváranie všeestranných možností rozvoja všetkých úsekov národného spoločenstva. A už v prvých rokoch spoločného štátu začína zapúšťať svoje korene aj filatelie. Na Slovensko prichádzajú po r. 1919 pomáhať pri budovaní nového života mnohí členovia českého národa, ktorí svojou národnou i kultúrnou vyspelosťou znamenali veľký prínos pre povznesenie po stáročia utláčaného a podceňovaného Slovenska.

Ked sa pomery uspokojovali, upevnila sa česko-slovenská politická správa, utvárali sa aj podmienky pre pestovanie rozličných zberateľských záľub. Zásluhou českých úradníkov, dôstojníkov, lekárov, železničiarov i príslušníkov rozličných iných povolaní, kladú sa základy česko-slovenskej organizovanej filatelie. Prvý klub vzniká na jar 1922 v Košiciach, druhý v lete toho istého roku v Žiline. Nasledujúci rok priniesol vznik klubov v Martine, Bratislave, Komárne a v Trenčianskych Tepliciach. Všetky tieto kluby sa prihlásili do Zväzu česko-slovenských filatelistických spolkov v Prahe.

V spolupráci českých a slovenských filatelistov rast a výsledky práce boli stále viditeľnejšie. Členovia klubov sa pravidelne schádzajú, usporadúvajú prednášky, tvoria zbierky, sledujú filatelistické časopisy i predstavujú sa verejnosti výsledkami svojho snaženia. Július Tatár zo Žiliny, významná postava slovenskej organizovanej filatelie po nasledujúce desaťročia, je prvým a úspešným vystavovateľom svojich zbierok na I. medzinárodnej výstave poštových známok v Brne v r. 1923.

Agilný klub filatelistov v Trenčíne za spolupráce s klubmi v Bratislave, Košiciach a Trenčíne odhodlal sa v r. 1928 k priekopníckemu dielu: usporiadal v dňoch 27.5. až 3.6.1928 I. slovenskú výstavu poštových známok. Bola veľmi úspešná. Českí filatelisti vystavovali na nej 53, slovenskí 33 a zahraniční 26 exponátov. Vyšiel k nej obsiahly katalóg a v jej rámci sa v Trenčíne uskutočnila aj prvá filatelistická aukcia. Trenčiansky príklad nasledovali výstavou v tom istom roku aj Košice. V tomto období vznikli mnohé ďalšie kluby filatelistov, napr. v Malackách, Prešove, Poprade, Nitre, Nových Zámkoch, Skalici, Leviciach, Piešťanoch a Banskej Bystrici. A organizujú sa aj ďalšie výstavy, napr. v Bratislave, Žiline a Komárne.

Už v r. 1923 vyšiel významný martinský filatelist M. Ursíny s výzvou na utvorenie centra filatelie na Slovensku. Výzva však nemala predpokladaný ohlas. Najmä od r. 1927 si v organizovanej filatelii na Slovensku získaval Klub filatelistov v Bratislave vážené postavenie a obracali sa naň v organizačných i odborných otázkach filatelisti z celého Slovenska. V nôm totiž ako organizátori filatelie už pracovali Ing. Klement Ptačovský, Miloš Müller, Ladislav Novotný, Leopold Vališ a neskoršie dr. Juraj Bulla a iní.

Najvýznamnejšou udalosťou v dejinách nielen slovenskej, ale celej česko-slovenskej filatelie tohto obdobia bola Celoštátna výstava poštových známok BRATISLAVA 1937. Bola vynikajúcim filatelistickým podujatím po každej stránke a stala sa základom tradície výstav tohto druhu v Česko-Slovensku. K nej vyšiel aj prvý pamätný československý známkový hárček.

Ale to už prichádzali roky ohrozenia Česko-Slovenska, vojny v Európe a vo svete, ktoré poznačili filateliu na takmer 10 rokov. Rozpad Česko-Slovenska v marci 1939 sa nepriaznivo odrazil aj na organizovanej filatelii na Slovensku. Mnohé spolky stratili obetavých českých funkcionárov a všetky zostali bez ústrednej organizácie. Preto sa spolky ešte viac obracali na Klub slovenských filatelistov v Bratislave, ktorý sa podujal

ústrednú organizáciu suplovať. Túto úlohu účinne plnil aj tým, že od r. 1939 do r. 1945 vydával prvý slovenský filatelistický časopis "Slovenský filatelist". Jeho redaktormi boli MUDr. Viktor Vojto a Ladislav Novotný. Bratislavský klub sa venoval aj vedeniu evidencie klubov. Bolo ich v r. 1940 20 a v r. 1945 už 54 s počtom 3.709 členov. Predsedom klubu bol dr. Juraj Bulla.

Jedným z úspechov klubu bola iniciatíva pri vydaní zákonného opatrenia na ochranu poštových známok a zberateľov proti falzifikátorom v r. 1942.

Napriek vojnovým rokom usporiadal klub v r. 1942 celoštátnu výstavu poštových známok v Bratislave. Jej ohlas medzi zberateľmi, i záujem verejných štátnych činitelov o ňu i

Slovenský filatelist

ČÍSLO 1 /1939

V Bratislave 15. októbra 1939

Cena Ks 1-

spoločensky zvýraznil potrebu slovenskej ústrednej filatelistickej organizácie. To sa stalo skutkom 7. novembra 1943, kedy bol v Bratislave za účasti 50 delegátov z 24 klubov založený Zväz slovenských filatelistických spolkov. Jeho predsedom sa stal dr. Juraj Bulla a tajomníkmi František Pakan z Bratislavu a Ján Geryk z Martina.

Utvorenie ústredia znamenalo nové oživenie a zaktivizovanie filatelie. Vo väčšej mierе sa aj napriek nepriaznivým časom uskutočnil veľký počet odborných prednášok a kluby nadvázovali vzájomné styky. V r. 1943 bola v Trnave výstava poštových známok mládeže. Nasledujúce vojnové udalosti slubne sa rozvíjajúcu filateliu opäť utlmiли. Ale toto obdobie je významné najmä tým, že v ňom vznikla ústredná slovenská filatelistická organizácia, predchodca dnešného Zväzu slovenských filatelistov. A zaslúži si uznanie. Napriek určitým politickým tlakom vtedajší zväz nevstúpil do Európskeho zväzu filatelistov, ktorý založilo Nemecko, aby rozbilo Medzinárodnú filatelistickú federáciu (FIP).

Obnovenie spoločného štátu Čechov a Slovákov v roku 1945 viedlo i k zaktivizovaniu činnosti klubov i celého zväzu. Predstaviteľia slovenskej filatelistickej organizácie prejavovali od začiatku snahu o spoluprácu s Ústredím česko-slovenských filatelistických spolkov v Prahe, v duchu nového štátoprávneho usporiadania Česko-Slovenska. To sa prejavilo ako na zjazde ZSFS v Martine v októbri 1945, kde bol za predsedu zvolený Ján Geryk z Martina a za tajomníka Ladislav Novotný z Bratislavы. Tak aj na ďalších dvoch zjazdoch, a to v r. 1946 v Piešťanoch (tam bol za predsedu ZSFS zvolený Miroslav Krupec a za tajomníka Otto Koreň, obaja z Bratislavы) a potom v r. 1947 v Spišskej Novej Vsi. Čím ďalej, tým výraznejšie reprezentovali slovenské kluby a jeho zväz svoju organizačnú i odbornú vyspelost. Svedčí o tom napr. i skutočnosť, že reprezentácia

Slovenska na Celostátnej výstave poštových známok BRNO 1946 bola vynikajúca. Kolektívny exponát slovenských poštových známok zväzu slovenských filatelistických spolkov získal Hlavnú cenu výstavy a exponát Československa L. Vališa Veľkú cenu výstavy a zlatú medailu.

Od r. 1946 vychádzali na Slovensku 2 filatelistické časopisy: "Filatelist" (redigoval ho L. Novotný) a "Zberateľ" A. Kollára. V r. 1946 bolo na Slovensku zaregistrovaných 51 filatelistických spolkov. Úspešnou bola v r. 1946 filatelistická výstava v Nitre a ďalej v r. 1947 Podtatranská výstava v Spišskej Novej Vsi, ktorá bola celoslovenského charakteru. V jej rámci bol i III. zjazd zväzu.

Pokračujeme v katalogu SSSR a RAKÚSKA

Cíllo 10/1949 • Cena Kčs 5

FILATELISTA

ORGÁN SVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTICKÝCH SPOLKOV V BRATISLAVE
A ÚSTREDIA ČESKOSLOVENSKÝCH FILATELISTICKÝCH SPOLKOV V PRAHE

O spolupráci s Ústredím česko-slovenských filatelistických spolkov v Prahe sa od r. 1946 sústavne rokovalo, dlho pre Slovensko bez priaznivého výsledku. Českí zástupcovia nedokázali pochopiť nové politické pomery a usporiadanie nových vzťahov našich národov na základe Košického vládneho programu. Rokovania trvali tri roky. Slovenský návrh bol, aby sa utvorili vzäzy českých a moravsko-sliezskych filatelistov, ktoré by potom so zväzom slovenských filatelistických spolkov utvorili novú

ústrednú organizáciu filatelia v Česko-Slovensku. Konečne tento návrh bol až v novembri 1948 prijatý na zjazde česko-slovenských filatelistov v Kroměříži. Na čelo nového ústredia bol zvolený Zdeněk Kvasnička z Prahy, slovenský zástupca Miroslav Krupec bol zvolený za II. podpredsedu.

Dôsledky februárových udalostí v r. 1948 zasiahli do filatelia novým uznesením v tom smere, aby sa filatelia rozširovala medzi širokými vrstvami občianstva. Záujemci o filateliu sa začínajú združovať pri rozličných podnikoch a organizáciach, a to v rámci kultúrnej činnosti ROH. Prvé takéto krúžky na Slovensku boli založené za podpory zväzu v Bratislave a v Košiciach.

V r. 1950 sa predsedom zväzu stáva Ladislav Novotný. Zatiaľ, čo Zväz slovenských filatelistických spolkov prospešne v nových podmienkach fungoval, zväzy českých a moravsko-sliezskych filatelistov neboli utvorené. Nasledovali rokovania Ústredia s predstaviteľmi ROH o zapojenie filatelistov do tejto celoštanej organizácie. Pretože v ďalšom období dochádza k novým úpravám spolkového práva, podľa nich filatelistické spolky začali v r. 1951-1952 prechádzať do ROH a osvetových domov a besied. V tomto období zväz usmerňuje nové organizačné útvary metodicky.

Nové poňatie filatelia sa nepresadzovalo do života ľahko. Bolo treba mnoho spoločenskej, organizačnej i odbornej práce a najmä výchovy nových, ochotných členov zväzu. Tu značne pomohli napr. bratislavskí, trenčianski, žilinskí, košickí, ale aj iní dejatelia zväzu.

Sprivedomým znakom tohto obdobia bol značný rozrach filatelistických výstav, kladenie základov slovenskej filatelistickej publicistiky a najmä vchádzanie filatelia ako kultúrno-zberateľskej záľuby do vedomia spoločnosti.

Významným podujatím a znakom nového poňatia filatelia a tvorby jej organizačnej štruktúry bola Celoštátna výstava poštových známok BRATISLAVA 1952, ktorú videlo 30.000 návštěvníkov. Exponáty vystavovali filatelisti v reprezentácii svojich klubov a krúžkov.

Ďalšia zmena vo vedení filatelia v Česko-Slovensku nastáva v decembri 1952, kedy sa Ústredie v Prahe administratívnym opatrením stáva súčasťou Ministerstva spojov. Deň 31.12.1952 treba v súlade s týmto opatrením považovať za deň nedobrovoľného zániku Zväzu slovenských filatelistických spolkov.

Spolupráca filatelistov s predstaviteľmi ROH, ich závodných výborov, osvetových domov, bola sice rôznej úrovne, no mnohé krúžky a kluby si v týchto podmienkach vedeli od začiatku utvoriť dobrú atmosféru a získali značnú podporu, organizačnú i materiálnu, pre svoju prácu. Postupom času táto spolupráca bola takmer všade dobrá. Centrálné usmerňovanie z Prahy malo však značné nedostatky, a preto sa stále zo Slovenska ozývali hlasy o zriadenie strediska pre slovenskú filateliu.

Tieto požiadavky sa v roku 1957 začali uskutočňovať. Stalo sa tak najprv vďaka aktivite martinských filatelistov, ktorí sa v r. 1957 podujali organizovať I. výstavu poštových známok strojárov. V rámci jej príprav navštívil predsedu organizačného výboru výstavy Štefan Plško, povereník spojov dr. J. Lukačoviča v Bratislave a informoval ho o zámeroch, ako aj o stave filatelia na Slovensku. Povereník spojov tieto informácie zaujali a slúbil nielen pomoc pri výstave, ale sa rozhodol pre organizovanie filatelia na Slovensku zriaďiť Slovenskú zložku ČSFS ako poradný orgán Povereníctva spojov.

Tento čin slovenskí filatelisti uvítali. Slovenská zložka bola v Bratislave utvorená, jej predsedom sa stal známy filatelistický odborník Ing. Klement Ptačovský. Slovenská zložka v spolupráci s orgánmi ROH i osvetovými domami na všetkých organizačných stupňoch dala slovenskej filateliu nový impulz rozvoja. Usporadúvala v rozličných mestách a podnikoch Slovenska aktívny filatelistických dejateľov, uskutočňovala prednášky, bola v živom styku s klubmi a krúžkami, získávala pre filateliu mládež, vydávala potrebné inštrukcie pre tvorbu zbierok.

Výsledkom jej práce bolo, že filatelia na Slovensku sa vzmáhala nielen počtom členov, ale rásťla aj odborne. V kluboch a krúžkoch vyrastali stovky obetavých nových funkcionárov a desiatky odborníkov, vznikalo mnoho kvalitných zbierok a exponátov. Urcie k tomu prispel aj inštrukčný exponát Slovenskej zložky "Škola filatelistiek", ktorý vysvetľoval základy filatelia a tvorby zbierok i exponátov na praktických ukážkach. V r. 1958-1959 obehol celé Slovensko. A charakteristickým pre celé toto obdobie je, že na Slovensku sa uskutočnili ročne takmer stovky výstav poštových známok, najmä propagačných pri rozličných politických, kultúrnych a spoločenských výročiach a podujatiach. A tiež mnoho výstav súťažných. Slovenskí filateliisti práve v časoch pôsobenia slovenskej zložky sa začínajú svojimi exponátm zúčastňovať i na medzinárodných výstavách, a to úspešne.

Významnými udalosťami boli najmä dve vydané podujatia: Oblastná výstava poštových známok ZVOLEN 1959 a Celostátna výstava poštových známok BRATISLAVA 1960 s medzinárodnou účasťou. Obidve mali veľmi dobrý ohlas nielen v ČSSR, ale aj v zahraničí. Zvolenská bola vlastne prvou celoslovenskou výstavou.

Nepochopiteľným zostáva, že napriek týmto jasným úspechom centralistické vedenia ÚČSF v Prahe zostávalo hluché. Aj keď sa jeho členovia na mnohých podujatiach slovenskej zložky zúčastňovali, nikdy ju oficiálne za svoju súčasť neuznali.

Obdobie, keď filatelia bola začlenená do ROH a osvetových ustanovizní, bolo po viacerých stránkach pre krúžky a kluby výhodné: boli v prevažnej väčšine finančne aj inými aktivitami zabezpečené (napr. dopĺňovali si knižnice, mali k dispozícii miestnosti ap.). Nedostatom bolo, že uvedené organizácie mali mnoho aj iných úloh a odbornému usmerňovaniu rozvíjajúcej sa filatelia nestačili. Preto sa už v r. 1964 ozývali po celej republike hľasy po utvorení osobitnej záujmovej organizácie česko-slovenských filatelistov.

Po prvýkrát sa o tom oficiálne hovorilo na oslavách Dňa česko-slovenskej poštovej známky 18. decembra 1964 v Bratislave

a tu sa v zásade začali aj načrtávať úlohy tejto novej organizácie. V marci a apríli 1965 sa v kluboch a krúžkoch uskutočnili členské schôdze, ktoré mali byť základňou pre filatelistické organizácie, utvorené na miestnom princípe. Nie všade sa to podarilo a tak v mnohých mestách nenastalo zjednotenie. Prechod na nový spôsob organizácie mal niektoré negatívne dopady. Zlúčovaním sa dosiahlo zníženie klubov i na Slovensku (zo 186 na 118), ale čo bolo väznejšie, zmenšil sa počet členov, a to z 5.482 na 3.928.

Slovenská zložka pri spracúvaní základných dokumentov novej organizácie žiadala, aby bol pre Slovensko utvorený Slovenský výbor nového zväzu.

Ustanovujúca konferencia Zväzu česko-slovenských filatelistov bola v Prahe 30. mája 1965. Zúčastnilo sa na nej 124 delegátov, z toho 15 zo Slovenska. Na konferencii sa utvoril Zväz česko-slovenských filatelistov ako samostatná spoločenská záujmová organizácia začlenená do Národného frontu ČSSR. Konferencia zvolila 21-členný ústredný výbor. V ňom boli 4 zástupcovia zo Slovenska (T. Jaššo, dr. S. Zrubec, Š. Plško a Š. Bicák), 9-členné predsedníctvo (zo Slovenska T. Jaššo, ktorý sa stal I. podpredsedom) a revízna komisia (jej predsedom sa stal E. Farbaky z Martina). Konferencia súčasne schválila aj stanovy. V stanovách sa napriek príslubom i z politických miest a pri proteste slovenských zástupcov nezakotvil osobitný orgán pre Slovensko, ako to bolo pri iných organizáciách Národného frontu.

Za obdobie 15 rokov sa stalo po druhýkrát (1952, 1965), že bol násilne zrušený riadiaci orgán filatelia na Slovensku napriek tomu, že sa v praxi osvedčil a znamenal progres pre organizovanú filateliu po každej stránke. Slovenskí filatelisti boli týmto rozhodnutím značne sklamani. Významnou črtou novej česko-slovenskej filatelistickej organizácie bolo, že sa popri organizačnom a odbornom riadení filatelia na všetkých organizačných stupňoch zapájala do aktivít vtedajšej spoločnosti.

Pre odborné riadenie jednotlivých zberateľských úsekov a mládež utvoril zväz odborné komisie, ktorých členmi boli i slovenskí filatelistickí odborníci a prevzal filatelistický časopis. Uskutočnila sa nová registrácia klubov i členov. Na Slovensku k 31. decembru 1965 bolo 112 klubov s 2.414 členmi.

Po čiastočnom ochabnutí aktivity na Slovensku v dôsledku reorganizačných problémov, pozvolna dochádzalo aj k oživeniu odbornej činnosti. Dokazovala to aj aktívna účasť slovenských zástupcov v odborných komisiach, i napr. výstavy známok v Žiari nad Hronom, Sobranciach, Krompachoch, Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici a inde.

Odčlenením klubov od ROH sa prerušila dobrá spolupráca zo zložkami tejto organizácie a mnohé kluby stratili technickú i finančnú podporu. Začala sa však dať spolupráca s ostatnými členskými organizáciami Národného frontu. Prvým rozsiahlejším podujatím nového Zväzu bola Celostátna výstava poštových známok BRNO 1966. Slovenskí filatelisti sa na nej zúčastnili 54 exponátm. Významným organizačným podujatím v r. 1966 boli celoslovenské stretnutia filatelistov v Trenčíne a Bratislave. V tomto roku sa založila trvalá tradícia osláv Dňa česko-slovenskej poštovej známky. Ku koncu roka sa funkcie člena Predsedníctva ÚV ZČSF a podpredsedu vzdal T. Jaššo, jeho nástupcom za Slovensko sa stal dr. S. Zrubec.

Ako prípravy na Svetovú výstavu poštových známok PRAGA 1968, sa v r. 1967 uskutočnili celoštátne výstavy jednotlivých

zberateľských úsekov. Na Slovensku to bola výstava leteckej filatelie AERO-BRATISLAVA 1967. Aj v r. 1967 sa uskutočnili na Slovensku dve stretnutia filatelistov, a to opäť v Trenčíne a v Bratislave. Na oboch sa konštatoval slubný rast slovenskej filatelie. Ale znova sa ozývali hľasy o potrebe väčšej starostlivosti Ústredia o filatelii na Slovensku a odporúčalo sa utvoriť slovenské centrum ZČSF.

O tejto situácii informoval na konci roka 1967 Predsedníctvo ÚV ZČSF dr. S. Zrubec s príslušnými návrhmi. Tieto návrhy vzbudili v centralistickej Prahe odpor a považovali sa za rozbíjanie jednoty organizácie. Predstavitelia Slovenska však aj v ÚV ZČSF na svojom návrhu trvali.

Vnútroštátné politické a spoločenské udalosti v Česko-Slovensku začiatkom roka 1968 zasiahli i ZČSF a teraz aj českí

predstavitelia sa začali prikláňať k riešeniu tejto situácie na základe slovenského návrhu.

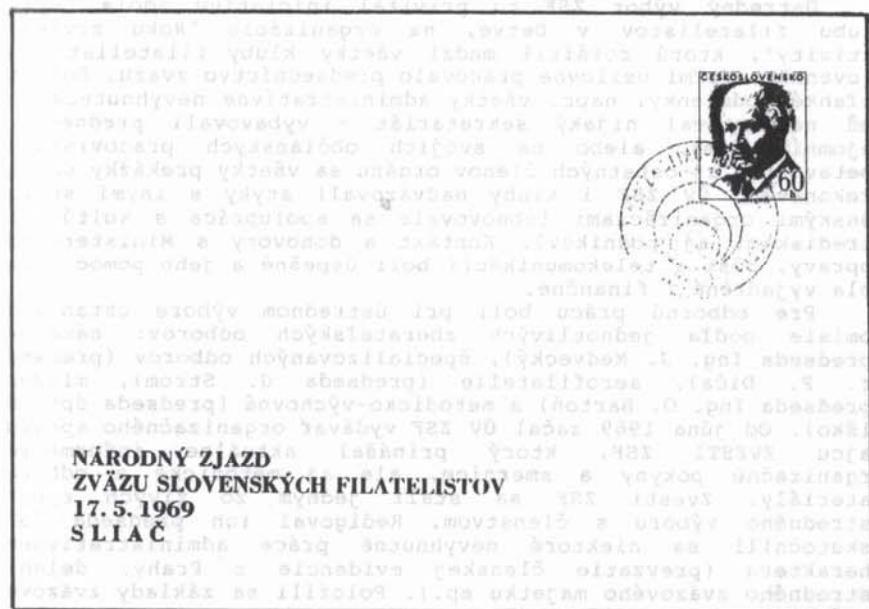
V takomto ovzduší sa uskutočnila Svetová výstava poštových známok PRAGA 1968. Slovensí filatelisti (17) na nej vystavili 19 exponátov. Po výstave udalosti i vo filatelii dostali rýchly spád. V novembri 1968 sa v Detve stretla skupina vedúcich slovenských filatelistických dejatelov, ktorá vypracovala a potom dala ÚV ZČSF konkrétny návrh na utvorenie Českého a Slovenského zväzu filatelistov, ktoré by na základe rovnosti spolu utvorili Federáciu česko-slovenských filatelistov. Tento návrh bol po dlhých diskusiach prijatý. Osobitná komisia pre prípravu Zväzu slovenských filatelistov vykonaťa obetavo všetky organizačné a technické prípravy a na 17. mája 1969 zvolala na Sliač Národný zjazd Zväzu slovenských filatelistov.

Ako príprava na zjazd, sa uskutočnilo na Slovensku 128 výročných schôdzí klubov, na ktorých bolo zvolených 154 delegátov. Na zjazd, ktorý viedol člen PÚV ZČSF Štefan Plško a hlavný referát prednesol dr. Severín Zrubec, zúčastnilo sa 127 delegátov a mnohí hostia. Zjazd hodnotil prácu v uplynulom období, zdôraznil výsledky ďalšieho kvalitatívneho rastu

filatelie na Slovensku a s nadšením prijal rozhodnutie obnoviť Zväz slovenských filatelistov a vytýčil jeho hlavné úlohy.

Súčasne zjazd zvolil 17 členov Ústredného výboru, 7 náhradníkov a 5 členov revíznej a kontrolnej komisie a ďalej 7-členné predsedníctvo. Do predsedníctva boli zvolení: dr. S. Zrubec - predseda, Š. Plško a T. Jaššo - podpredsedovia, Silvester Duda - tajomník a členovia: Ing. O. Bartoň, Š. Kvič a L. Sekerka. Úlohy obnovenej slovenskej ústrednej organizácie amerujúce k nasledujúcemu rozvoju organizovanej filatelie na Slovensku prijal zjazd s odhadlaním plniť ich.

Dňa 25. mája 1969 zišli sa delegácie ZSF a SČF v Prahe na ustanovujúcu konferenciu Federácie česko-slovenských filatelistov. Členmi Výkonného výboru federácie za ZSF sa stali: Š. Duda, dr. T. Floreán, T. Jašo, Š. Kvič, Š. Plško, L. Sekerka a dr. S. Zrubec. Za predsedu FČSF bol zvolený Ing. L. Dvořáček (SČF), za podpredsedu dr. S. Zrubec a za predsedu revíznej komisie E. Farbaky (oba ZSF). Výkonný výbor FČSF vydal zo svojho prvého zasadania vyhlásenie o spoločenských a záujmových úlohách organizácie.

NÁRODNÝ ZJAZD ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV

17. 5. 1969

S L I A Č

Dňom 20. júna 1969 sa v Žiline uskutočnilo slávnostné položenie základov a výstavu s názvom "Základy ZSF".

KLADENIE ZÁKLAĐOV A POČIATKY ROZVOJA ZSF 1969 - 1979

Právnym podkladom pre existenciu Zväzu slovenských filatelistov bolo schválenie Stanov ZSF Ministerstvom vnútra SSR (30. júna 1969).

Úlohy, ktoré prijal pre slovenskú organizovanú filateliu, bolo možno plniť len postupne. Veď za predchádzajúcich 25 rokov začína už po tretíkrát od základov. Za prvoradé sa pokladali najmä štyri úlohy: zvýšiť členskú základňu, zaktivizovať kluby ako základné organizácie, venovať sa odbornej činnosti vrátane výstav a úzko spolupracovať s inými spoločenskými organizáciami a so Zväzom českých filatelistov.

Ústredný výbor ZSF tu privítal iniciatívu zdola, výzvu Klubu filatelistov v Detve, na organizáciu "Roku zvýšenej aktivity", ktorú rozšírili medzi všetky kluby filatelistov na Slovensku. Veľmi usilovne pracovalo predsedníctvo zväzu. Boli to neľahké podmienky, napr. všetky administratívne nevyhnutnosti - veď neexistoval nijaký sekretariát - vybavovali predseda a tajomník doma, alebo na svojich občianskych pracoviskách. Obetavosťou aj ostatných členov orgánu sa všetky prekážky darilo prekonávať. ÚV ZSF i kluby nadvázovali styky s inými spoločenskými organizáciami (obnovovala sa spolupráca s kultúrnymi strediskami aj podnikov). Kontakt a dohovory s Ministerstvom dopravy, pošti a telekomunikácií boli úspešné a jeho pomoc zväzu bola vyjadrená i finančne.

Pre odbornú prácu boli pri ústrednom výbere ustanovené komisie podľa jednotlivých zberateľských odborov: námetovú (predseda Ing. J. Medvecký), špecializovaných odborov (predseda dr. P. Diča), aerofilatelie (predseda G. Strom), mládeže (predseda Ing. O. Bartoň) a metodicko-výchovná (predseda dpt. Š. Plško). Od júna 1969 začal ÚV ZSF vydávať organizačného spravodajcu ZVESTI ZSF, ktorý prinášal aktuálne informácie, organizačné pokyny a smernice, ale aj metodické a odborné materiály. Zvesti ZSF sa stali jedným zo živých spojiv ústredného výboru s členstvom. Redigoval ich predseda ZSF. Uskutočnili sa niektoré nevyhnutné práce administratívneho charakteru (prevzatie členskej evidencie z Prahy, delenie ústredného zväzového majetku ap.). Položili sa základy zväzovej knižnice.

Práca klubov sa postupne tiež zlepšovala a pribúdali noví členovia. Už v prvom polroku ich pribudlo takmer 400. I kluby začali nadvázovali styky a spoluprácu s inými spoločenskými organizáciami združenými v Národnom fronte SSR v miestnych podmienkach.

Od prvých krokov života ZSF prichádzali slobné náznaky aj väčšieho rozvoja výstavnej činnosti. Skúšobným kameňom tu bola výstava MARTINIA 1969 v Martine, ktorá mala celoslovenský charakter. Jasne dokázala dobrú úroveň i rast organizačných i odborných kvalít slovenských filatelistov.

Prvý rok života ZSF bol veľmi ľahký. V ňom sa však položili aj za takýchto okolností základy slovenskej filatelistickej organizácie, tvorili a upevňovali sa kolektívy funkcionárov i

ďalších dobrovoľných pracovníkov, navzájom sa títo pracovníci spoznávali, radili o zameraní i spôsobe práce ZSF, kryštalovali sa náhlady predstavy i činnosti zväzu. Slubne sa rozvíjala práca medzi mladými filatelistami.

A ešte jedna neposledná zaujímavosť prvého roku ZSF. Predsedníctvo v ňom schválilo a dalo vyhotoviť popri nových členských preukazoch i členský odznak. Stalo sa to po prvý raz v dejinách organizovanej filatelie na Slovensku. Členstvo tento počin privítalo.

Nasledujúce roky sa niesli v úsilí obnovenia slovenskej ústrednej filatelistickej organizácie po všetkých stránkach. Išlo najmä o vybudovanie pravidelného styku s členskou základňou a klubmi. Zaslúži si uznanie skutočnosť, že toto úsilie kluby privítali a podielali sa na ňom.

ÚV ZSF na základe výzvy Klubu filatelistov v Detve predloženej zjazdu, vyhlásil rok 1970 za "Rok zvýšenej aktivity". Zameral ho najmä na získavanie nových členov, zvyšovanie odborných filatelistických znalostí a prácu s mládežou. Pretože odozva v kluboch bola priaznivá, rozhodol sa ÚV ZSF pre ďalšie roky na tomto základe vyhlásiť súťaž o "Pohár aktivity ZSF", ktorý venoval KF v Detve (z tepaného medeného plechu).

ZSF ďalej už v r. 1970 vypracoval základné smernice pre prácu klubov v oblasti organizačnej, odbornej i hospodárskej. Už tento rok bol predzvestou ďalejšej výstavnej činnosti. Bolo usporiadaných 14 propagačných výstav a v Žiline celoslovenská súťažná. Výstavy - a najmä žilinská - ukázali, že i na Slovensku existuje značný počet hodnotných filatelistických exponátov.

I štart práce s mladými filatelistami bol úspešný, jeho odrazom boli prvé Dni mládeže ZSF usporiadané pri celoslovenskej výstave v Žiline s hlavným zameraním na položenie základov pre

odborný rast mládeže. K tomu prispela i prvá publikácia ZSF: "Príručka vedúceho krúžku mladých filatelistov" od kolektívom komisie mládeže.

Aj keď v začiatkoch práce zväzu neboli väčší počet, po odbornej i organizačnej stránke erudovaných a skúsených filatelistov, vzájomným odhadlaním, pomocou, obetavosťou a pravým priateľstvom bolo badat zárodky i postupných väčších úspechov. Došlo však i k zmene v predsedníctve. Pre iné povinnosti sa funkcie tajomníka v októbri 1970 S. Duda vzdal a na jeho miesto bol zvolený Milan Veselský. Rok 1970 bol významný i tým, že v nom sa ÚV ZSF podarilo získať v Bratislave pre svoju prácu miestnosti na Záhradníckej ulici č. 34.

Práca ZSF prvých mesiacov priniesla svoje ovocie v rokoch nasledujúcich. Výrazne to dokazovali prvé výročné schôdze klubov v r. 1971. Hodnotili na nich prvé dobré výsledky svojej práce, najmä rast členstva i aktivity na viacerých úsekokoch, vzali si za cieľ ďalšie upevňovanie organizácie, zintenzívnenie spolupráce s inými spoločenskými organizáciami a zvyšovanie odbornej kvalifikácie.

Pokrok bol opäť na úseku výstav. Uskutočnilo sa ich 22. Tu sa ukázalo, že starostlivo organizované a v mieste propagované výstavy prispievajú k prenikaniu filatelie do spoločenského vedomia ako kultúrna zberateľská záľuba. Medzi výstavami v tomto roku treba vyzdvihnuť najmä I. celoslovenskú výstavu poštových známkov mládeže v Liptovskom Mikuláši, v rámci ktorej bol i kongres mladých filatelistov. Pohár aktivity ZSF získal Klub filatelistov v Martine.

Aj rok 1972 pokračoval v úsilí nastúpenej cesty za kvalitatívnym rastom slovenskej filatelia. Hlavná zodpovednosť tu bola na odborných komisiach i vlastnej usilovnosti členov. Za tým účelom vypracovala komisia metodicko-výchovnej práce konkrétnie smernice a odporúčania vo forme odborného školenia.

Výsledok tejto práce sa ukazoval v organizovaní prednášok, poradenskej služby a opäť na výstavách usporiadaných k spoločenským udalostiam. Z nich treba spomenúť najmä Národnú výstavu FAUNA-FLÓRA vo Zvolene, II. celoslovenskú výstavu známkov mladých filatelistov v Sabinove a Oblastnú výstavu v Trenčíne.

Pri ZSF boli utvorené dve odborné sekcie s účinnosťou pre celú ČSSR: maďarských známkov a námetová "Kosmos" ako aj ozivená sekcia "Fauna-flóra". Pohár aktivity ZSF získal KF Trenčín.

Na úseku administratívny sa spresnila v spolupráci s klubmi evidencia členov. ZSF mal v r. 1972 v 168 kluboch 9.318 členov a v 72 krúžkoch mládeže 1.214 členov. ZSF vydal prvy adresár klubov so zoznamom vedúcich funkcionárov, aby mohli nadvázovať potrebné priateľské i pracovné kontakty.

V tomto roku sa už väčšie začalo uvažovať na úseku odbornej práce o riešení problematiky modernej filatelia vzhľadom na jej spoločenské poslanie ako jeden z prostriedkov kultúrno-vzdelávacieho významu. Ale aj o tom, že na Slovensku mnoho zberateľov začalo len nedávno, zbierajú novšie emisie poštových známkov, ale zaujímavo s nimi pracujú a predstavujú sa s nimi na výstavách.

Rok 1973 treba osobitne vyzdvihnuť na úseku rastu odbornej kvalifikácie, prednáškovej i publikáčnej činnosti, výstavnej aktivity a práce medzi mládežou. V kluboch sa tvorili kvalitné filatelistické zbierky, rozširovali sa styky klubov pri výmene filatelistického materiálu. To sa opäť prejavilo na výstavách i v publikáčnej činnosti (bolo ich 24).

Z výstav - ako najosvedčenejšej formy vystúpenia filatelistov na verejnosť - treba osobitne oceniť výstavy súťažné. Bola to družobná výstava BRATISLAVA-KYJEV, Celoslovenská výstava exponátov mladých filatelistov JUNIORFILA (obe v Bratislave, ďalej HORNÁ NITRA v Prievidzi a najmä výstava MODERNA 1973 v Detve. Detvianska výstava bola výstavou nového typu nielen na Slovensku, ale v celej ČSSR. Boli na nej vystavené exponáty zostavené z novšieho filatelistického materiálu a ukážky z tvorby námetových exponátov. Koncepciou sa výstava priblížila cieľom, o ktorých sa hovorilo na národnom zjazde na Sliači - a ktoré si ZSF vzal za svoju úlohu, aby sa vyslovilo v ústrety väčšine našich filatelistov, ktorí tvoria svoje zbierky z filatelistického materiálu nových vydanií a z nových smerov vo filatelií. A tento čin sa ukázal správnym - potvrdila to aj pomerne široká účasť filatelistov z celého Slovenska, ktorí doteraz nevystavovali výsledky svojej práce - vyše 40. Aj keď sa proti tomuto novému druhu výstav vyskytli výhrady, najmä z Čiech, jej koncepciu ZSF obhájil a pokračoval v nej.

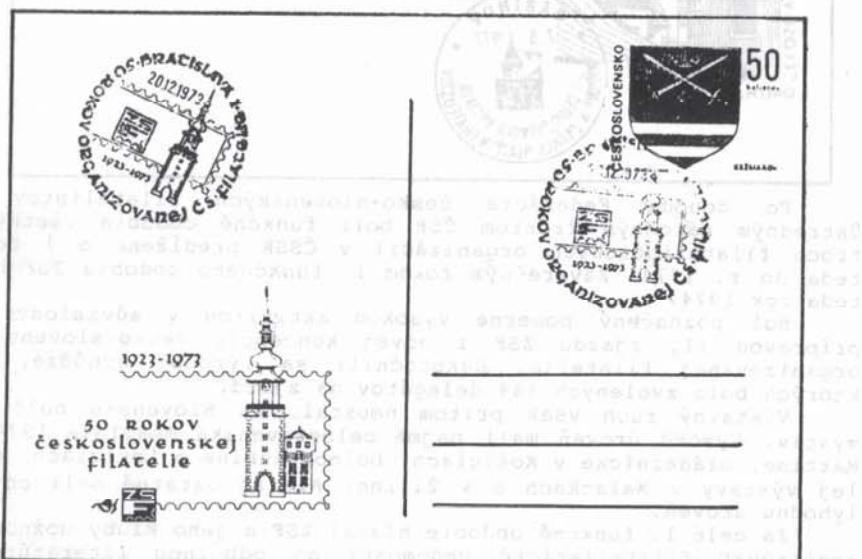
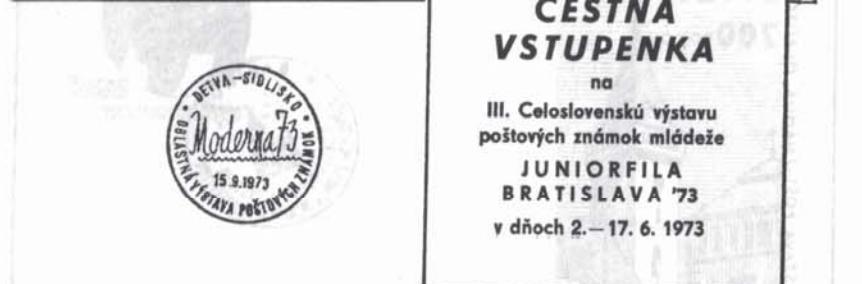
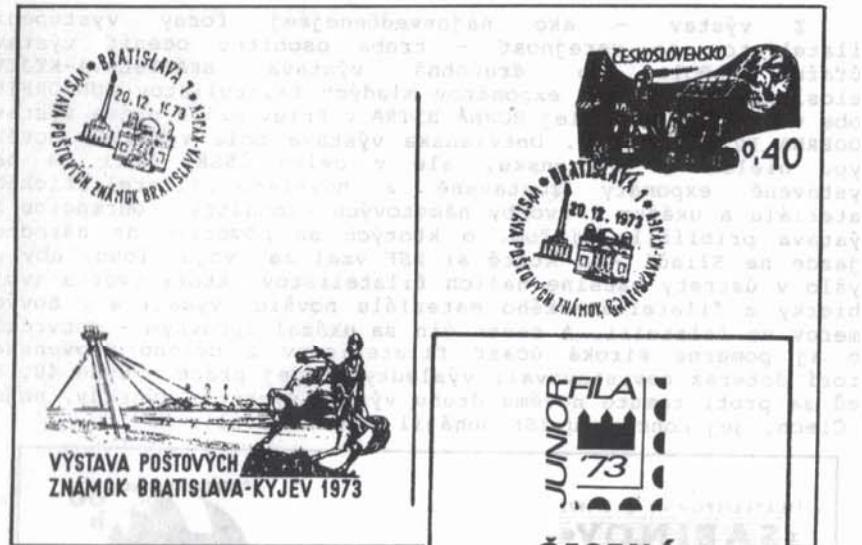

Po dohode Federácie česko-slovenských filatelistov s Štredným národným frontom ČSR boli funkčné obdobia všetkých troch filatelistických organizácií v ČSSR predĺžené o 1 rok, teda do r. 1974. Záverečným rokom 1. funkčného obdobia ZSF bol teda rok 1974.

Bol poznačený pomerne vysokou aktivitou v súvislosti s prípravou II. zjazdu ZSF i novej koncepcie česko-slovenskej organizovanej filatelia. Uskutočnili sa výročné schôdze, na ktorých bolo zvolených 164 delegátov na zjazd.

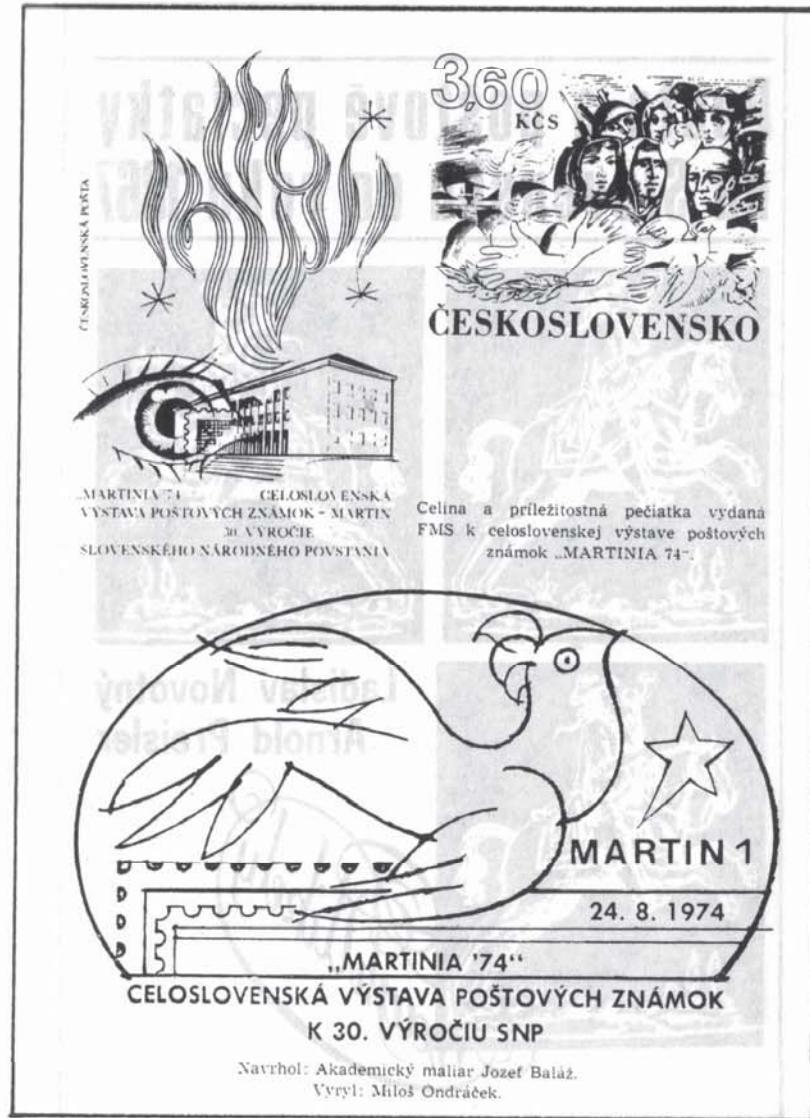
Výstavný ruch však pritom neustal. Na Slovensku bolo 18 výstav. Vysokú úroveň mali najmä celoslovenská MARTINIA 1974 v Martine, mládežnícke v Košiciach, Dolnom Kubíne a Leviciach, ďalej výstavy v Malackách a v Žiline. Ale aj ostatné mali chvályhodnú úroveň.

Za celé 1. funkčné obdobie hľadal ZSF a jeho kluby možnosti rozširovať filatelistické vedomosti aj odbornou literatúrou.

24

Okrem už spomenutej publikácie pre mladých filatelistov, ďalšími publikáciami boli 3 brožúry, ktoré vydal KF v Hlohovci: J. Koňas "Rekomandačné nálepky" (1970), J. Obert "Upevňovanie hraníc ČSR po I. svetovej vojne" (1971) a J. Maxa "Československé perfíny" (1973). Nákladom KF v Košiciach vyšla v r. 1972 rozsiahla kniha Ľ. Kassaya - B. Pásztora "Košické známky a zväzová publ. Pošta a poštové pečiatky na Slovensku do r. 1867 od L. Novotného a A. Preislera. Častejšie sa začali objavovať slovenské články v časopise Filatelie i na stránkach odborných príloh Zvestí ZSF.

Navrh: Akademický maliar Jozef Baláz.
Vyryl: Miloš Ondráček.

25

Slovenskí členovia Výkonného výboru FČSF sa aktív zúčastňovali na práci celoštátnej organizácie, boli člen delegácie FČSF pri medzinárodných podujatiach a dr. S. Zrub pracoval od r. 1971 v predsedníctve Komisie námetovej filatel Medzinárodnej filatelistickej federácie. Mnohí slovenskí aktív dejatelia sa podieľali na práci celoštátnych odborných komisií boli zväzovými jurymanmi. Členovia ZSF sa stále vo väčšej mier zúčastňovali svojimi exponátmi na výstavách v Čechách, ako aj medzinárodných výstavách.

Pošta a poštové pečiatky na Slovensku do roku 1867

Ladislav Novotný
Arnold Preisler

Mag. Libeky

Po všetkých 5 rokoch zväzu hospodársku a finančnú agendu všetkých zložiek ZSF i klubov obetavo sledovala, usmerňovala, kontrolovala a o nej na schôdzach ÚV ZSF referovala ústredná revízna komisia pod svedomitým vedením je predsedu, dpt. Eugena Farbakyho.

V r. 1974 začali opäť ožívať centralistické snahy Prahy v riadení spoločenských organizácií. Ich dôsledkom bolo aj presadenie práce na nových, centralistických Stanovách Zväzu česko-slovenských filatelistov, ktorých cieľom bolo značne obmedziť riadiacu právomoc národných zväzov.

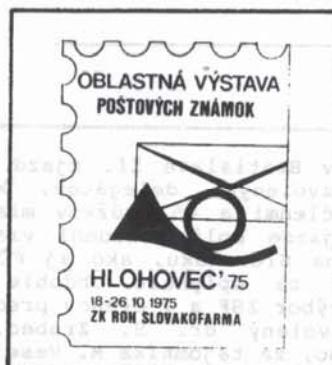
Dňa 12.10.1974 sa uskutočnil v Bratislave II. zjazd ZSF. Žišlo sa na ňom 141 zo 164 zvolených delegátov, ktorí reprezentovali 177 klubov s 9.928 členmi a 85 krúžkov mladých filatelistov s 1.257 členmi. Na zjazde boli prítomní viacerí predstaviteľia politického života na Slovensku, ako aj FČSF a SČF. Zjazd zhodnotil činnosť ZSF za uplynulé obdobie ako úspešnú. Zvolil 21-členný Ústredný výbor ZSF a 7 členov predsedníctva. Za predsedu bol opäť zvolený dr. S. Zrubec, za podpredsedov dpt. Š. Plško a T. Jaššo, za tajomníka M. Veselský. Ďalšími členmi predsedníctva boli: dr. M. Antala, P. Hallon a Ing. Š. Kašay. Zjazd schválil - i keď bez nejakého nadšenia - jednotné nové Stanovy Zväzu česko-slovenských filatelistov, ktoré v duchu kriesiaceho sa pražského centralizmu v určitom smere obmedzovali samostatné rozhodovanie v riadení filatelie na Slovensku. Súčasne však načrtol smery budúceho rozvoja v zameraní, aby nové organizačné skutočnosti nebránili v pokračovaní dobrých dosiahnutých výsledkov v prvom funkčnom období zväzu.

Rok 1974 završilo teda prvé funkčné obdobie obnovenej slovenskej filatelistickej organizácie. ZSF prekonal počiatocné úskalia novovznikajúcej organizácie, stmelil filatelistov na Slovensku do pevného organizovaného celku. Tvorili a formovali

sa kolektívny dobrovoľných funkcionárov, stretávali sa rozličr koncepcie práce, kryštalovali sa náhlady i predstavy činnosti zväzu. Ústredný výbor sa schádzal 1-2 razy ročne predsedníctvo 4-8 razy, a nielen v Bratislave, ale veľmi čast na rozličných miestach Slovenska. V kolektívnej aktivite, priateľskom porozumení a vzájomnej dôvere vytvoril si ZSF priažné predpoklady pre riadny chod organizácie a ďalš úspešný rozvoj filatelia na Slovensku v nasledujúcich rokoch.

Nové, svoje druhé funkčné obdobie začal ZSF rozvíjať nových podmienkach jednotnej česko-slovenskej filatelisticke organizácie. Nerád sa vzdával svojich vlastných, ľažk vybojovaných stanov i kompetencií. Jednou z jeho prvoradých úlo bolo ustanoviť krajské výbory (ako boli v Čechách, v Bratislav mestský). ZSF od prvých náznakov potreby týchto orgánov cháp ich ako svoje organizačné stupne. Tak ich presadzoval aj nových, jednotných stanováč. No, pri schvalovaní Stanov ZČSF n Ministerstve vnútra v Prahe boli administratívnym zásahom, prot vôlej zjazdu, zaradené krajské výbory ako orgány národných, al celoštátneho zväzu. Ústredný výbor ZSF tento centralistick zásah prijal s nevôľou, musel sa mu však podrobniť, ale po cel nasledujúce obdobie ich pokladal za svoje orgány a tak ic riadil.

Tieto nové orgány ustanovil ZSF na aktívach filatelisto postupne. Prvý vznikol Mestský výbor ZSF v Bratislave 24.6.1975 (predseda dr. M. Antala, tajomník dr. V. Priputen) Potom východoslovenský v Košiciach - 30.1.1976 (predseda dr. P. Bart, tajomník Ing. P. Leukanič), ďalej západoslovenský Trenčíne - 10.4.1976 (predseda J. Korený, tajomník M. Jedinák) napokon stredoslovenský v Martine - 3.7.1976 (predseda J Kordoš, tajomník V. Machdal).

Krajské výbory sa pomerne rýchlo zhstili svojho poslania. Po zorientovaní sa v situácii vo svojich krajoch, stali sa pre riadenie klubov i krúžkov veľmi účinné po stránke organizačnej i odbornej. Ukázalo sa, že napriek počiatocným obavám,že na Slovensku za prvé obdobie ZSF sa v práci osvedčila a ďale rozširoval primeraný počet obetavých, organizačných i odborných zdatných filatelistických dejateľov. Mestský výbor v Bratislave a všetky krajské výbory sa stali významnými orgánmi ZSF po celé obdobie svojho jestvovania.

Ústredný výbor však ani potom nestratil kontakt s členskou základňou, a to priamy i prostredníctvom krajských výborov. Schádzal sa ročne 2-3 krát, predsedníctvo 7-13 razy. Nezastupiteľnú úlohu spojenia členstva s ÚV ZSF i nadalej plnil spravodajca ZVESTI ZSF, ktorý vychádzal pravidelne každý mesiac i potom, čo aj niektoré krajské výbory vydávali vlastných spravodajcov.

Novým faktom tu bolo, že najmä v dôsledku politických a spoločenských nevyhnutností v priebehu obdobia sa uškutočnilo 5 spoločných zasadnutí ÚV ZČSF, ZSF a SČF, aby okrem filatelistických úloh plnili aj aktuálne úlohy spoločenské. Slovenskí zástupcovia pracovali i v orgánoch ZČSF: v predsedníctve 5 členov, v ústrednom výbere 11, ďalší v celoštátnych odborných komisiach. Ďalej slovenskí členovia boli vždy členmi v delegáciach pri medzinárodných podujatiach a niektorí pracovali i ako členovia jury na medzinárodných výstavách v ČSSR i v zahraničí (dr. S. Zrubec, dpt. Š. Plško, T. Jaššo).

ÚV ZSF v spolupráci s krajskými výbormi zodpovedne riešil všetky zložité otázky rozvoja filatelia na Slovensku podľa úloh uložených II. zjazdom ZSF. K tomu značne pomohlo aj to, že ÚV ZSF si mohol zriadiť riadny sekretariát v Bratislave (1978). Súčasne vo funkcii tajomníka ÚV ZSF došlo k zmene. Po abdikovaní M. Veselského sa ním stal Viliam Kučera. Členská základňa mierne rásťla do kvantity a slabne do kvality. Na konci r. 1979 mal ZSF 200 klubov filatelistov s 12.149 členmi a 180 krúžkov mladých filatelistov s 2.638 členmi. Zásluhou organizačnej práce krajských výborov sa skvalitňovala aj práca v kluboch.

Odborné komisie ÚV ZSF sa starali sústavne aj nadalej o zvyšovanie odborných vedomostí členov ZSF. Usporadúvali aktivity, semináre, školenia, prednášky, vydávali odborných spravodajcov, venovali sa štúdiu v rámci svojich zberateľských odborov,

príprave materiálov na ich publikovanie v rámci ZSF, ale i Vyšeli dva zväzky Príručky vedúceho krúžku mladých filatelistov (1976 a 1979) ďalej publikácie "Základné znalosti filatelistu Slovensku 1921-1978" od Š. Plšku a J. Šimšálka, "Propagačné strojové pečiatky na Slovensku 1921-1978" od Š. Záborského. Mnohé hodnotné príspevky napísali členovia ZSF do výstavných katalógov na Slovensku celoštátnych filatelistických časopisov. Vyšiel značný počet menších publikácií k jubileám klubov a s filatelistickým vzťahom k rozličným spoločenským príležitostiam. Veľmi aktívna bol spolupráca na propagovaní filatelia aktuálnymi článkami v filatelistických rubrikach novín a časopisov, kde bolo ročne publikovaných 300-360 príspevkov. Vela článkov s filatelistickou tematikou uverejnili i rozličné zborníky národného celoštátneho charakteru. Viacero filatelistických relácií bolo rozhlasené a televíziu.

Osobitne sa treba zmieniť o veľmi úspešnej práci komisií mládeže, ktorá patrila k najaktívnejším a cieľavedom pokračovala v organizovaní zaujímavých stretnutí, súťaží a mnohých výstav.

CELOSTÁTNÁ VÝSTAVA
ČESKOSLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK
BYTCA 77

DETVA 28.-29. MAJA 1977

Počet výstav poštových známkov neobyčajne vzrástol. Bol to však i dôkaz kvalitatívneho rastu slovenskej organizovanej filatelia. Boli to výstavy medzinárodne, medzištátne, celoštátné, družobné, krajské i oblasné, súťažné a najmä značne popularitu. V období 1975-1979 sa ich na Slovensku uskutočnilo 202. Okrem toho sa slovenskí filatelisti zúčastňovali svojimi exponátmi na vyše 30 výstavach v Čechách a na takom istom počte výstav v zahraničí. A ich účasť bola z roka na rok úspešnejšia. Mnohé výstavy si v tomto čase potvrdili začiatok alebo pokračovanie v dobrej tradícii (JUNIORFILA, HORNÁ NITRA, LAUGARÍCIO, MARTINIA a.).

V r. 1978 bola v Prahe Svetová výstava poštových známkov PRAGA 1978. Funkcionári ZSF tu pracovali v rozličných útvarech tejto výstavy a slovenskí filatelisti sa na nej zúčastnili 20 kvalitnými exponátmi.

Súťaž o POHÁR AKTIVITY ZSF sa od r. 1975 hodnotili novým spôsobom, s prísnejšími kritériami, ktoré prizerali na všestran-

nú činnosť klubov a zohľadňovala novú štruktúru organizovanej filatelia na Slovensku. Mala dve kolá a v rámci krajov sa najúspešnejším klubom udeľovali Taniere aktivity a ich držitelia postúpili do hlavného kola. Toto najvyššie ocenenie získali v r. 1975 Košice, v r. 1976 Levice, v r. 1977 opäť Košice, v r. 1978 Rimavská Sobota a v r. 1979 opäť Levice. Do súťaže sa z roka na rok prihlasovalo viac a viac klubov, napr. v r. 1979 až 63. A ona bola významnou vzpruhou v činnosti klubov.

K tomuto obdobiu sa ďalej viaže rozsiahla a úspešná spolupráca s inými spoločenskými organizáciami i štátnymi orgánmi najmä pri usporadúvaní rozličných podujatií celospolo-

čenského charakteru. Príspevok a účasť ZSF na týchto podujatiach bola vždy víтанá a tešila sa zaslúženej pozornosti občanov. I táto skutočnosť dokazovala, že filatelia ako kultúrna zberateľská záľuba vznikla do povedomia občianstva ako nezanedbatelná súčasť rozvoja spoločnosti.

Plynule a bez zjavných problémov sa uskutočňovala i činnosť v kluboch, aj v krajských a v ústrednom orgáne na úseku hospodárskom. Vzorná bola napr. príspevková disciplína členov a uvádzilive vynakladanie finančných prostriedkov pri uplatňovaní dobrovoľnej práce filatelistov pri rozličných podujatiach, najmä výstavach poštových známkov. Túto oblasť sústavne a svedomite sledovala a usmerňovala revízna komisia zväzu.

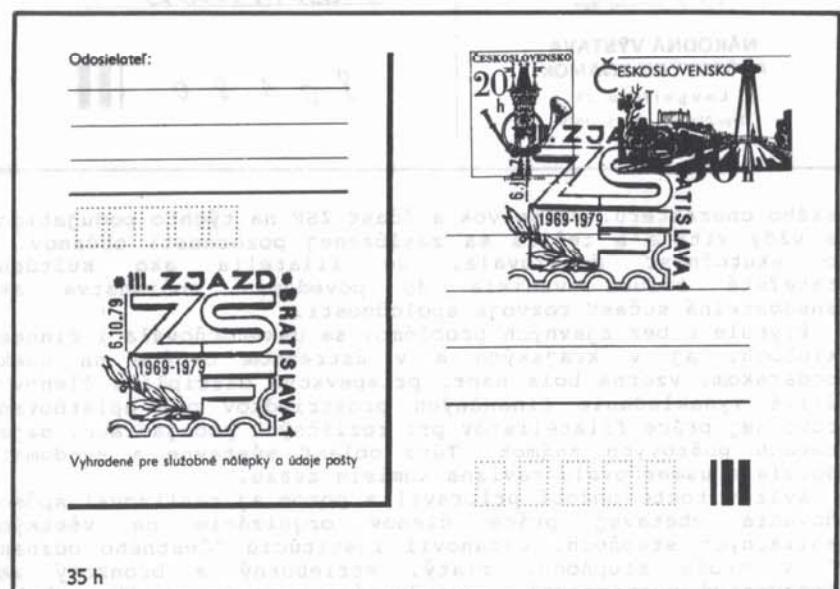
Zväz v tomto období pripravil a potom aj realizoval spôsob oceňovania obetavej práce členov organizácie na všetkých organizačných stupňoch. Ustanobil inštitúciu "Čestného odznaku ZSF" v troch stupňoch: zlatý, strieborný a bronzový ako vnútrozávazové vyznamenanie, vyjadrujúce uznanie za dlhorocnú a záslužnú prácu v prospech organizovanej filatelia na Slovensku. V rokoch 1975-1979 bolo udelených vyše 170 týchto odznakov. Niektorí poprední a osobitne zaslúžilí dejatelia ZSF boli vyznamenaní titulmi "Zaslúžilý pracovník vo filatelii" s medailou a diplomom celoštátneho významu. Ďalej v r. 1978 udelil

Ústredný výbor Zväzu česko-slovenských filatelistov k 60. výročiu vydania 1. česko-slovenskej poštovej známky a založenia Česko-Slovenskej republiky na návrh ÚV ZSF čestné uznanie za dlhorocnú prácu pre rozvoj organizovanej filatelie 388 funkcionárom a členom ZSF, ako aj 43 klubov filatelistov ZSF.

V r. 1979 sa v rámci príprav na III. zjazd ZSF uskutočnili krajské konferencie ZSF, v Bratislave mestská. Všetky mohli na svojom prvom snemovaní s plným zadostučinením konštatovať úspešnosť svojej činnosti vo svojom prvom funkčnom období.

Dňa 6.10.1979 sa zišiel v Bratislave III. zjazd Zväzu slovenských filatelistov. Zúčastnilo sa na ňom 104 delegátov zvolených na krajských konferenciach. Na zjazde boli prítomní i predstavitelia politického a spoločenského života Slovenska, ako aj delegácie ZČSF a SČF. Správu o činnosti ZSF za roky 1974-1979 prednesol jeho predseda dr. S. Zrubec. Zjazd mal dôstojný priebeh. Zvolil 27-členný ústredný výbor, 5 náhradníkov, 7-člennú revíznu komisiu a 9-členné predsedníctvo. Predsedom ZSF sa stal dr. Milan Antala, podpredsedmi dpt. Š. Plško a dr. S. Zrubec, tajomníkom V. Kučera a členmi: Ing. F. Martinka, J. Korený, Ing. O. Bartoň, Ing. P. Leukaník a Ing. A. Sabo. Predsedom revíznej komisie sa stal dr. V. Čelko.

V závere zjazd vytýčil hlavné smery rozvoja činnosti ZSF na nasledujúce 5-ročné obdobie. III. zjazd ZSF bol významný rokovaním slovenských filatelistov. Jasne dokázal spoločenskú vyspelosť zväzu, upevnenie organizačnej štruktúry, i odbornú vyspelosť jeho reprezentantov a členstva. Jeho závery sa stali optimistickým východiskom na ceste ďalšieho rozvoja slovenskej organizovanej filatelie.

Vyhorené pre služobné nálepky a údaje pošty

35 h

V ZNAMENÍ KVALITY I KVANTITY

1979 - 1984

RNDr. Milan Antala

Rokovaním III. zjazdu Zväzu slovenských filatelistov skončila sa etapa položenia základov organizovanej filatelie na Slovensku a začala sa etapa jej aktívneho rozvoja po všetkých stránkach. Bola to etapa úspechov, nevyhli sme sa však ani mylom, chybám, či nedostatkom.

Zväz slovenských filatelistov po tomto zjazde orientoval svoju prácu na naplnenie svojho poslania vo všetkých oblastiach činnosti. Pre oblasť záujmového poslania, pre jeho potreby a realizáciu stanovených úloh pracovalo pri Ústrednom výbere ZSF 8 odborných komisií, ktoré plnili cieľ - systematickú starostlivosť venovať riadeniu činnosti a zvyšovaniu odbornosti členov zväzu. Vysoko treba oceniť spoluprácu s realizátormi vytýčených zámerov - s odbornými skupinami regionálnych (krajských a v Bratislave mestského) výborov. Tieto sa zaoberali najmä otázkami a problematikou svojich zberateľských úsekov, vzájomne spolupracovali i organizovali spoločné podujatia. Odborné komisie predstavovali značný potenciál zväzu, vo vedení pracovalo 84 zanietených funkcionárov, v ich sekciách bolo zapojených ďalších 19 funkcionárov.

Popri odborných komisiách, významnú úlohu najmä v oblasti výchovy a vzdelávania, plnili ďalšie dve komisie s osobitným poslaniem - metodicko-výchovná a mládeže.

V oblasti metodicko-výchovnej sa práca zameriavala najmä na oblasť prednáškovej činnosti a propagácie filatelie. Pozytívne výsledky boli dosiahnuté v metodickom usmerňovaní jurejmanského aktívu formou spoločných podujatí, ktoré sa uskutočnili pri viacerých filatelistických výstavách (v Detve, v Liptovskom Mikuláši a v Bratislave).

V období po roku 1979 sa zintenzívnila práca na úseku organizovania odborného školenia členskej základne. Základný a stredný stupeň vzdelávania sa stali súčasťou života klubov filatelistov. V priebehu 5 rokov bolo absolventom I. stupňa vydaných 839 preukazov odbornej kvalifikácie, pričom viac ako 40 % týchto absolventov skončilo aj školenie II. stupňa. Specializované školenie III. stupňa sa nepodarilo v plnom rozsahu realizovať najmä z organizačných dôvodov a pre nedostatočné ujasnenie jeho koncepcie.

Rozvoju filatelie v tomto období pomohla aj skutočnosť, že sa zintenzívnila jej propagácia prostredníctvom dennej tlače. Články o filateliu a poštových známkach z pera filatelistov uverejňovala Smena, Lud, Oravské noviny a ďalšie.

K najaktívnejším oblastiam činnosti zväzu i v období po jeho III. zjazde patrila oblasť práce s mládežou. Komisia mládeže a vedúci krúžkov mladých filatelistov pokračovali v systematickej a cielavedomej práci pri príprave nových exponátov mladých filatelistov. Na veľmi dobrej úrovni bolo zabezpečované vzdelávanie vedúcich krúžkov mladých filatelistov, jurymanov pre oblasť mládežníckej filatelie a

schopných mladých filatelistov prostredníctvom získavan odznakov odbornej zdatnosti. V rokoch 1981 v Liptovsk Mikuláši, 1982 v Košiciach a v roku 1984 v Trenčíne, uskutočnili národné kongresy mladých filatelistov a v roku 1985 v Bratislave 5. celoštátny kongres mladých filatelistov Neodmysliteľnou súčasťou života krúžkov mladých filatelistov celej mládežníckej filatelie, každoročne boli Filateliistic olympiády.

Oblast námetovej filatelie sa prezentovala v propagácii metodickom usmerňovaní a organizačnom zabezpečovaní rozvoja skvalitňovani námetovej filatelie na Slovensku. Pre potreby tejto oblasti bola v roku 1980 vydaná publikácia "Základy námetovej filatelie" a v roku 1983 ďalšia publikácia "K otázkam tvorby tematického exponátu". Kvalita pripravovaných námetových exponátov sa prejavila na viacerých filatelistických výstavách Senec 1980, POLITFILA 1981 Trenčín, HIPOFILA 1982 Prešov, URPÍNIA 1983 Banská Bystrica. Na týchto výstavách, ale aj ďalších výstavách na Slovensku a na úrovni ČSSR získali členovia ZSF v období medzi jeho III. a IV. zjazdom 479 výstavných medailí, resp. diplomov na medailu. Popri tom veľmi úspešne v tomto období reprezentovali slovenské námetové exponáty československú filateliu a teda aj slovenskú filateliu i v zahraničí, odkiaľ z rôznych výstav priniesli 95 výstavných medailí.

Pre výchovu a vzdelávanie zberateľov známok v uvedenom období bolo realizovaných viac ako 60 konzultácií a pohovorov a 32 inštruktážnych prednášok. Veľmi osozné boli stretnutia organizátorov námetovej filatelie ako novozaložená tradícia, ktorých sa v tomto období uskutočnilo dovedna päť.

Veľmi významnú úlohu pri výchove odborníkov z oblasti námetovej filatelie zohral Spravodajská komisia námetovej

filatelie ZSF, vychádzajúci ako štvrtročník (počas 5 rokov vyšlo 15 čísel tohto spravodaja) a patriaci spomedzi spravodajov odborných komisií k najlepším.

Oblasť teritoriálnej filatelie bola ustanovená a začala pracovať až od septembra 1982. O krátky čas boli vyhľadaní gestori pre teritoriálnu filateliu a podchýtení záujemcovia. Začali sa práce na teoretických i prakticko-odborných otázkach teritoriálstického zberateľstva. Pripravené boli návrhy na postupnú výchovu jurymánov pre oblasť teritoriálnej filatelie, boli pripravené a realizované dve stretnutia teritorialistov s celoslovenským dosahom a 10 menších podujatí v krajoch.

Študijnou a publikačnou činnosťou sa vyznačovala oblasť poštovej historie a celín, najmä prácou na XV. zväzku Monografie československej známky "Poštové pečiatky na území Slovenska 1572-1918", ktorá bola vydaná v roku 1995. Okrem toho bolo publikovaných niekoľko štúdií (Odborný slovník filatelistu I. a 2. diel, Poštovníctvo na Záhorí, Pečiatky Bratislavu od najstarších čias do roku 1919 a ďalšie).

Pre zvýšenie odbornej prípravy záujemcov o poštovú história Slovenska boli v tomto období usporiadané štyri semináre. Komisia a jej členovia sa aktívne podielali na príprave Národnej výstavy československej poštovej známky, poštovej histórie a celín LAUGARÍCIO 1982 Trenčín a úspešná bola aj účasť na Medzinárodnej filatelistickej výstave SOCFILEX 1982 Neratovice.

Záujem o poštovú história a celiny značne narástol, rozšíril sa aj počet exponátov so zamenaním na túto problematiku, najmä v Stredoslovenskom kraji.

Oblastou, ktorá ani v sledovanom období nenašla v potrebe miere svoje miesto v systéme práce ZSF, bola aerofilatelia. V snahe oživiť ju, boli vydané publikácie "Bratislava v aerofilateliu" v roku 1981 a o dva roky neskôr

"Zborník článkov o aerofilatelii", avšak nevytvorilo sa dostačné filatelistické zázemie. Vyvrcholením činnosti bola realizácia filatelistickej výstavy AERO 1983 BRATISLAVA.

Významným ukazovateľom a prezentáciou práce uvedených oblastí filatelia a ich zázemia boli predovšetkým súťažné, ale aj propagačné filatelistické výstavy, kvantita, ale najmä kvalita vystavovaných exponátov, ktoré mali čo povedať verejnosti. Odrazom toho bola ich návštevnosť. V tomto ohľade treba vyzdvihnuť výstavy v Martine, Košiciach, Prešove, Svitom, Bratislave i ďalších mestách a obciach Slovenska. Výstavy sa tak stali meradlom úrovne slovenskej organizovanej filatelia, stali sa názornou školou filatelia a zároveň plnili významnú propagančnú funkciu.

V období medzi III. a IV. zjazdom ZSF bolo na území Slovenska usporiadaných 55 súťažných výstav všetkých stupňov a 768 výstav propagačných. Z uvedeného počtu súťažných výstav bola jedna celoštátna výstava, osem národných, sedemnásť krajinových, deväťnásť oblastných výstav a tri výstavy okresné. Okrem toho, zo poverenia ZČSF sa uskutočnila v Bratislave Medzinárodná výstava poštových známok SOCFILEX 1981, 4 medzištátné výstavy (CSSR-PLR ŽILINFILA 1980, CSSR-Kuba Levice 1982, ČSSR-MĽR Košice 1983, SSR-USSR Šaľa 1983) a 2 výstavy družobné (Bratislava-Kyjev-Krakov v roku 1981 a Košice-Eger v roku 1982). Ich realizátormi boli osvedčené tímy organizátorov, čomu zodpovedali aj ich výsledky. Na všetkých výstavách mala verejnosť možnosť vidieť spolu 3203 exponátov slovenských vystavovateľov, ktorí slovenskú filateliu reprezentovali veľmi úspešne - získali jednu zlatú medailu, 43 pozlátených medailí, 105 malých pozlátených medailí, 105 malých pozlátených medailí, 327 strieborných medailí a 412 malých strieborných medailí, ostatné exponáty získali posteplnené a bronzové medaily.

Všetky poriadane výstavy mali podstatný podiel na propagácii filatelia a raste členskej základnej ZSF. Veľmi úspešne boli Celoštátna filatelistická výstava MARTINIA 1984, národné výstavy SENEC 1980, KOŠICE 1980, MODERNA DETVA 1981, JUNIORFILA 1981 Liptovský Mikuláš, JUNIORFILA 1982 Košice, LAUGARÍCIO 1982 Trenčín, SLOVENSKO 1983 Bratislava, MODERNA 1984 Svit, celý rad krajských a oblastných filatelistických výstav. Aj tieto podujatia dokladovali v danej dobe rast funkcionárskeho aktív ZSF na všetkých stupňoch.

Realizovanie filatelistických výstav znamenalo vždy značné ozivenie a obohatenie zväzovej činnosti. O popularite filatelistických výstav svedčí skutočnosť, že v sledovanom období ich videlo viac ako 500 tisíc návštevníkov, z podstatnej časti nefilatelistov.

Mnohé z realizovaných výstav boli usporiadané v spolupráci s inými inštitúciami. Významná v tomto období bola spolupráca s Galériou mesta Bratislavou, v priestoroch ktorej bolo uskutočnených viaceré spoločné výstavy a ktoré prijala verejnosť veľmi pozitívne. Úspešné a zujímavé boli aj výstavy HIOPHILA Prešov, DREVO A LES v Banskej Bystrici, POŽIAROFILA v Banskej Bystrici atď.

Slovenskí filatelisti sa úspešne vyroviali aj s úlohou reprezentácie slovenskej organizovanej filatelia v zahraničí. Zúčastnili sa na medzinárodných výstavách v ZSSR, Bulharsku, NDR, Maďarsku, Švajčiarsku, Francúzsku, Japonsku, Fínsku, Argentíne, Kube, Holandsku, Anglicku a Indii.

Pri všeobecnom rozvoji filatelistov významnú úlohu zohrala Ústredná zväzová knižnica, sústredená na sekretariáte

ZSF. V čase konania IV. zjazdu ZSF obsahovala viac ako tisíc titulov publikácií a časopisov. Využívali ju najmä bratislavskí filatelisti a členovia odborných komisií.

Publikačná činnosť bola sústredená v Komisii filatelistickej literatúry ZČSF. Pre vnútrozávazovú potrebu vydal ZSF niekoľko príručiek metodického charakteru, napr. Základy námetovej filatelia, pečiatky Bratislavu I. diel, Poštovníctvo na Záhorí, prostredníctvom edície "Malá metodická knižnica" (1980), Bratislavské vydanie, Bratislava v aerofilatelií, Príručka vedúcich KMF III. diel (1981). Od roku 1982 vydával ZSF edíciu FILATELISTICKÉ STATE a za prvé dva roky jej existencie vydal 10 publikácií s problematikou rôznych oblastí filatelia. Najvýznamnejšími prispievateľmi do edície boli Komisia československej známky a Komisia poštovej historie a celín. Táto edícia sa stretla so značným ohlasom v radoch členskej základnej ZSF. Edícia prispela a prispieva k zapĺňaniu bielych miest vo filatelistickej publicistike a mala veľmi široký záber. Popri tejto edícii vydávali jednotlivé odborné komisie neperiodicky svoje spravodaje. Pravidelne mesačne vychádzal vnútrozávazový spravodaj ZVESTI ZSF. V období medzi III. a IV. zjazdom bolo vydaných 60 čísel tohto spravodaja.

Veľmi významnú úlohu zohrali aj spravodaje krajských výborov. K odbornému rastu filatelistov prispievali aj výstavné katalógy, ktoré vždy obsahovali aj odborné články z rôznych oblastí filatelia.

V medzizjazdovom období rokov 1979-1984 sústredil ÚV ZSF svoju pozornosť na organizačné upevnenie stredného článku riadenia, venoval sa riešeniu otázok práce odborných komisií, ktoré zabezpečovali rozvoj zväzovej činnosti. Osobitná pozornosť sa venovala výchove mladej filatelistickej generácie, čím sa vytvárali predpoklady na zachovanie a rozširovanie tradícií slovenskej organizovanej filatelia.

Ústredný výbor ZSF sa v období medzi III. a IV. zjazdom zasielal na 11 zasadnutiach, na ktorých riešil základné otázky rozvoja filatelia, rozpracoval ročné plány práce, saoberal sa zväzovou ekonomikou a riešil niektoré kádrové problémy. Medzi jeho zasadnutiami činnosť zväzu operatívne hľadalo jeho predsedníctvo. Uskutočnilo sa 33 zasadnutí, ktoré boli potrebné na riešenie otázok organizačného, ekonomickejho i technického života ZSF.

Významným prostriedkom riadenia základných organizácií bola dvojstupňová súťaž o Tanier aktivity ZSF. Od roku 1981 sa konalo jej hodnotenie podľa novelizovaných kritérií, ktoré predpokladali účasť všetkých klubov v súťaži. V roku 1984 sa uskutočnil už 15. ročník súťaže. Táto sa v klube udomácnila a jej súčasťou bola najmä propagácia zbierania československých poštových známok, starostlivosť o zvyšovanie odborného rastu členov zväzu, pomoc pri tvorbe zbierok a exponátov, na organizovanie filatelistických výstav, prácu s mladými filatelistami a na ďalšie činnosti. Vítazom tejto súťaže boli: v roku 1979 KF Levice, 1980, 1981 a 1982 KF 54-01 Košice, v roku 1983 KF 51-55 Bratislava, KF 52-10 Trenčín, KF 53-05 Martin a KF 54-01 Košice. Prax ukázala, že súťaž o Pohár aktivity ZSF sa stala vhodnou formou pre organizovanie, potvrdenie, kontrolu i hodnotenie činnosti klubov filatelistov za celoročné obdobie a svoj cieľ úspešne splnila.

Zväz slovenských filatelistov bol integrálnou súčasťou ZČSF, preto v jeho orgánoch pracovali i viacerí členovia ZSF. V predsedníctve ÚV ZČSF v súlade s platnými Stanovami ZČSF

pracovali 3 zástupcovia ZSF (dr. M. Antala, V. Kučera, J. Korený), v jeho ústrednom výbere z 33 členov bolo ďalších 6 zástupcov ZSF (Ing. O. Bartoň, dr. S. Zrubec, Ing. P. Leukanič, CSc., Ing. F. Martinka, Ing. A. Sabo a dpt. J. Šutek). Zúčastnili sa na všetkých 11 zasadnutiach ÚV ZČSF a na 23 schôdzach PÚV ZČSF. Na zasadnutiach vystupovali a konali aktívne, iniciatívne, prichádzali s rámom návrhov pre spoločnú prácu, podieľali sa na usmerňovaní rozvoja filatelie, na organizácii medzinárodných a medzištátnych filatelistických výstav, seminárov, besied, príprave a vydávaní filatelistickej literatúry.

Zástupcovia ZSF pracovali vo všetkých odborných komisiách ZČSF s výnimkou Komisie poštovej história a celín, v ktorej si funkcionári nedokázali nájsť k sebe cestu, porozumieť si a spoločne zvyšovať úroveň v tejto oblasti filatelie.

Nemalý bol aj podiel predstaviteľov ZSF pri plánovaní a realizácii medzinárodných stykov a spolupráce cez ZČSF. V období medzi 3. a 4. zjazdom ZSF sa jeho predstavitelia zúčastnili na 43 podujatiach, z čoho 29 sa uskutočnilo v zahraničí.

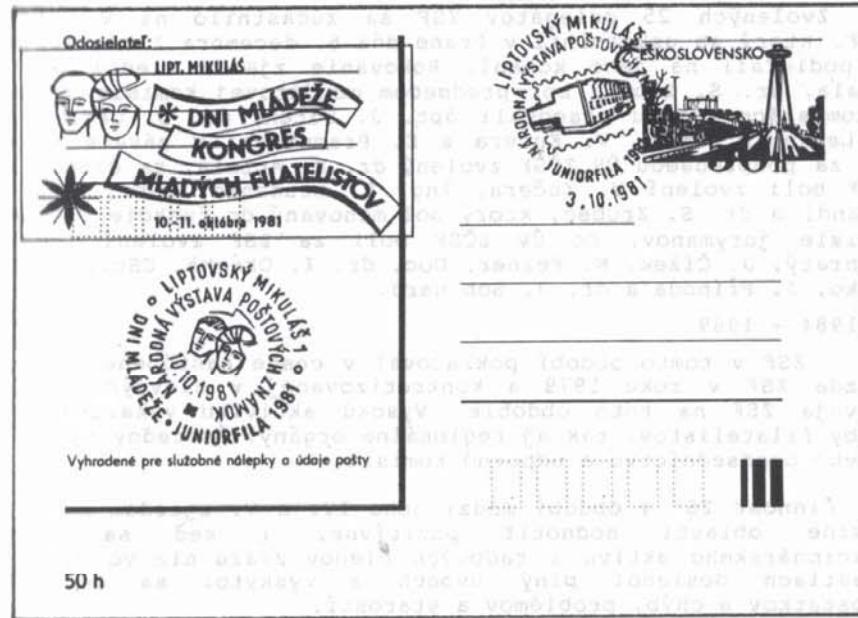
Významný bol podiel predstaviteľov ZSF na príprave medzinárodných dokumentov, najmä zásah pre hodnotenie exponátov na výstavách, ktoré tvorili základný materiál pre pracovnú skupinu Medzinárodnej filatelistickej federácie (FIP).

Významnou udalosťou ZSF na sklonku roku 1983 a na začiatku roku 1984 boli výročné členské schôdzky, ktoré otvorili všeobecné prípravy na IV. zjazd ZSF. Treba však konštatovať, že výročné členské schôdzky sa uskutočnili aj v roku 1982, pričom tieto sa od výročných členských schôdzí 1983-1984 odlišovali najmä realizačnou fázou, boli na kvalitatívne nižšej úrovni. Základné organizácie zhodnotili svoju prácu za uplynulé obdobie. Podstatne vzrástla aktivita v kluboch filatelistov vo všetkých sférach činnosti, v organizačnej, záujmovej i spoločenskej. Z výročných členských schôdzí vzišlo množstvo podnetných návrhov pre prácu krajských výborov i ústredného výboru ZSF. Nemalá pozornosť sa venovala práci POFIS-u a emisnej politike Federálneho ministerstva spojov, zahraničnej výmeny, s ktorými nie vždy bola vyslovená spokojnosť. Významnou skutočnosťou bolo zvolenie nových výborov klubov filatelistov - dovedna pre nadchádzajúce obdobie bolo zvolených 1.782 funkcionárov základných organizácií, z toho 464 nových, začínajúcich, čo predstavovalo 26 % obmenu funkcionárskeho aktívu. Výročné členské schôdzky sa stali bohatým žriedlom poznatkov a skúseností pre prácu vyšších zväzových orgánov, čo sa aj využilo pri príprave hlavných smerov rozvoja ZSF pre nadchádzajúce obdobie.

Úspešne sa uskutočnili v rokoch 1982 a 1984 krajské (v Bratislave mestská) konferencie. Správy na týchto konferenciach konkrétnie a vecne vystihovali život filatelistických organizácií na teritoriách krajov a v Bratislave. Veľmi cenné bolo, že sa nevyhýbali ani kritickému pohľadu na existujúce nedostatky v práci krajských orgánov i Ústredného výboru ZSF a kritika vyznievala do snahy hľadať riešenie existujúcich nedostatkov. Ďalším pozitívnym rysom konferencie bola 34 % obmena funkcionárskeho aktívu.

Na rokovaniah konferencie sa ešte výraznejšie ako na výročných členských schôdzach klubov filatelistov prejavila rastúca úroveň i zodpovednosť prevážnej väčšiny členov funkcionárskeho aktívu, užitočnosť a účelnosť dvojstupňového

pladenia ZSF. Pozitívne bola hodnotená začínajúca práca okresných (v Bratislave obvodných) aktívov. Osobitná pozornosť sa venovala kritickému posúdeniu práce odborných skupín pri krajských výboroch. Do nových krajských výborov bolo zvolených 130 funkcionárov.

Vyhorené pre služobné nálepky a údaje pošty

Úspešný priebeh a realizácia výročných členských schôdzí i krajských konferencií vytvorili optimálne podmienky pre prípravu IV. zjazdu ZSF. Predsedníctvo ÚV ZSF plne využilo pri príprave všetky podnety a pozitívne poznatky z rokovania výročných členských schôdzí a krajských konferencií. Zjazd sa uskutočnil v Bratislave dňa 24. septembra 1984. Na krajských konferenciách bolo zvolených 125 delegátov, z ktorých sa na zjazde zúčastnilo 119. Na rokovanie zjazdu boli prítomní aj predstavitelia politického a spoločenského života, delegácie ZČSF a SČF. O činnosti zväzu za roky 1979-1984 správu prednesol predseda ÚV ZSF dr. M. Antala. Po obsiahnej diskusii, ktorá sa niesla v duchu kritického posudzovania práce zväzu, s náznakmi riešenia existujúcich problémov, bol zvolený 33-členný Ústredný výbor ZSF a 7-členná revízna komisia, akonaj 25 delegátov s hlasom rozhodujúcim na V. zjazde ZČSF. Predsedom ZSF sa opäť stal dr. M. Antala, podpredsedami sa stali dr. S. Zrubec a Ing. P. Leukanič, CSc., tajomníkom V. Kučera, členmi predsedníctva Ing. J. Tomandl za Bratislavu, J. Korený za Zs. kraj, dr. O. Gáta za Ss kraj, N. Feiner, J. Čížek, Ing. M. Bachratý, dpt. Š. Plško, dr. J. Sobíšard, V. Chmelár a Ing. F. Martinka (ako predsedovia odborných komisií ZSF). Za predsedu revíznej komisie ZSF bol zvolený F. Watzka.

Na nasledujúce 5-ročné obdobie zjazd stanobil, aby sa snaha a úsilie všetkých zväzových orgánov sústredili na zvyšovanie kvality práce zväzu, prostredníctvom čoho sa mal zabezpečovať kvantitatívny, ale najmä kvalitatívny rozvoj

slovenskej organizovanej filatelie. Za základ v tomto smere prijal zjazd dokument Hlavné smery činnosti ZSF na roky 1984-1989.

V čase konania IV. zjazdu ZSF mal zväz najmohutnejšiu členskú základňu v celej doterajšej histórii - 15.383 dospelých a 3.202 mladých filatelistov.

Zvolených 25 delegátov ZSF sa zúčastnilo na V. zjazde ZČSF, ktorý sa uskutočnil v Prahe dňa 8. decembra 1984. Aktívne sa podielali na jeho konaní. Rokovanie zjazdu viedol dr. M. Antala, dr. S. Zrubec bol predsedom mandátovej komisie zjazdu, v komisiach zjazdu pracovali dpt. J. Šutek, dr. O. Gáta, Ing. P. Leukanič, CSc., V. Kučera a E. Pramuková. V závere zjazdu bol za podpredsedu ÚV ZČSF zvolený dr. M. Antala, za členov PÚV ZČSF boli zvolení V. Kučera, Ing. P. Leukanič, CSc., Ing. J. Tomandl a dr. S. Zrubec, ktorý bol menovaný do funkcie predsedu komisie jurymanov. Do ÚV ZČSF boli za ZSF zvolení Ing. M. Bachratý, J. Čížek, N. Feiner, Doc. dr. I. Okénka, CSc., dpt. Š. Plško, J. Příhoda a dr. J. Sobíhard.

B/ 1984 - 1989

ZSF v tomto období pokračoval v ceste nastúpenej po III. zjazde ZSF v roku 1979 a konkretizovanej v Hlavných smeroch rozvoja ZSF na toto obdobie. Vysokú aktivitu vykazovali akcii kluby filatelistov, tak aj regionálne orgány, Ústredný výbor ZSF i jeho predsedníctvo a odborné komisie.

Cinnosť ZSF v období medzi jeho IV. a V. zjazdom možno vo väčšine oblastí hodnotiť pozitívne, i keď sa snahou funkcionárskeho aktívu i radových členov zväzu nie vo všetkých oblastiach dosiahol plný úspech a vyskytol sa celý rad nedostatkov a chýb, problémov a starostí.

Práca klubov filatelistov sa aj v tomto období postupne skvalitňovala, no i tak sa nepodarilo naplniť zjazdovú požiadavku - zvýšiť členskú základňu dospelých o 15 % a mladých filatelistov o 30 %. Naopak, od roku 1983, kedy zväz mal 15.650 dospelých členov a 3.372 mladých filatelistov, začalo obdobie stagnácie a postupného poklesu členskej základne až na 13.600 dospelých členov a 3.000 mladých filatelistov v závere roku 1988. Najväčšie medziročné nárasty členskej základne boli spojené s výhodnosťou členstva vo zväze, resp. s dopadmi vyplývajúcimi z emisnej, distribučnej a cenovej politiky Ministerstva spojov. Pokles členskej základne bol vyvolaný okrem iného najmä úspornými opatreniami rezortu spojov a zrušením poskytovania dotácií na propagáciu československých poštových známok, zavedením predaja noviniek neorganizovaným filatelistom za nominálne hodnoty a niektorých čiastkových opatrení v neprospech členov zväzu. Nemožno však obistiť ani vplyv pasívnej činnosti v niektorých kluboch a krúžkoch ako aj nevytváranie modernejších a príťažlivejších foriem sebarealizácie členov.

V zmysle Stanov ZČSF sa uskutočnili v rokoch 1986 a 1988 výročné členské schôdze klubov filatelistov, na ktorých bola činnosť týchto základných organizácií zväzu posudzovaná. Hodnotenia ukázali, že sa zvýšil záujem členskej základne o aktívnu prácu v kluboch, no zároveň sa objavili požiadavky na nové kvalitatívne zmeny. Súčasne s nimi sa objavili signály vyjadrujúce nespokojnosť členov s pretrvávajúcimi problémami, ktorých neriešenie, prípadne zdľavé riešenie, malo negatívny vplyv na stabilizáciu členskej základne i na väčšiu aktivitu členov. Výročné členské schôdze kladne hodnotili zvýšenú

organizačnú činnosť, ovplyvňovanie verejnosti exponátmí na výstavných a propagačných výstavách.

V období rokov 1984-1989 sa výrazne zvýšila vzdelávacia činnosť zväzu - spolu bolo realizovaných takmer 12 tisíc vzdelávacích podujatí, na čom 36 % participoval Ss kraj. Uskutočnilo sa viac ako 5.300 prednášok, z toho 53 % bolo v Ss kraji. Filatelistický život sa zintenzívnil i tým, že na rôznych výrovnach sa uskutočňovali výmenné schôdzky. Dovedna ich bolo realizovaných viac ako 15 tisíc, na čom opäť najvýraznejšie participoval Ss kraj (37 %).

Významnú úlohu v činnosti základných organizácií zväzu sehrála Súťaž aktivity ZSF, ktorej tradície začali v roku 1970. Počas jej vývoja boli niekoľkokrát zmenené kritériá súťaže. Výrazné úspechy v I. kole dosiahli KF 51-55 Bratislava (zvíťazil v rámci Bratislavu v rokoch 1985-1988), KF 52-10 Trenčín (1985, 1986, 1988), KF 53-37 Brezno (1985, 1987), KF 53-55 Kokava nad Rimavicom (1986, 1988), KF 54-01 Košice (1985-1988), Klub filatelistov 52-21 Nitra (1987). V II kole (celoslovenské meradlo v delení na kluby filatelistov podľa počtu členov (v kategórii do 50 členov zvíťazili KF 53-37 Brezno (1985, 1987), KF 53-55 Kokava nad Rimavicom (1986, 1988), v kategórii od 50 do 150 členov KF 51-55 Bratislava (1985, 1987, 1988), KF 53-53 Banská Bystrica (1986), KF 54-45 Prievidza (1988) a v kategórii nad 150 členov KF 52-10 Trenčín (1985) a KF 54-01 Košice (1986-1988)).

Kedže činnosť ZSF bola založená na aktivite a práci širokého aktívu dobrovoľných funkcionárov a členov zväzu, bolo potrebné túto prácu aj motivovať. Vedenie zväzu preto i v tomto období venovalo náležitú pozornosť i oceňovaniu práce systémom udelenia Čestných odznakov ZSF. Počas rokov 1984-1989 bolo takýmto spôsobom odmenených 424 členov ZSF, z čoho 42 dostalo zlatý, 125 strieborný a 258 bronzový Čestný odznak ZSF.

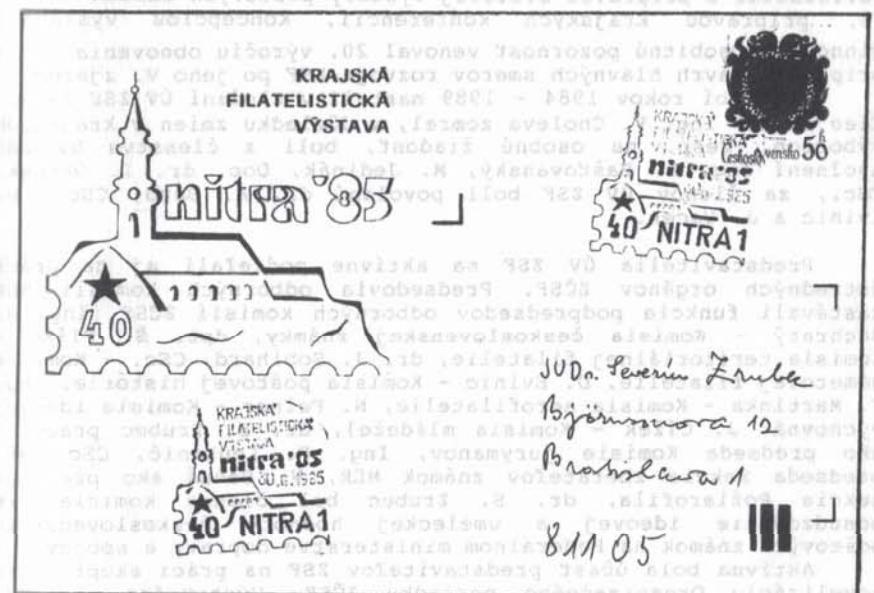
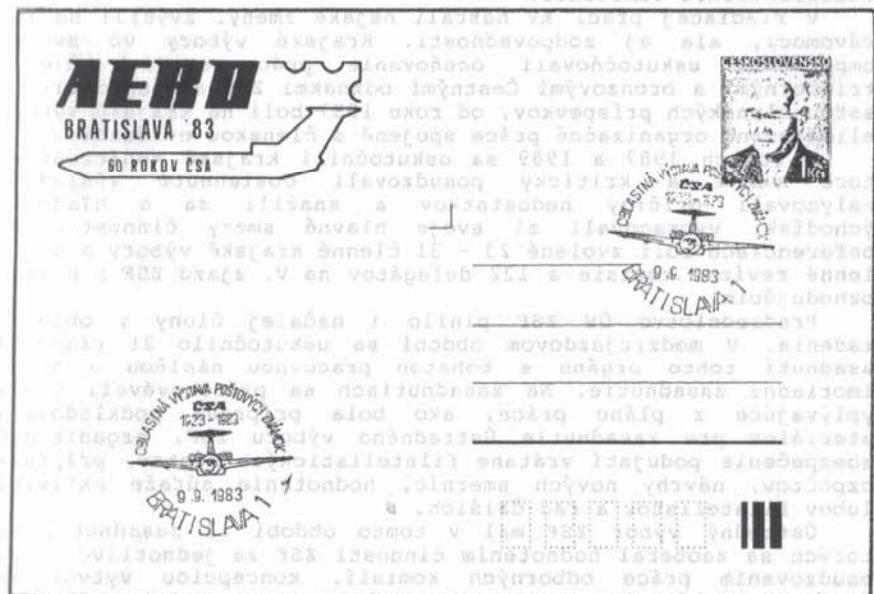
**Š. PLŠKO – J. BARVULSKÝ – B. KRAMPL
ČO MÁ VEDIŤ FILATELISTA**

ZSF BRATISLAVA

Rok 1985 bol rokom 90. výročia vzniku prvých filatelistického spolku Album na území Slovenska a 20. výročia obnovenia ZSF. Aj tu využil zväz príležitosť a ocenil prácu širokého aktívum funkcionárov i radových členov.

Ocenenie sa zaslúžilým členom ZSF dostalo aj od ZČS udelením najvyššieho zväzového vyznamenania "Zaslúžilý pracovník filatelie", s právom nosiť Čestný odznak ZČSF. Do roku 1988 bolo týmto vyznamenaním ocenených 20 slovenských filatelistov, období rokov 1984-1989 toto vyznamenanie bolo udelené ďalším 1 členom ZČSF. Štýria členovia ZSF boli za svoju aktívnu prácu ZSF odmenení štátnymi vyznamenaniami.

Na vyjadrenie uznania za dlhoročnú prácu pre rozvoj slovenskej organizovanej filatelie bol ustanovený Čestný výbor ZSF. Tento od svojho vzniku do roku 1989 tvorili dr. J. Benca, M. Jakubovits, T. Jaššo, J. Kovács, A. Olahová, T. Panoš, J. Práger a dpt. J. Šutek.

Významnú úlohu v živote zväzu zohrali regionálne orgány. Úspešne pokračovali v riadení činnosti základných organizácií, prehľbovali styk s nimi, poskytovali metodickú, odbornú a aj materiálnu pomoc. Osobitne iniciatívny v tomto smere bol Ss kraj, najmä svojimi integrovanými podujatiami v rámci dňi filatelie, súťažami v tvorbe minisexponátov, či fotografií s filatelistickou tematikou.

V riadiacej práci KV nastali nejaké zmeny. Zvýšili sa ich pravomoci, ale aj zodpovednosti. Krajské výbory vo svojej kompetencii uskutočňovali oceňovanie práce svojich členov striebornými a bronzovými Čestnými odznakmi ZSF a hospodárieli s časťou členských príspevkov, od roku 1987 boli na krajské výbory delimitované organizačné práce spojené s členskou evidenciou.

V rokoch 1987 a 1989 sa uskutočnili krajské konferencie, ktoré vecne a kriticky posudzovali dosiahnuté výsledky, analyzovali príčiny nedostatkov a snažili sa o hľadanie východísk, vypracovali si svoje hlavné smery činnosti. Na konferenciach boli zvolené 23 - 31 členné krajské výbory a 5 - 7 členné revízne komisie a 122 delegátov na V. zjazd ZSF s hlasom rozhodujúcim.

Predsedníctvo ÚV ZSF plnilo i nadalej úlohy v oblasti riadenia. V medzizjazdovom období sa uskutočnilo 21 riadnych zasadnutí tohto orgánu s bohatou pracovnou náplňou a jedno mimoriadne zasadnutie. Na zasadnutiach sa prerokovávali úlohy vyplývajúce z plánu práce, ako bola príprava podkladových materiálov pre zasadnutie Ústredného výboru ZSF, organizačné zabezpečenie podujatí vrátane filatelistických výstav, príprava rozpočtov, návrhy nových smerníc, hodnotenie súťaže aktivity klubov filatelistov a rad ďalších.

Ústredný výbor ZSF mal v tomto období 11 zasadnutí, na ktorých sa zaoberal hodnotením činnosti ZSF za jednotlivé roky, posudzovaním práce odborných komisií, koncepciou vytvorenia výchovno-vzdelávacieho strediska ZSF v Kremnici, úlohami súvisiacimi s prípravou Svetovej výstavy poštových známok PRAGA 88, prípravou krajských konferencií, koncepciou výstavnej činnosti. Osobitnú pozornosť venoval 20. výročiu obnovenia ZSF a pripravil Návrh hlavných smerov rozvoja ZSF po jeho V. zjazde.

V období rokov 1984 - 1989 nastali v zložení ÚV ZSF zmeny. Člen ÚV ZSF Ing. V. Choleva zomrel, v dôsledku zmien v krajských výboroch, resp. na osobnú žiadosť, boli z členstva ÚV ZSF uvoľnení Ing. L. Bašťovanský, M. Jedinák, Doc. dr. I. Okénka, CSc., za členov ÚV ZSF boli povolení dr. A. Bárd, CSc., D. Evinic a J. Vacek.

Predstavitelia ÚV ZSF sa aktívne podielali aj na práci ústredných orgánov ZČSF. Predsedovia odborných komisií ZSF zastávali funkcie podpredsedov odborných komisií ZČSF (Ing. M. Bachratý - Komisia československej známky, dpt. Š. Plško - Komisia teritoriálnej filatelie, dr. J. Sobihard, CSc. - Komisia námetovej filatelie, D. Evinic - Komisia poštovej histórie, Ing. F. Martinka - Komisia aerofilatelie, N. Feiner - Komisia ideo-výchovná, J. Čížek - Komisia mládeže), dr. S. Zrubec pracoval ako predseda Komisia jurymanov, Ing. P. Leukanič, CSc. ako predseda Sekcie zberateľov známok MĽR, V. Beňuš ako predseda sekcie Požiarofila, dr. S. Zrubec bol členom komisie pre posudzovanie ideovej a umeleckej hodnoty československých poštových známok na Federálnom ministerstve dopravy a spojov.

Aktívna bola účasť predstaviteľov ZSF na práci skupiny pre novelizáciu Organizačného poriadku ZČSF, Výstavného poriadku

ZČSF, Generálneho a odborových poriadkov pre tvorbu a hodnotenie filatelistických exponátov, Stanov ZČSF.

Predstavitelia ZSF výrazne participovali na príprave Svetovej výstavy poštových známok PRAGA '88 (dr. M. Antala bol členom prezidia, V. Kučera členom organizačného výboru výstavy, dr. S. Zrubec a dpt. Š. Plško pracovali v jury výstavy, Ing. P. Leukanič, CSc., V. Kučera a dr. M. Zika pracovali v sekretariáte výstavy, členmi aktív dobrovoľných funkcionárov na výstave boli mnohí ďalší členovia ZSF.

V orgánoch ZČSF boli zástupcovia ZSF platnými a aktívnymi členmi, najmä pri presadzovaní zlepšenia spolupráce ZČSF s referantom spojov a v diskusiách o modernej filatelii, čo vyslovávalo aj konfliktné situácie v ÚV ZČSF i jeho predsedníctve.

Významnou zložkou práce vrcholných orgánov ZSF bola snaha intenzívne vydávať odborné publikácie ZSF, aby sa pomohlo rozvoju kvalitatívnej stránky života zväzu. Pozornosť i v období medzi III. a IV. zjazdom sa sústredila predovšetkým na edíciu FILATELISTICKÉ STATE, v rámci ktorej bolo v tomto období vydaných ďalších 16 titulov. Edícia poskytovala záujemcom rad odborných statí a článkov z rôznych odborov filatelie. Získala si rad pravidelných odberateľov a priaznivcov. Medzi najúspešnejšie tituly patrili výdania zamerané na československé poštové známky a ich špecializáciu. Edícia bola vysoko ocenená i na Svetovej výstave poštových známok PRAGA '88 - získala veľkú striebornú medailu. Medzi pozitívne edície patrila skutočnosť, že Filatelistické state poskytli príležitosť pre publikačnú činnosť mnohým novým slovenským autorom. Významným počinom bolo vydanie publikácie "Spolok Album", ktorú zostavil v roku 1985 kolektív autorov pod vedením dr. S. Zrubca k 90. výročiu založenia prvej slovenskej filatelistickej organizácie.

Ústredný výbor ZSF pokračoval vo vydávaní ZVESTÍ ZSF, ktoré v danom období plnili funkciu ústredného informátora. Svoje vlastné informačné prostriedky vydávali aj krajské výbory (v Bratislave a v Trenčíne), resp. odborné komisie ZSF.

V záujme ďalšieho vzdelávania členov ZSF sa uskutočňovali i odborné semináre, napr. 4 odborné semináre o československej známke, 5 odborných seminárov o teritoriálnej filatelii, 4 odborné semináre o námetovej filatelii, 5 odborných seminárov o poštovej histórii a celinách, seminár o aerofilatelii. I keď mali rozdielnú úroveň, boli prínosom pre odborný rast funkcionárov i záujemcov o príslušné odbory filatelie, čo sa odzrkadlilo v raste aktivity a eruditíci prednášateľov, publicistov, jurymanov i vystavovateľov.

V úsilí hľadať nové smery vo filatelistickej činnosti, usporiadal ZSF v roku 1988 v Bratislave seminár o tvorbe neštanďardných exponátov, ktorý vyzval mnohé otázky, na ktoré však nebola daná uspokojivá odpoveď a tieto i nadalej pretrvávajú.

S väčšími, či menšími úspechmi pokračovala činnosť vo všetkých odborných oblastiach filatelie.

V oblasti československej známky sa činnosť i nadalej orientovala predovšetkým na propagáciu a zbierania československých známok. Osobitná pozornosť sa venovala výchovno-vzdelávacej a propagačnej činnosti, činnosti odbornej, publikačnej a výstavnej. Na začiatku funkčného obdobia sa úspešne začala rozvíjať práca krajských odborných komisií, jej intenzita však postupne klesala. Stále silnejšie zaznievali argumenty o poklese obľuby československých poštových známok ako īsledok neúmernej emisnej činnosti ich vydavateľa.

Odborná činnosť v oblasti československej známky bola orientovaná na štúdium československých poštových známok vo všetkých aspektoch (vydávateľských, výrobných i poštovo-prevádzkových), na riešenie teoretických otázok, otázok terminológie, klasifikácie filatelistického materiálu a na odhalovanie falfzifikátov.

Pomerne bohatá bola publikáčná činnosť, ale hoci sa táto neodrážala v celkovy skutočný odborný potenciál slovenských zberateľov. Nepočetná skupina autorov sa podielala na príprave Špecializovanej príručky československých známok a celín, vydanej pri príležitosti usporiadania svetovej výstavy poštových známok PRAGA 1988. V tomto období pretrvávali rezervy v pôsobení na nefilatelistickú verejnosť.

Stagnovala aj výstavná činnosť, nové exponáty československých známok sa objavovali len sporadicky, avšak niektoré z nich boli dobre ohodnotené i na svetovej výstave poštových známok PRAGA 1988.

Pomerne úspešne sa rozvíjala v tomto období oblasť námetovej filatelie. Významnou súčasťou práce bola príprava a realizácia seminárov, ktoré sa konali každý rok pri príležitosti konania výstav rôznych stupňov.

Úspešná bola aj výstavná činnosť, keď sa námetové exponáty po mládežníckych exponátoch stali najpočetnejšou triedou na celoslovenských prehliadkach nových exponátov. Väčšina z nich sa pohybovala v pásme nižších medailových ocenení. Tento stav vyplýval z neznalosti, resp. z nerešpektovania zásady pre budovanie a hodnotenie námetových exponátov. Osobitnú pozornosť v tomto období venovala komisia námetovej filatelie príprave nových jurymanov.

V období po IV. zjazde ZSF potešiteľne vzrástol záujem o teritoriálnu filateliu, o tvorbu teritoriálnych exponátov ako po stránke kvantitatívnej, tak aj kvalitatívnej. Otvoreným problémom teritoriálnej filatelie až po súčasnosť, zostáva záujem, resp. nezáujem mládeže o tento druh zbierania známok a filatelistického materiálu. Jednou z hlavných príčin tohto stavu bola skutočnosť, že celková orientácia filatelistickej olympiády mládeže bola smerovaná do námetovej oblasti.

Významná bola publikáčná činnosť členov komisie teritoriálnej filatelie ako v podmienkach ZSF, tak aj v rámci edície SČF Filatelistické príručky, ktorá je orientovaná najmä na oblasť teritoriálnej filatelie.

Pre oblasť poštovej historie bola v období rokov 1984-1989 charakteristická študijná-vzdelávacia a publikáčná činnosť s výrazným prínosom vo výstavnej činnosti. Vzdelávanie sa realizovalo rôznymi spôsobmi od samostúdia (najrozširenejší spôsob), cez prednáškovú činnosť po odborné akcie krajských komisií i Komisie poštovej historie ZSF.

Velmi úspešnou činnosťou v tejto oblasti bola publikáčná činnosť. Popri publikovaných príspevkoch v rôznej filatelistickej i nefilatelistickej tlači najvýznamnejším prínosom bolo odovzdanie rukopisu XV. dielu Monografie československej známky v roku 1989, zaobrajúceho sa pečiatkami z územia Slovenska od predznámkového obdobia do roku 1919. Žiaľ, nenašli sa prostriedky na vydanie tejto publikácie, a tak bola vydaná - ako už bolo uvedené - až v roku 1995. Komisia poštovej historie aktívne prispievala k naplnňaniu edície FILATELISTICKÉ STATE, kde bolo v rokoch 1984-1989 vydaných 6 samostatných prác z oblasti poštovej historie.

Najvýraznejšie sa činnosť komisie poštovej historie

presadila v oblasti budovania a vystavovania filatelistických exponátov, ktoré boli už tradične dobre oceňované. Významné bolo, že pribudli viaceré exponáty poštovej histórie, ktorých vystavovateľmi boli mladí filatelisti.

Veľký kus práce v tomto období vykonali krajské komisie poštovej historie, z ktorých vynikla komisia vo Vs kraji - prispeala k hľadaniu nových cest na spropagovanie a priblížovanie tohto zberateľského úseku širokej filatelistickej verejnosti a veľmi dobré výsledky dosiahla i v práci s mládežou.

Oblast aerofilatelie bola v medzizjazdovom období menej prezentovaná a práca komisie prakticky stagnovala.

K najaktívnejším činnosťam zväzu patrila oblasť práce s mládežou, i keď počet krúžkov mladých filatelistov i ich členov postupne klesal. Zvýšila sa úroveň práce komisie mládeže takmer vo všetkých oblastiach - pri príprave filatelistických olympiád, Kongresov mladých filatelistov, pri budovaní exponátov a s ním súvisiacou filatelistickou aktivitou.

K vrcholom praktickej filatelistickej práce s mladými filatelistami patrila filatelistická olympiáda. Napriek klesajúcej členskej základni účasť aktívnych mladých filatelistov v tejto súťaži narastala - v závere medzizjazdového obdobia sa po krúžkových kolách kvalifikovalo 120 - 140 mladých filatelistov z 30 - 40 krúžkov mladých filatelistov do krajských hôľ, čo zabezpečovalo ďalšie skvalitňovanie finálových súťaží.

Vyvrcholením organizátorskej činnosti boli kongresy mladých filatelistov (Bratislava 1985, Trenčín 1987, Košice 1988, Nitra 1989) ako aj celoštátny kongres v Liptovskom Mikuláši v roku 1986. Pravidelne sa ich zúčastňovalo 100 - 120 účastníkov.

Významnou vzdelávacou aktivitou Komisie mládeže ZSF bolo organizovanie aktivít, ktoré vyvrcholili získaním Odznaku odbornej zdatnosti mladého filatelistu. Osvedčenie o znalostach filatelistického minima rôznych stupňov získalo takmer 400 mladých filatelistov, vytvorených bolo okolo 550 mládežníckych exponátov, z ktorých 50 - 70 bolo každý rok na vysokej úrovni.

Prezentácia práce členov zväzu sa sústredila na výstavníku činností, ktorá bola v rokoch 1984 - 1989 veľmi rozsiahla. Riadila sa koncepciou prijatou Ústredným výborom ZSF v roku 1985, na základe ktorej boli výstavy realizované proporcionalne na území jednotlivých krajov a v Bratislave. Od vzniku tejto koncepcie do V. zjazdu ZSF sa na území Slovenska uskutočnilo 31 súťažných výstav filatelistických exponátov (v Bratislave a Zs kraji po 7, v Ss kraji 11 a vo Vs kraji 6). V tomto období sa uskutočnilo v pôsobnosti ZSF 5 medzištátnych výstav (ČSSR Kuba 1985 v Bratislave, Bratislava-Kyjev-Krakov 1986 v Bratislave, Slovensko-Ukrajina 1988 Detva, JUNIOR-SOCFILEX 1987 Košice, ČSSR-BLR 1988 Banská Bystrica), 4 národné výstavy, 13 krajských výstav a 9 výstav iného druhu, spomedzi ktorých významné miesto zaujali 4 prehliadky nových exponátov (Košice 1986, Nitra 1987, Bratislava 1988 a Považská Bystrica 1989) a Prehliadka exponátov výstavy PRAGA 1988 v roku 1989 v Bratislave. Formou prehliadiok nových exponátov sa prezentovalo 632 prác filatelistov. Na súťažných výstavách v tomto období bolo vystavených 1568 exponátov dospelých a 1131 exponátov mladých filatelistov.

Okrem spomínaných súťažných výstav sa na Slovensku uskutočnilo 2675 propagačných výstav, na ktorých si verejnosť mohla prezrieť viac ako 3100 exponátov dospelých a 1700 exponátov mladých filatelistov.

Členovia ZSF sa svojimi exponátmi zúčastnili aj na niektorých svetových, medzinárodných a družobných výstavách v zahraničí (v PLR, NDR, MLR, Španielsku, Austrálii, BLR, Veľkej Británii, Argentína, ZSSR, NSR, Taliansku, Švajčiarsku, USA, Švédsku, Japonsku, Dánsku, Fínsku, Južnej Kórei, Luxemburgu, Kube, Francúzsku a Indii) a na Svetovej výstave poštových známok PRAGA 1988. Na tejto výstave boli exponáty slovenských filatelistov ocenené vysoko, keď im boli priznané veľké pozlátené medaily (dr. O. Gáta, T. Burian), pozlátené medaily (dr. P. Hallon, Ing. J. Tekel), veľké strieborné medaily (dr. S. Šablatúra, Ing. P. Malík, dr. J. Olah, R. Vlach), strieborné medaily (Š. Bartalský, A. Kvas, Ing. A. Tekel, dr. J. Nyéki).

Zaujímavým počinom bolo organizovanie nesúťažných výstav s názvom EKOFILE, ktoré boli zamerané na tvorbu a ochranu životného prostredia (Bratislava 1988, Liptovský Mikuláš 1989).

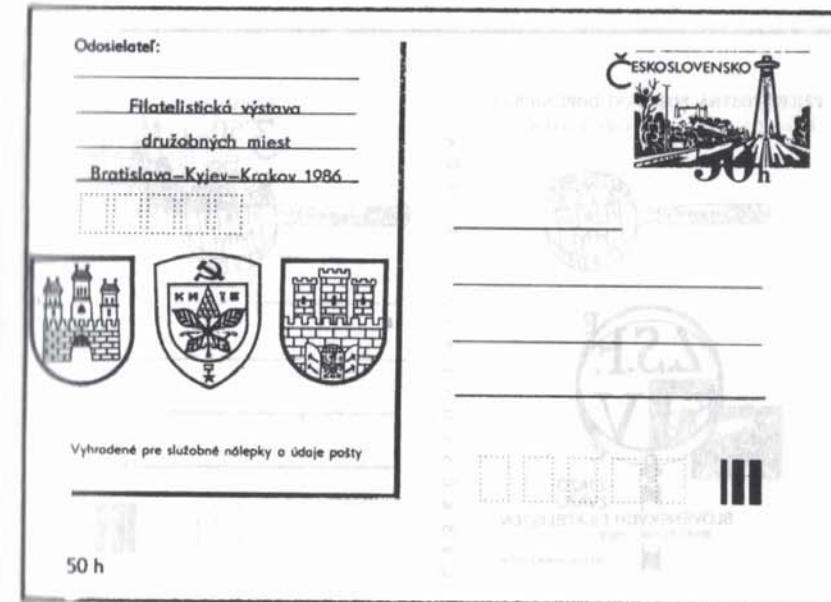
V spolupráci s Galériou mesta Bratislavu bola realizovaná ďalšia zaujímavosť - Galéria poštovej známky a filatelie, priestoroch ktorej boli pripravené v roku 1988 výstavy Umenie na známkach, Výber zo zbierky dr. S. Zrubca, Olympijský rok 1988 Príležitostná pečiatka 1988, 65 rokov Československých aerolíní, Výstava ku Dňu československej známky.

ZSF sa v súlade so svojimi výchovnými a vzdelávacími zámermi pokúsil o vybudovanie výchovno-vzdelávacieho strediska Myšlienka vznikla v súvislosti s vytvorením filatelistických oddelenia Múzea mincí a medailí v Kremnici. Pre meškaní rekonštrukčných prác múzea v Kremnici, kde sa uvažovalo položením základov výchovno-vzdelávacieho strediska ZSF vplyvom ďalších okolností, sa táto myšlienka dodne nerealizovala.

Ako integrálna súčasť ZCSF sa ZSF a jeho predstaviteľmi aktívne podielali i na medzinárodných stykoch a spolupráci. V rokoch 1984-1989 predstaviteľia ZSF sa zúčastnili na 22 podujatiach v zahraničí, na území Slovenska v tomto období prijali menom ZCSF, resp. ZSF 15 zahraničných delegácií.

Výstrením päťročného snaženia ZSF sa stalo zhodnotení práce vo všetkých oblastiach jeho pôsobnosti na V. zjazde ZSF

ktorý sa uskutočnil 7. októbra 1989 v Bratislave. Na jeho rokovaní sa zúčastnilo všetkých 122 zvolených delegátov. Po prerokovaní správy a posúdení návrhu Stanov ZCSF zvolil zasadnutie 7-členný Ústredný výbor ZSF a 7-člennú revíznu komisiu ako aj 7 delegátov s hlasom rozhodujúcim na VI. zjazd ZCSF. Po prvý raz v zjazdovej historii ZSF sa voľby uskutočnili tajným hlasovaním. Do vedenia ZSF bol opäť zvolený dr. M. Antala, do funkcií podpredsedov Ing. J. Tomandl, dr. A. Bárd, CSc. a J. Vašek, tajomníkom sa stal V. Kučera, členmi vedenia dr. J. Olah, Hanzen, J. Příhoda, dr. V. Chmelár. Za členov predsedníctva ÚV ZSF boli zvolení i predsedovia odborných komisií ZSF Ing. P. Malík (Kčsz), dpt. Š. Plško (KTF), J. Čížek (KNF), dr. J. Bobík, CSc. (KC), A. Kulhánek (KM), D. Evinic (KPH). Za predsedu revíznej komisie bol zvolený F. Watzka.

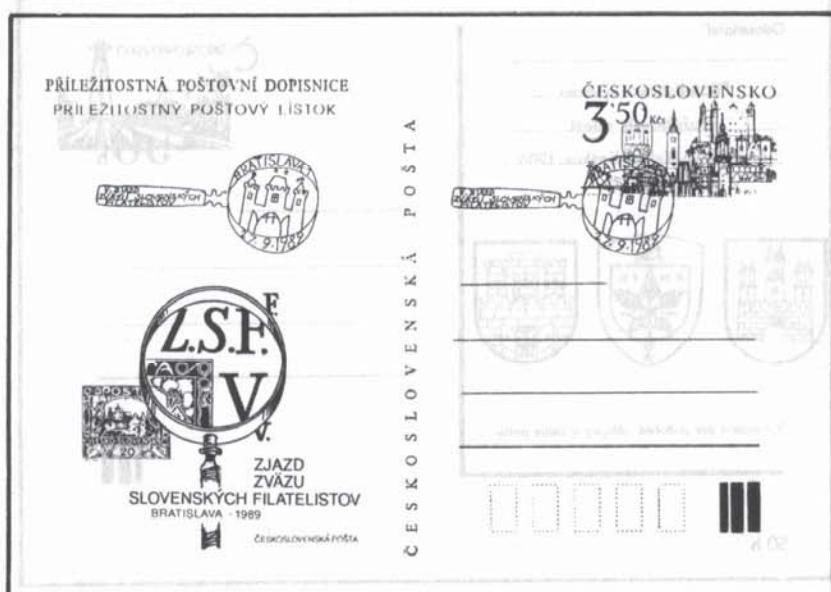
Za záslužnú prácu pre rozvoj organizovanej filatelie na Slovensku Čestný výbor ZSF bol doplnený o nových členov, ktorími stali Ing. L. Bašťovanský, T. Burian, dr. P. Diča, S. Duda, dpt. E. Farbaky, dr. P. Hallon, L. Minarovič, L. Sárossy, J. Simášek, L. Verecký, dr. S. Zrubec a arch. E. Vysloužil. Jeho predsedom sa stal dr. S. Zrubec.

Na V. zjazde zvolených 25 delegátov, sa dňa 9. decembra 1989 zúčastnilo na VI. zjazde ZCSF v Prahe. V orgánoch zjazdu pracovali viacerí z nich - dr. M. Antala (predsedom rokovaní zjazdu), V. Kučera bol predsedom volebnej komisie, dr. J. Bobík bol predsedom komisie pre stanovy, v komisiach pracovali dr. A. Bárd, CSc., E. Pramuková, dr. Olah, dr. Zrubec, Ing. F. Martinka. Po búrlivej diskusii sa uskutočnili voľby Ústredného výboru ZCSF.

Počas rokovania zjazdu sa uskutočnilo prvé zasadnutie neoznamneného ÚV ZCSF, ktoré rozhodlo o zložení predsedníctva tohto orgánu. Za predsedu bol zvolený predseda ÚV ZSF dr. M. Antala. Neobsadené zostalo zatiaľ miesto podpredsedu za ZSF,

ďalšími členmi predsedníctva sa stali V. Kučera, tajomník ZSF dr. J. Oško (predseda KM ZČSF), dr. S. Zrubec (predseda Komisie jurymánov ZČSF), dr. J. Olah (predseda Komisií filatelistickej literatúry ZČSF) a dr. M. Zika. Do ÚV ZČSF boli za ZSF ďalej zvolení Ing. P. Malík, dr. V. Chmelář, A. Kulhánek, J. Čížek, J. Vacek, J. Příhoda a Ing. J. Tomandl, do ÚRK ZČSF boli za ZSF zvolení dr. V. Priputen a Ing. J. Rysula.

V. zjazdom ZSF sa začalo obdobie života a práce ZSF v nových podmienkach, v zmenenej politicko-spoločenskej situácii. Zjazd vytýčil pre zväz náročnú úlohu zvládnúť prechod do nových podmienok bez toho, aby musel byť zvolený mimoriadny zjazd ZSF v nasledujúcom roku, čo bol podstatný rozdiel medzi ZSF a ŠČF i ZČSF. Vývoj v ZSF ukázal, že toto rozhodnutie bolo premyslené a problémy sa darilo postupne riešiť.

Výročný početného počtu zložitom a náročnom období, ktoré je

znamenalo koniec vplyvu komunizmu a začiatok Česko-slovenskej republiky.

V NOVÝCH PODMIENKACH

1989 - 1991

I keď sa V. zjazd ZSF konal v období pred politicko-spoločenskými zmenami v novembri 1989, jeho príprava bola realizovaná na úplne iných princípoch ako vo Zväze českých Filatelistov. Demokratizačný proces v našej organizácii bol o krok vpred, čo sa okrem iného prejavilo v tajnej voľbe vedúcich orgánov ZSF. Aj z týchto dôvodov sa nekonal mimoriadny zjazd ŠČF, ale v súlade so Stanovami ZČSF, ktoré boli prijaté na mimoriadnom zjazde ZČSF, sa pripravovalo I. valné zhromaždenie ZSF.

Nové politicko-spoločenské podmienky v našej vlasti znamenali veľa i pre vývoj v ZSF. Pri hodnotení tohto obdobia, možno ho rozdeliť na tri časové úseky - do VI. zjazdu ZČSF, do I. zasadnutia Ústredného výboru ZSF a do I. valného zhromaždenia.

V prvej etape, v období novembrovej revolúcie členovia najvyšších orgánov ZSF sústredili svoju pozornosť na prípravu VI. zjazdu ZČSF so zámerom dosiahnuť zmeny v prístupoch i v rámceroch pre obdobie po VI. zjazde ZČSF. Otvorené a kritické vystupovanie slovenskej časti vtedajšieho predsedníctva ÚV ZČSF nakoniec prispelo k tomu, že aj česká strana súhlasila s tajnými voľbami na zjazde a s netradičnou prípravou na toto významné výzvové podujatie. Neochota českej strany akceptovať naše námety a doslova rady, či prosby pri príprave V. zjazdu ŠČF viedla k tomu, že tento zjazd nevyriešil veľa, najmä personálnych otázok, čo sa ŠČF vypomstilo a vyústilo v nevyhnutnosť uskutočniť o rok mimoriadny zjazd ŠČF.

VI. zjazd ZČSF znamenal v období, bezprostredne po revolúcií, dosť radikálnu zmenu v živote našej organizácie, pretože aj zásluhou Občianskeho fóra ŠČF a VPN ZSF a rozhodného postoja mnohých slovenských delegátov zjazdu došlo k situácii, kedy do čela česko-slovenskej organizovanej filatelie bol postavený reprezentant Zväzu slovenských filatelistov. Pretože išlo o personálne zmeny v mimoriadne zložitom a náročnom období, o to väčšiu zodpovednosť ZSF cez tohto svojho reprezentanta zobrať na svoje plecia. Vysoko pozitívne možno hodnotiť prácu celej slovenskej reprezentácie v predsedníctve ÚV ZSF, pretože mimoriadne seriózne a zodpovedne pracovala na príprave všetkých dokumentov pre mimoriadny zjazd ZČSF, najmä na príprave Stanov ZČSF. Vyvrcholením týchto snáh bol októbrový zjazd ZČSF v roku 1990, na ktorom boli prijaté nové Stanovy ZČSF. Bola prijatá aj zmena názvu organizácie, bol potvrdený reprezentant ZSF vo funkcií predsedu prezidia a po prvý raz v historii najvyšší orgán ZČSF začal pracovať v paritnom zastúpení Svazu českých filatelistov a Zväzu slovenských filatelistov. ZSF v prezídiu ZČSF zastupovali dr. M. Antala, predseda prezidia, Ing. O. Bartoň, D. Evinic, L. Hanzen, dr. A. Chrenko, V. Kučera, dr. J. Olah, v revíznej komisií ZČSF pracoval Ing. J. Rysula. Výsledkom zjazdu okrem iného bolo i rozhodnutie, že aj ZSF musí uskutočniť v zmysle nových Stanov ZČSF svoje prvé valné zhromaždenie, na ktorom treba prijať Stanovy ZSF a na ich báze vytvoriť nový orgán - predsedníctvo ZSF, ktoré bude riadiť kluby filatelistov.

priamo, bez dovtedy existujúcich krajských výborov.

V etape medzi VI. zjazdom ZČSF a jeho mimoriadnym zjazdom sa uskutočnilo 2. a 3. zasadnutie ÚV ZSF, ktoré v príprave na I. valné zhromaždenie zohrali dôležitú úlohu. Na 2. zasadnutí ÚV ZSF v marci 1990 bolo rozhodnuté o nevyhnutných zmenách v organizácii práce zväzu po dôkladnom prehodnotení predchádzajúcej činnosti. S týmto zámerom boli vytvorené štyri pracovné skupiny. Do I. valného zhromaždenia úlohy splnila len skupina pod vedením p. Nyékiho, ktorá na základe celého radu pripomienok zo strany širokej filatelistickej verejnosti prebudovala systém súťaže medzi klubmi filatelistov. Pracovná skupina na prípravu stanov bola iniciovaná ďalším zasadnutím ÚV ZSF v septembri 1990. Výsledkom práce tejto skupiny pod vedením dr. J. Olaha bol návrh nových Stanov ZSF, ktoré smerovali rámec existencie a poslania zväzu. Zostávajúce dve skupiny (pre organizačné otázky a pre prácu s mladou filatelistickou generáciou) svoje úlohy nesplnili do konania I. valného zhromaždenia, hoci termín na predloženie základných téz bol stanovený na 30. október 1990. Tento dlh zostal otvorený pre nový orgán ZSF - predsedníctvo.

Kritickou analýzou stavu ZSF na 3. zasadnutí ÚV ZSF a jednoznačne stanovením dĺžky a obsahového zamerania na obdobie po 3. zasadnutí ÚV ZSF sa uzavtriaľa druhá etapa obdobia medzi V. zjazdom ZSF a I. valným zhromaždením. Jednoznačne bola nastolená otázka uskutočnenia I. valného zhromaždenia ZSF do 30. júna 1991 s tým, že pre rokovanie sa musí pripraviť návrh Stanov ZSF. Tento zámer sledovali aj zasadnutia predsedníctva ÚV ZSF, ktoré na 7 stretnutiach venovali osobitnú pozornosť prípravám na I. valné zhromaždenie. Po viačnásobnom prerokovaní boli v januári 1991 zverejnené organizačné pokyny na prípravu I. valného zhromaždenia, ktorými sa riadili do toho času existujúce krajské výbory.

Valné zhromaždenia krajských organizácií ZSF sa uskutočnili dôstojne, mali vysoko pracovný charakter a zúčasnili sa na nich zástupcovia predsedníctva ÚV ZSF. Vecné a trievze posudzovanie situácie v krajoch, vyhľadanie svojich zástupcov pre volby do nových ústredných orgánov ZSF, zodpovedný výber delegátov na I. valné zhromaždenie ZSF patrili k dominantným úlohám krajských valných zhromaždení. Tieto boli dokladom toho, že nielen odborná úroveň slovenskej filatelie sa postupne zvyšuje, ale že sa zvyšuje aj spoločenské vystupovanie, vecná argumentácia, obsahová cielavedenosť so stúpajúcou tendenciou.

Krajské valné zhromaždenia boli na veľmi dobrej úrovni, obsahovo i organizačne dobre pripravené a na vtedajšom stupni rozvoja ZSF svoje poslanie splnili.

V období po V. zjazde ZSF predsedníctvo ÚV ZSF venovalo osobitnú pozornosť i ekonomickej problémom. V situácii, keď ZSF nedostával prakticky žiadne dotácie na svoju činnosť, bolo nevyhnutné hľadať možnosti na získanie finančných prostriedkov, na zabezpečenie jeho chodu.

Dôležitým zásahom do života ZSF bolo rozhodnutie politických orgánov v roku 1990 zaradiť ZSF do pôsobnosti Ministerstva kultúry SR, ktoré nemalo dostatok financií na dotovanie činnosti zväzu a apeľovalo na ZSF, aby na zabezpečenie svojej činnosti rozvíjal podnikateľské aktivity. V tomto zmysle so zámerom zabezpečiť postupne sebestačnosť ZSF, jeho predsedníctvo rozhodlo o vytvorení Strediska filatelistických služieb, ktoré svojou činnosťou čiastočne nahradilo dotáciu. Toto stredisko za krátky čas svojej existencie preukázalo, že vedenie ZSF urobilo rozumný a účelný krok, ktorý pomáhal

prekonávať mnohé problémy. V období jeho existencie väčšina členov ZSF (dokonca aj členov ŠCF) tento krok vysoko ocenila.

Najvýznamnejším aktivitám ZSF patrili aukcie filatelistického materiálu, realizované na jeseň roku 1990 a na jar roku 1991. Filatelisticky i ekonomicky boli úspešné a vytvorili sa všetky predpoklady na pokračovanie práce v tejto oblasti.

Veľmi úsešne ZSF pokračoval aj v publikácej činnosti. Pomerne atraktívnymi boli publikácie z edície FILATELISTICKE STATE, ktoré postupne zapĺňali medzery v oblasti filatelistickej literatúry. Svoju úlohu plnil i informátor ZSF - ZVESTI, ktoré sa zlepšili po obsahovej i grafickej stránke, čo potvrdili ohlasy z funkcionárskeho aktívna i od radových členov zväzu.

V súlade so Stanovami ZČSF sa 18. mája 1991 po predchádzajúcich krajských valných zhromaždeniach uskutočnilo v Bratislave I. valné zhromaždenie ZSF. Správu o práci v nových podmienkach prednesol predseda ÚV ZSF dr. M. Antala. K nej odznala bohatá, kritická, ale vecná diskusia a v závere I. valného zhromaždenia bol zvolený nový orgán ZSF - predsedníctvo. Za nového predsedu po odstúpení dr. M. Antalu bol zvolený MUDr. P. Osuský, CSc., za podpredsedu J. Nyéki, tajomníkom ZSF sa stal JUDr. J. Olah, za členov predsedníctva boli zvolení Ing. O. Bartoň, Ing. V. Mrva, dr. O. Gáta, V. Weiss, dr. V. Chmelár, Ing. P. Malík, dr. T. Rosinský, CSc., Ing. J. Maniaček, D. Evinic, Ing. J. Jantos a dr. S. Šablatúra. Valné zhromaždenie zvolilo aj revíznu komisiu ZSF v zložení Ing. K. Jarošek - predseda, Ing. F. Mikle, dr. V. Priputen, Ing. J. Bujna a Ing. J. Rysula.

I. valné zhromaždenie potvrdilo zástupcov ZSF v prezídiu ZČSF - V. Kučeru, dr. J. Olahu, Ing. O. Bartoňa, dr. A. Chrenku, D. Evinica, L. Hanzena, Dr. P. Osuského, CSc. a dr. M. Antalu, ktorý bol predsedom prezidia ZČSF až do rozpadu ČSFR a zániku ZČSF 31. decembra 1992.

Schválením stanov ZSF na I. valnom zhromaždení sa skončila etapa prechodu od dvojstupňového riadenia základných organizácií na priame riadenie novým predsedníctvom ZSF, čím sa vytvorili nové podmienky pre prácu celej organizácie a jej rozvoj.

nováčikov získal významne časť ľudoboa v súmernosti ľudom žavénokejšej
čiliako očakávam ktorí ešte (čož vaneši je významne) boli vaneši
časťou a časťou významneho ľudoboa v súmernosti ľudom žavénokejšej
**O ČOM BOLI ROKY 1991-1995 V SLOVENSKEJ
FILATELII?**

MUDr. Peter Osuský, CSc.

Pád totality znamenal zlom v dovedajšom, neprirodzeno deformovanom vývoji spoločnosti. Zánik karikatúry "demokracie", ktorú predstavoval Národný front však znamenal i reálny zásah do stojatých, zatuchnutých, no ekonomicky "protektívnych" vód života tzv. spoločenských organizácií, kam patril i Zväz filatelistov. Bolo treba precitnúť a uvedomiť si, že "po starom to nepôjde". Dobré bydlo v podobe pravidelných dotácií sa však začalo rozsýpať a filatelia sa reálne ocitla ani nie pod odkvapom, skôr rovno v daždi. Treba to však akceptovať. V poradí dôležitosťi sú pred nami nepochybne mnohí "potrebnejší" a proti úvahie typu: "ak chcú pestovať svoje hobby, nech si ho zaplatia", je len tažko niečo pôdne namietnuť. Platí to zvlášť v ekonomickej situácii, keď má štátna kasa na starosti viac hľadných, ako má chleba. Samozrejme, nikto sa nelúči s "istotami" rád. Čím skôr sa treba však zbaviť ilúzií, že nás filatelistov bude štát podporovať. Súčasná štátna dotácia znamená vzhľadom na cenový vývoj po liberalizácii, skutočne len kvapku vody na rozzeravenú platňu. A kto neverí, stačí nech zváži, ako sa zmenila cena tabuľového skla, ktoré sa pri montáži rámov a exponátov občas veru rozbije. I o tom boli roky 1991-1995.

Cesta medzi civilizované krajiny znamenala jednoznačný obrat v emisnej činnosti. Zánik "viazaných" hodnôt a polohy trištvrťovozúbkovaných hárčekov zreznil členskú základňu zväzu. Odpadli švagrovia, tety a manželky, ktoré intenzívne zbierali predovšetkým nezúbkované Slobodove hárčeky a podobné nedôstojné produkty dobovej emisnej politiky. Tí, ktorí boli s dobou bytostne spojení, to dodnes oplakávajú. A vydávajúc lož za pravdu, vinia z úbytku členskej základne všetkých a všetko, len nie to, čo k nej reálne viedlo. Pravdou je len to, že tento, nepochybne z hľadiska emisnej politiky zdravý a nevyhnutný krok, závažne poznačil príjmy filatelistickej organizácie z členských príspevkov. Je však nereálne dúfať, že inak ako návratom k neblahým praktikám minulosti, by sa podarilo zvýšiť členskú základňu na takmer 20.000. A treba nad tým prestať rozmýšľať! Snahu filatelistov musí byť zachovanie solídnej emisnej politiky a treba konštatovať, že sa to zástupcom zväzu v komisiach vydavateľa doteraz darilo.

Aj ich zásluhou je Slovensko krajina, ktorá neporušuje normy, pre krajino tejto veľkosti primerané. Je to dobrý pocit. A je to základ budúceho akceptovania Slovenska ako známkovej krajiny. To je v záujme každého filatelistu, ktorý chce byť hrdý na svoju filatelistickú vlast. I o tom boli roky 1991-1995.

Filatelistický život stojí niekde na polceste k definitívnemu prechodu od socialistického k trhovému. Úloha filatelistických výmenných stredísk v dopĺňaní našich zbierok stráca význam. A bude strácať stále viac. Štátny obchod, zásobujúci nás desaťročia známkami "ludodemo" zanikol. Novinková

služba a rabat sa stal vážnym problémom. Dlhotrvalú kampaň pochovala Stredisko filatelistických služieb. Bolo sice z hľadiska vývoja nesystémovým, prechodným riešením, no práve preto mohlo preklenúť obdobie medzi vznikom fungujúcej siete súkromných filatelistických obchodov a aukčných domov, ktoréj patrí budúcnosť. Filatelistický život vo vyspelých krajinách potvrdzuje pravdivosť týchto prognóz. Propagácia výročí a udalostí, ktorú obstarávali tak kritizované "zväzové lístky", sa plne presunula do rúk súkromných firiem a inštitúcií a cesta naspäť už neexistuje. Zväzové aukcie zanikli a nikdy sa reálne nevrátila. Zberatelovi to môže byť jedno, nemusí ho trápiť, kde si doplní exponát - ak má kde! Vydavatelia lístkov a iniciátori pečiatok však pokladňu zväzu nebudú nikdy plniť a i aukčné percentá ju už navždy obídú. I o tom boli roky 1991-1995.

Memorandové zhromaždenie slovenského národa 8. júna 1861
v Turčianskom Svätom Martine

TUS
BRATISLAVA

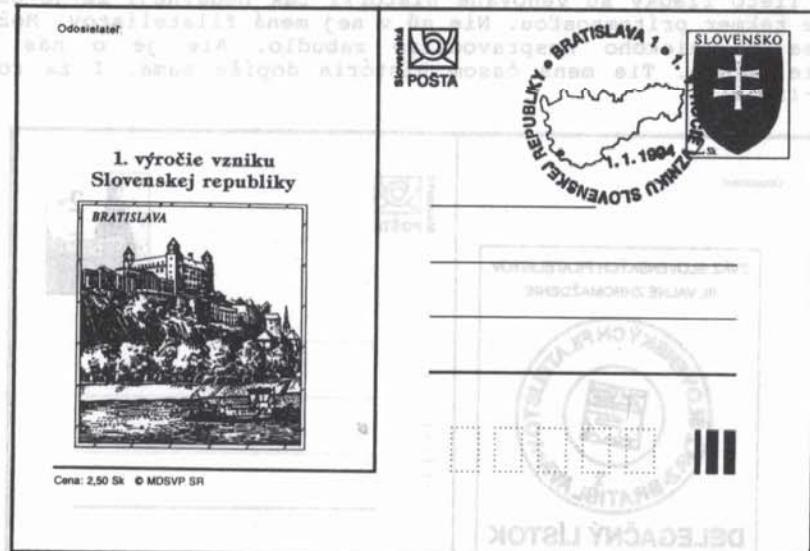
Rok 1992 bol rokom, keď zanikla nám tak drahá známková krajina - Československo. Krajina, ktorú sme roky zbierali, ktorá bola našou vlastou. 1.1.1993 sme sa dočkali prvej známky novej známkovej krajiny - Slovenskej republiky. Pri jej zrade stáli okrem jej tvorcov i zástupcovia zväzu, ktorým záležalo na tom, aby sa naša vlast' mohla hradiť peknými známkami vysokej výtvarnej i technickej úrovne. Bolo a možno i bude treba odolávať tlaku, ktorého cieľom bolo zavedenie menej kvalitných tlačových techník do slovenskej známkovej tvorby. Cieľom filatelistov by malo byť zvýšenie podielu známk tlačených technikou z plochých dosiek, predstavujúcich absolútну svetovú extratriedu, lebo známková tvorba sa posudzuje nezriedka predovšetkým práve podľa nich. Filatelisti v tomto období odovzdali pracovníkom ministerstva množstvo cenných skúseností, ktoré nadobudli za roky činnosti v obdobnej federálnej komisii. Spolu s vynikajúcimi tvorcami, majstrami Balázom a Činovským, vytvorili základ teamu, ktorý udržal vysokú latku našej známkovej tvorby. Je teda na čom stavať. I o tom boli roky 1991-1995.

V čase maximálnych dotácií sme nemali slovenský zväzový filatelistický časopis. Istú úlohu plnili Spravodaje a predovšetkým Zvesti, no na viac sme sa nepodujali. Je pozitívnym paradoxom, že sme sa na časopis zmohli v čase, keď sme naň nemali. Tlačil sa sice lacno, až keď v tlačiarne "prišiel na rad", a preto často meškal. Ale bol. Ak však existoval problém, tak hlavne absentujúci čítaniachťosti väčšiny našich filatelistov. Slovenská filatelia má mnohých čitateľov za rieku Moravou, tak ako má bývalá "federálna" Filatelie u nás. No stále je to málo! V tejto súvislosti sa zdal závažný vydavateľský počin, akým bolo vydanie dlho odkladaného XV. zväzku monografie, takmer hazardom. Príslušné rozhodnutie Predsedníctva ZSF sa však ukázalo ako jedno z najpozitívnejších a slovenská filatelia vykročila týmto dielom vďaka jeho autorom k najvyšším métem ocenenia filatelistickej literatúry na svetových výstavách. Príslubom do budúcnosti je prijatý zámer monografického spracovania a skorého vydania ďalšieho dielu monografie, zahrňujúceho obdobie rokov 1939-1945. Ostáva nám len veriť, že sa dielo podarí a dopadne ekonomicky aspoň tak dobre ako XV. zväzok, a že pribudne čitateľov. I o tom boli roky 1991-1995.

ZÁZNAMY O ODHLÄSENI A PRIHLÄSENI DO EVIDENCIE KLUBU FILATELISTOV	
Odhľásený ku dňu _____	Prihlásený ku dňu _____
Pečiatka - podpis _____	Pečiatka - podpis _____
Odhľásený ku dňu _____	Prihlásený ku dňu _____
Pečiatka - podpis _____	Pečiatka - podpis _____
Odhľásený ku dňu _____	Prihlásený ku dňu _____
Pečiatka - podpis _____	Pečiatka - podpis _____
Zmena bydliska: _____ _____ _____	_____ _____ _____
SLOVENSKO 8	
ZVÁZ SLOVENSKÝCH FILATELISTOV	
ČLENSKÝ PREUKAZ	

Zdraželo nájomné výstavných priestorov, zdražela doprava výstavných rámov, zdraželi rozbité sklá. Tých, čo by si urobili čiarku do socialistických spoločenských aktivít tým, že usporiadajú či zabezpečia výstavu už niet a sponzori sa ešte nehrnú. A nehrnú sa ani vystavovatelia. Socialistické budovateľské exponáty stratili "glanc", tvorba skutočne dobrých exponátov je práca na dlhé roky a tak ani na tomto veľmi významnom poli nie je situácia ružová. Preč sú časy, keď funkcionári vedúcej sily, či jej prevodových pák pravidelne venovali výstavné ceny. A tak si treba o to viac vážiť tých, čo sa v týchto časoch podujmú na organizovanie filatelistickej výstavy. A predsa - našli sa a nájdú sa! V Ružomberku, Nitre, Svite či Detve i v Bratislave. Naučili sa osloviť možných

podporovateľov a už nečakajú len na to, čo majú "isté" od zväzu. Verme, že budú i ďalšie Podpolania, Nitrafily, či Dunajfily. I keď to nebude jednoduchšie ako dnes. A vystavovatelia nech nepláču, že nie je vystavovať a potom nevystavia, ak sa možnosť vytvorí. A nech si zvyknú, že bronzová medaila je medaila! Aby ich nedemoralizovali hodnotenia, ktoré dostanú ich exponáty "za humnami", kde sa hodnotí prísnejšie. Netreba žiť v klame. A nesmú k nemu prispievať ani jurymani. Filatelistický image krajiny však robia jej vrcholové exponáty. I také sú na

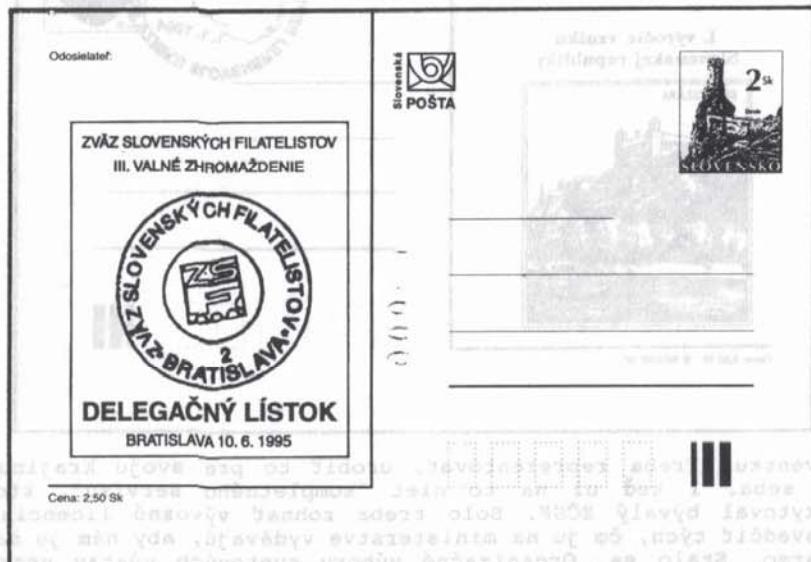
Slovensku. Treba reprezentovať, urobiť to pre svoju krajinu i pre seba. I keď už na to nies "kompletného servisu", ktorý poskytoval bývalý ZČSF. Bolo treba zohnať vývoznú licenciu a presvedčiť tých, čo ju na ministerstve vydávajú, aby nám ju dali zadarmo. Stalo sa. Organizačné výbory svetových výstav však o odpustenie rámového poplatku celkom dobre žiadali nemôžeme. A tak si polovicu nákladov musí uhradiť zberateľ, aby i on prispel. Zväz mu dáva 50%. Je to spravodlivé, exponát reprezentuje oboch, tvorca i zväz. Tých niekoľko slovenských exponátov nás na vrcholných výstavách reprezentovalo veľmi dobre. Veľké pozlátené medaily sú toho dôkazom. Mnohí však mohli - a nereprezentovali. I o tom boli roky 1991-1995.

ZSF sa stal 1.1.1993 jediným reprezentantom slovenskej filatelia vo svete. V tom istom roku sa na kongrese v Poznani stal členom FEPA (Európska federácia filatelistických asociácií) a 11. októbra 1993 i členom FIP (Svetová filatelistická federácia). Za svojho člena nás prijala veľká rodina filatelistov sveta na kongres FIP v Bangkoku jednomyselne a rovnocenne s českými filatelistami bez sporov o následníctvo. Filatelistická diplomacia je nepochybne veľmi dôležitá. Pre jej úspech však musia za zástupcom krajinu stáť úspešní domáci organizátori výstav medzinárodného rangu, kvalitné exponáty a hodnotná filatelistická publicistika. V týchto oblastiach nás čaká v budúcnosti veľa práce. Základy sú však položené. A tí, ktorí sa pytajú, načo to všetko? si svedectvo vystavili sami.

Pravda sú i krajiny, ktoré nie sú v takýchto organizáciách. Ale niesť na nich nič nasledovania hodného. Nie je to dobrá spoločnosť. I o tom boli roky 1991-1995.

Boli to neľahké roky. Ako už roky prerodou bývajú. Išlo v nich o budúcnosť. A tá je okrem iného i v mládeži, ktorá má na rozdiel od generácie otcov, bohatší program. Vo filatelii stojí a padá s obetavými funkcionármi KMF. Chvalabohu - zväz ich mal a má. Žiaľbohu - má ich málo! Mládežnícka filatelia má isté finančné prostriedky. Ide o to, aby mala ľudí ...

Tieto riadky sú venované histórii tak nedávnej, že je ešte stále takmer prítomnosťou. Nie sú v nej mená filatelistov. Možno by sa na niekoho nespravidlivo zabudlo. Ale je o nás, o filatelistoch. Tie mená časom história dopíše sama. I za roky 1991-1995.

od ŠTPI. Č. 18 X. posunovoje a miestenovanie ibom lizing nach (A
SMA ci a komisi ŠCOS. a vysoká novým siedzibami. Et dňa 20. 6. v

Z HISTÓRIE ZÁPADOSLOVENSKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU ZSF TRENČÍN

Jozef Korený

Západoslovenský KV ZSF bol ustanovený na základe uznesenia II. zjazdu ZSF dňa 10.4.1976. Bol vyjadrený súhlas s umiestnením sídla Zs KV ZSF v Trenčíne.

Dňa 10.4.1976 zvolalo PÚV ZSF do metropoly Považia - Trenčína aktív zástupcov filatelistických klubov Zs kraja. Zišlo sa na ňom 61 delegátov základných organizácií, členov ústredných orgánov ZSF a hostia.

Delegáciu predsedníctva ÚV ZSF tvorili: dr. Severín ZRUBEC - predesa ÚV ZSF, Tibor JAŠO - II. podpredesa ÚV ZSF a Milan VESELSKÝ - tajomník ÚV ZSF. Na aktíve sa zúčastnili aj zaslúžilí, dlhoroční funkcionári trenčianskej organizovanej filatelie na cele s 86-ročným Ernestom TESÁROM.

Aktív sa uskutočnil v pracovnom ovzduší. Otvoril a viedol ho Tibor JAŠO. Dr. Severín ZRUBEC prednesol hlavný referát, v ktorom zhodnotil doterajší vývoj a súčasný stav organizovanej filatelie v Zs kraji. Zdôraznil nutnosť jej ďalšieho intenzívneho rozvoja. Načrtol úlohy, ktoré pre ňu vyplývajú z hlavných smerov vytýčených na II. zjazde ZSF. Zdôraznil najmä nevyhnutnosť upevniť organizačnú jednotu klubov, filatelistov kraja utvorením krajskej organizácie ZSF.

Po prejave odovzdal dr. S. ZRUBEC čestné odznaky (2 strieborné a 6 bronzových), ktoré prevzali zaslúžilí dlhoroční funkcionári trenčianskej organizovanej filatelie.

Predesa volebnej komisie Milan VESELSKÝ potom prednesol návrh kandidátky členov Zs KV ZSF. Delegáti jednomyselne zvolili 9-členný krajský výbor, 2 náhradníkov a 3-člennú revíznu komisiu. Za riadnych členov KV boli zvolení: Ing. Teodor IGAZ zo Serede, Milan JEDINÁK z Trenčína, Jozef KORENÝ z Trenčína, Ladislav MINAROVIČ zo Skalice, Robert OKÚN z Nového Mesta nad Váhom, Ing. Ladislav PETEŠ z Dunajskej Stredy, Jaroslav POLESÁK z Holíča, Vojtech SCHERHAUFER zo Serede a Miroslav UHRINEC z Trnavy.

Za náhradníkov KV zvolili Jozefa CSIPESA z Komárn a Ladislava JEŽÍKA z Hlohovca.

Do revíznej komisie zvolili: dr. Pavla HALLONA z Malaciek, Ladislava SLÁDEKA z Dunajskej Stredy a Viliama VRÁBELA z Piešťan.

Za predsedu Zs KV ZSF zvolili Jozefa KORENÉHO, za podpredsedu Miroslava UHRINCA, za tajomníka Milana JEDINÁKA. Zs KV ZSF potvrdil ako predsedu krajskej revíznej komisie dr. P. HALLONU.

V uznesení, ktoré v mene návrhovej komisie prednesol Norbert FEINER z Levíc, uložil aktív krajskému výboru plniť úlohy vyplývajúce z poslania ZSF na úseku kultúrnom, spoločenskom i záujmovom, v zmysle hlavných smerov rozvoja ZSF po II. zjazde, starat sa o propagáciu filatelie v kraji, dbať o rast členskej základne, venovať pozornosť filatelli medzi mládežou a účinne propagovať zbieranie česko-slovenských poštových známok i známok ostatných štátov a podporovať rozvoj námetových exponátov.

Aktív určil zo sídla Zs KV ZSF Trenčín, ktorý má dlhoročnú filatelistickú tradíciu najmä vznikom klubu v roku 1925 a usporiadanim I. slovenskej výstavy poštových známok v roku 1928.

Aj dnes patrí medzi najaktívnejšie na Slovensku. K 31.7.1976 bolo v Zs kraji 48 filatelistických klubov s 2.093 členmi a 15 KMF s 218 mladými filatelistami.

Krajský výbor nadviazal družobnú spoluprácu s Juhomoravským krajským výborom ZČSF v Brne, ktorú zvýraznil podpísaním družobnej dohody, 20.11.1976 na plenárnom zasadnutí Jm KV ZČSF v Brne.

Do tohto obdobia patria výstavy poštových známok s medzinárodnou účasťou POŽIARFILA v Leviciach a oblastné výstavy v Šali a Skalici, ako aj propagačné výstavy v Hlohovci, Malackách, Leviciach, Skalici, Šali, Gbeloch a v Trenčíne. Na rokování PKV 15.1.1977 v Treňčíne sa ustanovili gestori krajského výboru v tomto zložení: dr. Dušan LISÝ z Trenčína - československá známka, Pavol MAŽÁR z Trenčína - námetová filatelia, Teodor BURIAN z Trenčína - poštová história, Jozef VACEK z Trenčína - výstavnictvo, Ing. Ladislav PETEŠ z Dunajskej Stredy - metodicko-výchovná, Vojtech SCHERHAUFER zo Sereď - predseda komisie mládeže.

V roku 1977 začala sa príprava Národnej výstavy Laugaricio 1979. Na rokování PKV 7.5.1977 v Trenčíne okrem iných organizačných záležitostí sa prerokovala a schválila náplň, i vydanie 1. čísla krajského spravodajcu Laugaricio, ktorého prvý, ale aj nasledujúci ročník vyšiel v Šali za redigovania Ing. Ivana JANÍKA:

Koncom roka 1977 pracoval KV po personálnych zmenách, ktoré priniesli skvalitnenie práce v oblasti riadenia v tomto zložení: Jozef KORENÝ z Trenčína - predseda, Miloslav UHRINEC z Trnavy - podpredseda, Milan JEDINÁK z Trenčína - tajomník, Ladislav MINAROVIČ zo Skalice - člen PKV, Ing. Ervík DROBNÝ z Pezinika - čln a predseda KKM, Jozef CSIPES - člen PKV a gestor metodicko-výchovnej práce, Ing. Teodor IGAZ - člen KV, Ing. Ivan JANÍK zo Šale - zodpovedný za redakciu spravodajcu Laugaricio, Zdeněk GARDAVSKÝ z Trenčína - hospodár KV, Ján TÓTH z Nitry, Norbert FEINER z Levíc, Ing. Ján LORINCÍK z Levíc, dr. Dušan LISÝ z Trenčína - gestor čs. známky, Ladislav JEŽÍK z Hlohovca. Revízna komisia pracovala v zložení: Ladislav SLÁDEK z Dunajskej Stredy -

predseda, Vilim VRÁBEL z Piešťan, Vladimír ŠEBESTA z Trenčína. Členská základňa v roku 1978 mala 2.355 členov v 48 filatelistických kluboch.

1. konferencia Zs KV ZSF

Dňa 7.4.1979 sa konala v Trenčíne 1. krajská konferencia za účasti 46 delegátov - klubov filatelistov a 17 hostí.

Krajskú konferenciu otvoril a viedol podpredseda Zs KV ZSF M. UHRINEC. Správu o činnosti Zs KV ZSF za obdobie rokov 1976-79 prednesol predseda Zs KV ZSF J. KORENÝ: V správe sa podal rozsiahly rozbor úspešnej práce krajského výboru i základných organizácií na úseku organizačnom a odbornom. Okrem práce s mládežou a výstavnej činnosti sa venovala osobitná pozornosť aj otázkam skvalitnenia členskej základne klubov, gestorskej činnosti, školeniu členov, súťaži aktivity i ďalším organizačným úloham. Správa prináša aj úlohy, ktoré bude nutné plniť v nasledujúcom funkčnom období v kraji, v záujme ďalšieho spoločenského i záujmového rozvoja organizovanej filatelie.

Správu krajskej revíznej komisie prednesol jej predseda L. SLÁDEK. Podrobne v nej rozviel úlohy, ktoré komisia zabezpečovala, vrátane hospodárskej činnosti krajského výboru a základných organizácií.

Novozvolený krajský výbor zvolil 7-členné predsedníctvo v zložení:

1. predseda - Jozef KORENÝ z Trenčína
2. podpredseda - Jozef VACEK z Trenčína
3. tajomník - Milan JEDINÁK z Trenčína
4. člen - Zdeněk GARDAVSKÝ z Trenčína
5. člen - Ing. Ervík DROBNÝ z Pezinika - predseda KKM
6. člen - dr. Dušan LISÝ z Trenčína - gestor čs. známky
7. člen - Vladimír ŠEBESTA z Trenčína

Členovia KV:

8. Jozef CSIPES z Komárna
9. Ing. Ivan JANÍK zo Šale
10. Ladislav JEŽÍK z Hlohovca
11. Ing. Ján LORINCÍK z Levíc
12. Ladislav MINAROVIČ zo Skalice
13. Miloslav UHRINEC z Trnavy
14. Ján TÓTH z Nitry
15. Ing. Július SCUKA, CSc. zo Senca
16. Ladislav FARKAŠ z Cífera
17. Pavol MAŽÁR z Trenčína

Na svoju prvú schôdzku sa zišla aj novozvolená krajská revízna komisia, predesa Ladislav SLÁDEK z Dunajskej Stredy a členovia Ing. Imrich FATTER zo Štúrova, Ing. Ladislav FEIGLER z Dunajskej Stredy, Jozef ORAVEC z Trenčína a Vilim VRÁBEL z Piešťan. Dňa 27.10.1979 sa uskutočnilo slávnostné zasadanie Zs KV ZSF v salóne hotela Tatra. Na zasadnutí sa zúčastnil 1. podpredseda ÚV ZSF dr. Severín ZRUBEC. Na zasadnutí bola prítomná aj delegácia filatelistov z Berlína - Fritz WOSCHKE s manželkou, ktorí sa podielali na technickej príprave výstavy, ktorí sprostredkovali nadviazanie družobnej spolupráce s KV v Halle i účasť exponátov na filatelistickej výstave IX. Libra v Berlíne v roku 1980. Družobná dohoda bola podpísaná pri príležitosti tejto výstavy 11.9.1980.

Mestský národný výbor v Trenčíne udelil predsedovi KV J. KORENÉMU Čestné uznanie za aktívnu spoluprácu pri výstavbe a rozvoji mesta pri príležitosti osláv Trenčína v roku 1979. Komisia kultúry a odbor kultúry ONV v Trenčíne udelili predsedovi KV J. KORENÉMU Čestné uznanie za obetavú kultúrno-výchovnú prácu pri príležitosti dňa osvetových pracovníkov v roku 1980 v ZK ROH Sklárne Nemšová. V roku 1981 bolo v Zs kraji 3.168 členov v 48 kluboch filatelistov.

2. konferencia Zs KV ZSF

V zmysle stanov ZČSF sa dňa 20.2.1982 uskutočnila v malej zasadáčke ONV Trenčín 2. krajská konferencia Západoslovenskej organizácie ZSF. Zúčastnilo sa na nej 56 delegátov, ktorí zastupovali trojtisícovú členskú základňu.

Na rokovaní sa zúčastnila delegácia ÚV ZSF. Tvorili ju predsedca ÚV ZSF dr. Milan ANTALA, podpredsedca ÚV ZSF dpt. Štefan PLŠKO a člen RK ZSF František WATZKA.

Po skončení volieb, sa počas prestávky konferencie, uskutočnilo ustanovujúce zasadanie krajského výboru, ktoré viedol dr. M. ANTALA - predsedca ÚV ZSF. Na tomto zasadaní bolo zvolené 7-členné predsedníctvo v zložení:

Predsedníctvo KV:

1. prededa - Jozef KORENÝ z Trenčína
2. podprededa - Jozef VACEK z Trenčína
3. tajomník - Milan JEDINÁK z Trenčína
4. hospodár - Zdeněk GARDAVSKÝ z Trenčína
5. člen - Ing. Ervín DROBNÝ z Pezinika - prededa KKM
6. člen - dr. Dušan LISÝ z Trenčína - gestor čs. známky
7. člen - Vladimír ŠEBESTA z Trenčína - gestor výstavníctva

Členovia KV:

8. Ing. Július CSUKA, CSc. zo Senca
9. Norbert FEINER z Levíc
10. Ing. Otto HRADSKÝ z Cífera
11. Ľudovít JEDINÁK z Trenčína
12. Ladislav JEŽÍK z Hlohovca
13. Ing. Ivan KUBELA z Trenčína
14. Peter KREHÁK z Nitry
15. Pavol MAŽÁR z Trenčína
16. dr. Ivan PLÁŠEK z Levíc
17. Ladislav MINAROVIČ zo Skalice
18. Ing. Bernard POITZ z Hlohovca
19. Arnold PREISLER z Novej Dubnice
20. Ladislav VERECKÝ z Trenčína
21. Ing. Jaroslav ŽÁČEK z Trenčína

Náhradníci KV:

1. Štefan IVANIČ z Malaciek
2. Pavol JUROŠEK z Trenčína
3. Andrej KVAS z Nových Sadov pri Nitre

Krajská revízna komisia:

- predseda - Viliam VRÁBEL z Piešťan
členovia - Ing. Imrich FATTER zo Štúrova
- Ing. Ladislav FEIGLER z Dunajskej Stredy
- Jozef ORAVEC z Trenčína
- Ladislav SLÁDEK z Dunajskej Stredy

3. konferencia Zs KV ZSF

Do slávnostne vyzdobenej sály ZK ROH v Odevných závodoch Trenčín sa dňa 26.5.1984 zišlo 81 delegátov klubov filatelistov Zs kraja. Na rokovaní sa zúčastnila delegácia ÚV ZSF, ktorú tvorili dr. S. ZRUBECK - podpredseda ÚV ZSF, Ing. F. MARTINKA - člen PÚV ZSF a dr. V. PRIPUTEN - člen RK ÚV ZSF.

Na konferencii boli prítomní aj zástupcovia družobných krajov - dr. Manfred RICHTER - prededa mestského výboru filatelistov v Halle - NDR a Zdeněk KOSATÍK - tajomník KV SČS, Brno.

Správu o činnosti za uplynulé funkčné obdobie prednesol J. KORENÝ - prededa KV ZSF. Podrobne v nej rozviedol plnenie spoločenských záujmov i odborných úloh základnými organizáciami v kraji, na všetkých úsekokach činnosti. Vyzdvihol a štatistickými údajmi podoprel vykonanú prácu, poukázal na jej rezervy, zhodnotil riadiacu prácu krajského orgánu i jeho odborných pracovných skupín. Načrtol úlohy a smery, ktorými by sa mala práca v organizované filatelií v Zs kraji uberať. Správu KRK prednesol jej predseda V. VRÁBEL.

V diskusii vystúpilo 10 účastníkov konferencie, ktorí hovorili o práci v základných organizáciách, o spolupráci s ostatnými spoločenskými organizáciami, i s miestnymi národnými výbormi, kultúrnymi i hospodárskymi organizáciami vo svojich sídlach. Zaobrali sa zberateľskými úspechmi a predkladali návrhy, námety pre prácu v budúcom období. V diskusii vystúpili aj hostia.

S výsledkami 1. zasadania KV oboznámi konferenciu dr. Severein ZRUBECK.

Na III. krajskej konferencii ZSF Zs kraja bol zvolený KV ZSF v tomto zložení:

Predsedníctvo KV:

1. Jozef KORENÝ - prededa z Trenčína
2. Doc.dr. Ing. Imrich OKÉNKA, CSc. - podpredseda z Nitry
3. Milan JEDINÁK - tajomník z Trenčína
4. Zdeněk GARDAVSKÝ - hospodár z Trenčína
5. Ing. Ervín DROBNÝ - I. podpredseda z Pezinika
6. Norbert FEINER - II. podpredseda z Levíc
7. Milan KROMER - člen predsedníctva zo Šale
8. Ing. Karol MILAN - člen predsedníctva z Trenčína
9. dr. Vladimír ŠTVRTECKÝ - člen predsedníctva z Nových Zámkov

Členovia KV:

10. Ing. Jozef BARVULSKÝ z Komárna
11. Ing. Július CSUKA, CSc. zo Senca
12. Ing. Otto HRADSKÝ z Cífera
13. Ladislav JEŽÍK z Hlohovca
14. Ing. Ivan KUBELA z Trenčína
15. Andrej KVAS z Nových Sadov pri Nitre
16. Ján Mička z Trnavy
17. Ladislav MINAROVIČ zo Skalice
18. Ing. Vladimír MRVA z Galanty
19. dr. Ivan PLÁŠEK z Levíc
20. Ing. Bernhard POITZ z Hlohovca
21. Štefan PUKANČÍK z Malaciek
22. Miroslav SUKOPČÁK zo Senice
23. Jozef VACEK z Trenčína

Náhradníci KV:

24. Eva LECHNEROVÁ z Vrbového
25. Vladimír ŠEBESTA z Trenčína

26. Jozef ORAVEC z Trenčína
27. Ladislav VERECKÝ z Trenčína

Krajská revízna komisia:

1. Viliam VRÁBEL - predsedca z Piešťan
2. Ing. Jozef BUJNA - člen RK z Topoľčian
3. Ing. Imrich FATTER - člen RK zo Štúrova
4. Ing. Ladislav FEIGLER - člen RK z Dunajskej Stredy
5. Pavol JUROŠEK - člen RK z Trenčína

Konferencia schválila hlavné smery rozvoja organizovanej filatelie v Zs kraji na nasledujúce roky, zvolila delegátov na IV. zjazd ZSF, prijala pozdravné listy ÚV ZSF a uznesenie.

Snemovanie západoslovenských filatelistov v Trenčíne bolo významnou prehliadkou práce a úspechov progresívnej organizovanej filatelie v kraji, jej organizačnej a odbornej úrovne. Vyznelo odhadanie pokračovať v tomto duchu aj v nasledujúcim období.

Na začiatku roka 1983 mal KV v 52 KF 3.272 členov a v 46 KMF 790 mladých filatelistov. Ďalšia družobná dohoda bola podpísaná pri príležitosti krajskej výstavy v Dunajskej Stredze dňa 17.11.1984 so župným výborom MABÉOSZ Györ-Šoproň. O deň neskôr, 18.11.1984, sa uskutočnilo zasadanie PKV za účasti hostí zo župy Győr. Delegáciu župného výboru viedol tajomník ROBOZ Miklós, členom delegácie bol podpredseda župného výboru Antal.

Na 10. kongrese mladých filatelistov v Bratislave v dňoch 14.-16.6.1985 získalo družstvo Zs kraja v medzikrajovej súťaži 1. miesto. V roku 1986 evidovala krajská komisia námetovej filatelia 63 námetových exponátov a 51 vystavovateľov, ktorí získali v roku 1986 2 MPZ, 11 S, 10 MS, 10 PS, 7 MPS a 5 B medailí. V súťaži aktivity ZSF v roku 1986 v kategórii A 4. miesto obsadil KF Cífer, 8. miesto KF Melčice-Lieskové a 10. miesto KF Hlohovec. V kategórii B 8. miesto obsadil KF Levice, 10. miesto Klub filatelistov 52-19 Trenčín a 11. miesto KF Dunajská Streda. V kategórii C 2.-3. miesto obsadil KF 52-10 Trenčín. Tanier aktivity KV za rok 1986 získal KF 52-10 Trenčín, ktorý tento Tanier aktivity získal v rokoch 1980-85. V súťaži o titul "Vzorný KMF" boli za rok 1986 najlepšie hodnotené KMF Z 121 Melčice-Lieskové - vedúci Ondrej SULO. KMF Z 101 Levice - vedúci Norbert FEINER a KMF Z 133 Trenčín - vedúci Milan JEDINÁK.

Titul "Vzorný vedúci KMF" za rok 1986 dostal Milan JEDINÁK.

4. konferencia Zs KV ZSF

Dňa 16.5.1987 sa v Trenčíne, v zasadačke ONV, zišli na IV. krajskú konferenciu západoslovenskí filatelisti. Zúčastnilo sa na nej 80 delegátov základných organizácií Zs kraja z 95 zvolených a 22 hostí.

Delegáciu ÚV ZČSF a ÚV ZSF tvorili: podpredseda ÚV ZSF dr. S. ZRUBECKÝ, predsedca ÚKK ZČSF E. FARBAKY a predseda Ss KV ZSF dr. O. GÁTA z Martina.

Na konferencii boli prítomní aj predstavitelia štátnych, kultúrnych a spoločenských organizácií okresu a mesta Trenčín, dvojčlenné delegácie družobných krajov - Juhomoravského, vedené jej predsedom Jozefom KOPŘIVOM zo Zlína a členom KV Zdeňkom KOSATÍKOM z Boskovíc, z kraja Halle - vedená dr. Jurgenom GLIETTSCHOM - podpredsedom KV z Merseburgu a predsedom komisie mládeže Sigfridom RICHTEROM z Halle-Neustadtu, ako aj zo župy Győr-Šoproň, vedená podpredsedom MABÉOSZ-u dr. IDEI Miklošom a členom župného výboru Antalom z Győru.

V diskusii k správam vystúpilo 14 účastníkov konferencie. Diskusné vystúpenia boli otvorené, kritické a podnetné. Poukázali

na vzdelávaciu činnosť organizácie, prácu s členskou základňou, emisnú politiku FMS a distribučnú činnosť POFIS-u, publikačnú oblasť, prehľbenie zväzovej súťaže i na prácu s mládežou. Na konferencii bol zvolený 23-členný KV, ktorý na svojom 1. zasadnutí zvolil 11-členné predsedníctvo:

1. Jozef KORENÝ - predsedca z Trenčína
2. Norbert FEINER - I. podpredseda z Levíc
3. Miroslav SUKOPČÁK - II. podpredseda zo Senice
4. Jozef VACEK - tajomník z Trenčína
5. Ing. Július CSUKA, CSc. - člen zo Senca
6. Ing. Ervíš DROBNÝ - člen z Pezinika
7. Zdeněk GARDAVSKÝ - člen z Trenčína
8. Milan KROMER - člen zo Šale
9. Ján MIČKA - člen z Trnavy
10. Ing. Vladimír MRVA - člen z Galanty
11. dr. Ivan PLAŠEK - člen z Levíc

Za ďalších členov KV boli zvolení:

12. Ing. Jozef BARVULSKÝ z Komárna
13. Ing. Ján DEKÁNY z Nových Zámkov
14. Ladislav HANZEN z Trenčína
15. Ing. Otto HRADSKÝ z Čífera
16. Ladislav CHALUPA z Partizánskeho
17. Ladislav KUKLIŠ z Holíča
18. Ing. Arpád KURUCZ z Galanty
19. Eva LECHNEROVÁ z Vrbového
20. Doc.dr.Ing. Imrich Okénka, CSc. z Nitry
21. Vladimír ŠEBESTA z Trenčína
22. dr. Igor ŠKVOR z Dunajskej Stredy
23. Ing. Emil ŠPÁNIK z Piešťan

Súčasne bola zvolená aj krajská RK v zložení:

1. Ing. Jozef BUJNA - predsedca z Topoľčian
2. Ing. Imrich FATTER - člen RK zo Štúrova
3. Pavol JUROŠEK - člen RK z Trenčína
4. Ladislav MINAROVIČ - člen RK zo Skalice
5. Ing. Dušan POSPÍŠIL - člen RK z Nových Zámkov

V zmysle organizačného poriadku ZČSF boli vytvorené okresné aktivity ako pomocné orgány KV pre riadenie a koordinovanie činnosti KF v jednotlivých okresoch Zs kraja. Práca tohto orgánu sa rozvíjala rozdielne podľa schopností a iniciatívy členov KV v jednotlivých okresoch kraja.

Ďalšia družobná dohoda bola uzavretá a podpísaná pri príležitosti medzištátnej výstavy PLR-ZSSR v Zielonej Gore, v PLR s vojvodským výborom PZF dňa 13.6.1987. Dohodu za KV podpísal predseda KV J. KORENÝ, za vojvodský výbor Zielona Gora predseda Mgr. Sobieslaw PIONTEK. Krajská organizácia mala k 1.1.1987 2.943 členov a 612 mladých filatelistov. O pol roka neskôr mala krajská organizácia 3.174 členov a 580 mladých filatelistov.

Dňa 25.10.1988 odovzdal predseda ÚV ZSF dr. Milan ANTALA a tajomník ÚV ZSF Viliam KUČERA predsedovi KV J. KORENÉMU čestný titul Zaslúžilý pracovník vo filatelii s právom nosiť čestný odznak ZČSF. Na 4. plenárnom zasadnutí 19.11.1988 boli uskutočnené aj niektoré personálne zmeny. Na vlastnú žiadosť bol z funkcie predsedu KV a člena PKV uvoľnený Jozef KORENÝ. Do funkcie predsedu bol zvolený Jozef VACEK, za tajomníka Ladislav HANZEN. Hostia sa vo svojich vystúpeniach podakovali J. KORENÉMU za jeho 13-ročnú prácu na čele Západoslovenskej filatistickej organizácie.

Za ÚV ZSF sa na zasadaní zúčastnil tajomník Viliam KUČERA. Na zasadaní ÚV ZSF v Bratislave dňa 26.11.1988 odovzdal predsedu organizačného výboru Svetovej výstavy Praga 1988 Alois DUŠEK bronzové medaily účastníkom aktív N. Feinerovi, J. Korenemu a J. Bujnovi, ktorí zabezpečovali priebeh Svetovej výstavy Praga 1988. Dňa 5.4.1989 zomrel dr. Vojtech ČELKO, zaslúžilý pracovník vo filatelii, nositeľ Zlatého ČO ZSF, juryman a aktívny vystavovateľ, dlhoročný predsedá KF 52-10 v Trenčíne. Za ÚV ZSF i trenčianskych filatelistov sa s ním na cintoríne v Trenčíne rozlúčil dr. Severín ZRUBEC.

5. konferencia Zs KV ZSF

Krajská konferencia filatelistov Zs kraja sa uskutočnila v priestoroch ONV v Trenčíne dňa 22.4.1989. Na konferencii sa zúčastnilo 46 delegátov s hlasom rozhodujúcim, 19 delegátov s hlasom poradným z 25 členov KV a RK a 15 hostí.

Diskusia bola vecná a konkrétna. Vystúpilo v nej 8 delegátov a hostí, ďalší dva odovzali svoje príspevky písomne. Diskusné príspevky sa dotýkali najmä problematiky práce s mladou filatelistickou generáciou, práce v základných organizáciach, výsledkami Svetovej výstavy poštových známok Praga 1988, problémami zníženia členskej základne s analýzou jej príčin.

Predsedu ÚV ZSF dr. Antala oboznámiel delegátov so zámermi na nasledujúce obdobie a stavom spolupráce s FMDS. Rokovanie pozdravili aj vedúci delegácií z družobných krajov Peter LAUB - KV Halle a Josef KOPŘIVA - Jm KV ZČSF Brno.

Správu volebnej komisie prednesiel jej predseda M. KROMER. Vo verejných voľbách bol zvolený nový krajský výbor, ktorého členmi sa stali Ing. Jozef BARVULSKÝ z Komárna, Ing. Július CSUKA, CSc. zo Senca, Ing. Ervíš DROBNÝ z Pezinka, Norbert FEINER z Levíc, Zdeněk GARDAVSKÝ z Trenčína, Ladislav HANZEN z Trenčína, Ing. Otto HRADSKÝ z Cífera, Ladislav CHALUPA z Partizánskeho, Jozef KORENÝ z Trenčína, Milan KROMER zo Šale, Ladislav KUKLIŠ z Holíča, Ing. Arpád KURUCZ z Galanty, Eva LECHNEROVÁ z Vrbového, Ludovít MARKO z Trnavy, Ján Mička z Trnavy, Ing. Vladimír MRVA z Galanty, Miroslav ŇARŠÍK z Nitry, dr. Ivan PLEŠÁK z Levíc, B. STRAKA z Dunajskej Stredy, Miroslav SUKOPČÁK zo Senice a Jozef VACEK z Trenčína. Za náhradníka KV bol zvolený Ing. Emil ŠPÁNIK z Piešťan. Do krajskej RK boli zvolení: Ing. Jozef BUJNA z Topoľčian, Ing. Imrich FATTER zo Štúrova, Pavel JUROŠEK z Trenčína, Ladislav MINAROVIČ zo Skalice a Ing. Dušan POSPIŠIL z Nových Zámkov.

Na 1. zasadaní novozvoleného krajského výboru boli zvolení vedúci funkcionári kraja - predsedníctvo KV. Na funkciu predsedu KV bol navrhutý jediný kandidát, J. VACEK, ktorý bol pri verejnem hlasovaní jednomyselne zvolený. Ďalej boli zvolení podpredsedovia Norbert FEINER a Miroslav SUKOPČÁK, tajomník Ladislav HANZEN, hospodár Zdeněk GARDAVSKÝ, členovia - J. MIČKA, M. KROMER, V. MRVA a J. CSUKA. Za predsedu RK KV bol zvolený a krajským výborom potvrdený Ing. Jozef BUJNA. Po oznámení týchto výsledkov delegáti jednomyselne schválili uznesenie delegátov na V. zjazd ZSF a kandidátov Zs KV ZSF do ÚV ZSF za KV - N. FEINERA, L. HANZENA, J. MIČKA, J. VACKA, za KF J. KORENÉHO, J. BLAHU, M. KROMERA, M. ŇARŠÍKA, ako aj úlohy na nasledujúce 5-ročné obdobie.

Krajské kolo filatelistickej olympiády sa uskutočnilo 14.5.1989 v Trnave za účasti 28 súťažiacich a 22 vedúcich KMF, ktorí sa zúčastnili na aktíve vedúcich. Olympiadu organizačne pripravil predsedá KKM Ján Mička. Najlepšie výsledky v jednotlivých kategóriach dosiahli:

A - 1. Peter KATINA	Z 163	Topoľčany	71	bodov
2. Peter HRČKA	Z 129	Cífer	69	bodov
B - 1. Peter BARCZAY	Z 129	Cífer	81	bodov
2. Eva BUGÁROVÁ	Z 107	Pezinok	80	bodov
C - 1. Ivan KOVÁČIK	Z 107	Pezinok	84	bodov
2. Milena MIČKOVÁ	Z 162	Trnava	78	bodov

Vyvrcholením družobnej spolupráce medzi krajskými filatelistickými organizáciami Západoslovenského kraja, Juhomoravského kraja, kraja Halle v NDR, župy Gyor-Šoproň a vojvodstva Zielona Gora, bolo usporiadanie Krajskej družobnej filateličkej výstavy k 65. výročiu vzniku filatelia v Trenčíne v dňoch 18. - 27. mája 1990 v priestoroch Mestského osvetového strediska. záštitu nad výstavou prevzadal dr. Milan Antala, predsedá ZČSF a ZSF. Výstavu realizoval organizačný výbor oboch klubov filatelistov v Trenčíne.

Dňa 2.3.1991 sa uskutočnilo zhromaždenie filatelistov Zs kraja v Trenčíne. Na tomto zhromaždení bola ukončená činnosť Zs krajského výboru a bolo vytvorené Združenie klubov filatelistov z oblasti. Za predsedu združenia bol zvolený Norbert Feiner z Levíc, za tajomníka Ladislav Hanzen z Trenčína, za členov vedenia Zdeněk Gardavský a Pavol Mažár z Trenčína, Ing. Jozef Bujna z Topoľčian, Mgr. Ján Mička z Trnavy, Miroslav Ňaršík z Nitry a Ladislav Kukliš z Holíča.

Výsledky dosiahnuté v oblasti výstavnickej, publicistickej a práce s mládežou, v celkovej činnosti klubov filatelistov a krúžkov mladých filatelistov potvrdzuje skutočnosť, že bol vykonaný správny krok, keď po zrušení KV sa ustanovilo Združenie KF v Zs kraji.

PREHLAD FILATELISTICKÝCH VÝSTAV V ZÁPADOSLOVENSKOM KRAJI

vobod. Pô 1976 - 1995

vobod. L8

A. PROPAGAČNÉ VÝSTAVY

1. Propagačná výstava poštových známok Požiarofila, Levice
7.8.1976
2. Propagačná výstava poštových známok a zápal. nálepiek, Trenčín
7.11.1977
3. I. Propagačná výstava poštových známok, Cífer
31.3.-2.4.1978
4. Propagačná výstava známok, Trnava 1.-9.4.1978
5. Propagačná výstava poštových známok, Galanta
4.-17.12.1978
6. Propagačná výstava poštových známok Dunajská Streda
3.-12.11.1979
7. II. Propagačná výstava poštových známok, Cífer
16.-19.10.1980
8. I. Propagačná výstava "Známky NDR", Hlohovec
13.-21.10.1984
9. Propagačná filatelistická výstava ESPERANTO A FILATELIA,
Nitra 20.-21.6.1987
10. Filatelistická výstava EKOFILA, Nitra 2.-31.12.1991
11. Filatelistická výstava EKOFILA, Nitra 3.-18.10.1992
12. Filatelistická výstava LAUGARICIO '93, Trenčín
2.-7.3.1993
13. Filatelistická výstava LAUGARICIO '93, Trenčín
26.9.-2.10.1994

B. MIESTNE VÝSTAVY

1. Miestna výstava poštových známok, Piešťany
17.-25.9.1977
2. Miestna výstava poštových známok, Vrbové 1979
3. Miestna výstava poštových známok, Sládečkovce
16.-26.6.1982
4. Filatelistická výstava "60. výročie I. Slovenskej výstavy poštových známok", Trenčín 25.6.-3.7.1988
5. Filatelistická výstava Ekofila, Nitra 15.-18.12.1991
6. Filatelistická výstava Ekofila, Nitra 3.-18.10.1992
7. Všeobecná filatelistická výstava LAUGARICIO, Trenčín
2.-7.3.1993

C. OKRESNÉ VÝSTAVY

1. Okresná výstava poštových známok, Galanta
29.11.-7.12.1980

D. OBLASTNÉ VÝSTAVY

1. Oblastná výstava poštových známok, Šaľa 22.-30.5.1976
2. III. Oblastná výstava poštových známok, Skalica
9.10.1976
3. Oblastná filatelistická výstava, Komárno 1977
4. Oblastná výstava poštových známok, Piešťany
21.-29.6.1980
5. Oblastná filatelistická výstava Záhorie, Malacky
31.8.1980

6. Oblastná výstava poštových známok "MODRÝ DUNAJ", Dunajská Streda 21.-29.11.1980

7. Oblastná výstava poštových známok POLITFILA, Trenčín 9.-17.5.1981

8. Oblastná filatelistická výstava, Cífer

16.-24.10.1982

9. Oblastná výstava poštových známok, Záhorie, Holíč 15.-23.10.1983

10. Oblastná filatelistická výstava, Galanta

14.-23.9.1984

E. KRAJSKÉ VÝSTAVY

1. Krajský výstava poštových známok, Hlohovec 8.-16.11.1980

2. Krajská výstava poštových známok Mladých filatelistov, Pezinok 28.2.-8.3.1981

3. Krajská výstava poštových známok, Skalica

15.5.-23.5.1982

Odosielateľ:

JOZEF KOREŇ
SOBLAHOVSKÁ 39/81
TRENČÍN

9 1 1 0 1

50. výročie SNP — pamätník SNP
na vrchu Roh

Výstava poštových známok, minci, medaily
a faleristika — 28. 9.-2. 10. 1984 Trenčín
KF 52 - 19 pri DA Trenčín

Vyhradené pre služobné nálepky a údaje pošty
Cena: 2,30

Vaz. Jozef OLAH
Púchovská 17
BRATISLAVA

9 4 1 0 4 III

4. Krajská filatelistická výstava známok Západoslovenského a Juhomoravského kraja, Piešťany 3.9.-11.9.1983

5. Krajská výstava poštových známok, Dunajská Streda 17.-26.11.1984

6. Krajská filatelistická výstava, Nitra 22.-30.6.1985

7. Krajská filatelistická výstava, Cífer 18.-26.10.1986

8. Krajská filatelistická výstava, Senica 7.-15.11.1987

9. Krajská filatelistická výstava, Trnava 16.-24.9.1988

- Krajská filatelistická výstava, Nové Zámky 4.-11.11.1989
- Krajská družobná filatelistická výstava Západoslovenského, Juhomoravského kraja, kraja Halle - NDR, župy Györ - MR, vojvodstva Zielona Gora - PR Trenčín 18.-27.5.1990

F. NÁRODNÉ VÝSTAVY

- Šiesta Národná výstava poštových známok Mladých filatelistov, Levice 26.5.-3.6.1979
- Národná výstava poštových známok LAUGARICIO, Trenčín 20.-28.10.1979
- Národná námetová výstava poštových známok, Senec 19.-27.7.1980
- Národná výstava československých poštových známok, poštovej história a celín LAUGARICIO, Trenčín 2.-10.10.1982
- Národná odborová filatelistická výstava Politfila, Trenčín 9.-18.5.1986
2. Celoslovenská prehliadka nových exponátov poštových známok Plastikafila, Nitra 14.-22.2.1987
- Národná výstava poštových známok Mladých filatelistov, Levice 19.-28.10.1990
- RELIGFILA '93 Nitra 19.6.-5.7.1993
- Filatelistická výstava EKOFILA, Nitra 3.-12.12.1993

G. MEDZIŠTÁTNE VÝSTAVY

- Medzištátna výstava poštových známok ČSSR-MLR - Šaľa 21.-30.9.1979
- Medzištátna výstava poštových známok ČSSR-KUBA - Levice 23.-31.10.1982
- Medzištátna výstava poštových známok SSR-USSR - Šaľa 23.9.-2.10.1983

organizačnou súčasťou s komisiou založenou na odberať, teda iba v súčasnosti v súčasnosti vysvetľuje význam.

Z HISTÓRIE ORGANIZOVANEJ FILATELIE NA STREDNOM SLOVENSKU

JUDr. Otto Gáta

Základný kameň, skôr kamienok organizovanej filatelie na Slovensku, bol položený v Kremnici. Stalo sa tak 30. marca 1895 v rodine Pavla Križku, archivára mesta Kremnica.

Národné uvedomelý vzdelanec Pavol Križko (1841-1902), žil súčasnosťou i minulosťou. K tomu viedol aj svojich vnukov, u ktorých vzbudzoval záujem o zberateľstvo, kultúrnu činnosť, vzťah k slovenskosti. V jeho dome, kde bývala aj rodina Lehotskovicov, i MUDr. Gustáv Kazimír Zechenter - Laskomerský, banský lekár a spisovateľ, sa usporadúvali spoločenské popoludnia, na ktorých boli tiež činní vnukovia Pavla Križku. Medzi ich záľuby patrilo aj zbieranie poštových známok. Čo týchto mladých ľudí podnietilo k tomu, aby založili spolok, sa môžeme len domnievať. Skutočnosťou je, že tak do rodiny Pavla Križku ako aj MUDr. Zechentera - Laskomerského, prichádzalo pomerne dosť novín a časopisov. Zo zahraničných to boli viedenské "Zukunft" (Budúcnosť), v ktorých začiatkom roka 1895 bol oznam o 30. výročí založenia Klubu filatelistov v Paríži. Zanedbateľná správčka popri obsiahlokom komentovaním odsúdenia kpt. Dreyfussa na Diabolské ostrovy. V Letopise Matice slovenskej bol nejeden článok o zberateľstve. Nech už bol impulz akýkoľvek, 30. marca 1895 bola založená prvá filatelistická organizácia na Slovensku, v Kremnici. V činnosti bol do roku 1904 a jeho činnosť je bližšie spracovaná.

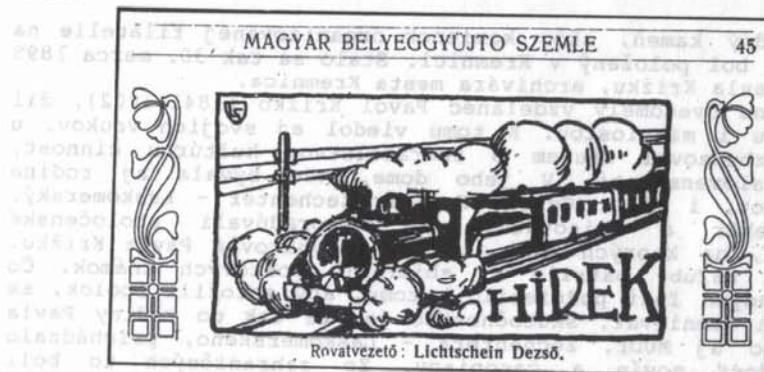
Na území stredného Slovenska sa v minulom storočí venovalo zberateľstvu vôbec, niekoľko významných jednotlivcov. Bolo tak najmä v mestách, ale aj v mestečkách a výnimkou nebola ani niektorá dedinka. Andrej Kmet kládal základy slovenského múzejníctva zberateľskou činnosťou už v Prenčove, malej dedinke. Podobne Izabela Textorisová, poštmaisterka v Blatnici pri Martine, budovala svoj prebohatý herbár z kvetene Gadera. Z iniciatívy Živeny sa zbierali výsivky, čipky, ktoré sa vystavovali najmä na národopisných výstavách aj u iných slovanských národov. MUDr. Ján Petrikovich zberateľskou činnosťou tvoril numizmatickú zbierku pre Muzeálmu slovenskú spoločnosť. Tieto zberateľské činnosti mali svoje organizácie a tí, ktorí zbierali poštové známky, tiež hľadali možnosti byť organizovanými. Preto po ukončení činnosti prvej slovenskej filatelistickej organizácie v Kremnici, nenastalo vákuum. Zberatelia vytvárali spoločnosti, jednotlivci cestovali, spoznávali organizácie v zahraničí, korešpondovali.

Prvým organizovaným Slovákom, ako je to zrejmé z doterajšieho zistenia, bol Matúš Ursíny z Martina. Organizovaný bol v Klube českých filatelistov od roku 1910.

Pavol Štarke, taktiež z Martina (1865-1947), ktorý sa učil za čašníka v Magnátskom kasíne v Budapešti, kde bolo schôdzkové centrum uhorskej filatelistickej elity, bol organizovaný v KCF od roku 1913. Od roku 1914 bol organizovaný tretí Slovák, JUDr. Ján Medvecký, advokát z Novej Bane. Okolo takýchto jednotlivcov

sa sústredovali ďalší záujemci a vytvárali či už kaviarenske stolové spoločnosti (známe v roku 1904 v Levoči, Žiline), alebo rodinné spoločnosti (v Predmieri rodina Rosenzweigovcov, v Žiline rodina Kleinovcov).⁴

Ani filatelistická publicistika nebola na strednom Slovensku pojmom neznámym. Pričinil sa o to Dezider Lichtschein v Martine. Nielen že písal do filatelistických časopisov, ale dokonca bol redaktorom rubriky Správy, filatelistického časopisu, vychádzajúceho v Sedmohradsku v Tíru Mures od roku 1914.

Osobnosť tohto filatelistu uvádza v časti história filatelie aj Monografia maďarských poštových známkov. Písal reportáže a odborné články aj do časopisov A Bélyeg, Donaupost, Philatelia a ďalších. V časopise Bélyegtozsde - Hírlap (Noviny poštovej burzy) vyslovil myšlienku o vydaní známkov, ktoré by boli použiteľné v každom štáte Európy, aby tak postupne nastalo zjednotenie Európy v poštovom styku.

Nielen v Petržalke Koloman Szathmary mal obchod so známkami, ale aj vo Vrútkach mal obchod s poštovými známkami Koloman Kasparik, ktorý po roku 1918 sa odstával do Miškolca, kde mu firma prosperovala. Skutočnosť, že na území stredného Slovenska bola činnosť organizovaných i neorganizovaných filatelistov, svedčia inzercie v rôznych filatelistických časopisoch (napr. František Bargár z Prievidze, N. Kováč z Banskej Bystrice a ďalší).

Od roku 1918 dochádza k oživeniu zberateľského záujmu vo filatelii. V nemalej mierie sa o to pričinili českí úradníci, vojaci i príslušníci ďalších povolaní, ktorí prišli na Slovensko. Niektorí už boli organizovaní v Klube českých filatelistov v Prahe. Napríklad Jan Pravda, staviteľ z Tábora, ktorý prišiel do Žiliny, bol organizovaný v KČF od roku 1913. Antonín Svoboda, ktorý sa stal úradníkom textilky v Ružomberku, bol organizovaný v KČF od roku 1918 atď.

V priebehu roka 1919 sa do KČF prihlásilo aj niekoľko Slovákov. Igor Thurzo, redaktor Národných novín z Martina a Ján Derfényi, úradník železníc z Liptovského Hrádku. Obaja sa zapísali do histórie filatelie na Slovensku.

V Liptovskom Hrádku už v roku 1918 bola založená Hornouhorská jednota zberateľov poštových známkov. Tento spolok vydal v januári 1919 dvojčíslo časopisu Zberateľ poštových známkov. Text bol v maďarčine a ďalšie vydávanie časopisu bolo vo februári 1919 zastavené.

Ivan Thurzo prihlásil za člena aj svojho 13 ročného syna Fedora. Zaujímavosťou je, že kvôli tomu museli byť doplnované stanovy KČF v Prahe, o čom svedčí korešpondencia Josefa Klečku s Ivanom Thurzom. Ten si však zasluhuje zmienku, lebo bol aj autorom novinového provizória: Národné noviny (Franko) zaplatené.

Dá sa dôvodne predpokladať, že filatelistická aktivita v rokoch začínajúcej republiky, tak ako v Martine, či Žiline, bola aj v iných regiónoch stredného Slovenska. Žiada sa to však hlbšie poznanie bádateľskej činnosti. Tou sa napríklad zistil posun zakladania prvých krúžkov či klubov filatelistov už v roku 1920.

Hodnoverné materiály preukázali,⁶ že v roku 1920 bol založený krúžok filatelistov v Martine. Predsedom sa stal Matúš Ursíny a medzi zakladajúcimi členmi sú mená ako Halaša, Orság, Jesenský, Štarke a ďalší. Matúš Ursíny, ktorý mal korešpondenciu s významnými filatelistami, obchodníkmi, ktorí osobne navštievovali filatelistické výstavy v zahraničí, bol od roku 1920 uznávaný ako znalec na Šrobárovo vydanie (Žilinské vydanie), ako juryman, najmä po tom, čo bol členom výstavného rozhodcovského zboru na výstave v Hradci Králové v roku 1922. Je len samozrejmé, že takých ako on, bolo viac, napríklad v Bratislave. Boli to však členovia skôr uzavretých spoločností, občanov nemeckej a maďarskej národnosti.

V roku 1921 bol v Ružomberku činný Ružomberský filatelistický klub. Jeho členovia sa schádzali v Remeselníckom klube. Zo správ múzea v Ružomberku, v ktorom bol Július Kurty kustódom, vyplýva, že bol členom filatelistického klubu a na upravenom pôdje svojho domu vystavoval filatelistickú zbierku. So svojím bratom zbieran filatelistický a poštový materiál pre múzeum. Táto činnosť je datovaná od roku 1908. Vo filatelistickom klube sa postupne okrem Antonína Svobodu, evidovali Gustáv Vališ, dr. Vladimír Jansík st., Vladimír Meisner, bratia Houdekovi, Anton Tatarka, Pavol Mikulík, z mladších Ladislav Króner.

Ustanovujúca schôdza klubu filatelistov v Žiline sa konala 10.4.1921, čo je zrejmé z pozvánky. V prípravnom výbere boli: Jozef Pavelka, stredoškolský profesor, Václav Šiba, poštový tajomník a Jozef Švec, slúžny. Súčasne sa vytváral aj ďalší krúžok, prevažne z vojakov a dôstojníkov, kde boli činní najmä Antonín Pravda a František Hurta. (Predmetom ďalšieho skúmania bude údajne obdobná činnosť v Lučenci, Rimavskej Sobote a možno v ďalších mestách).

Podnet k zakladaniu klubov dávala skutočnosť, že 12.1.1921 sa vytvoril Zväz československých filatelistických spolkov v Prahe, ktorý vyzval krúžky a kluby na prihlásenie sa do zväzu. Po tom, čo do ZČSF v Prahe sa začali prihlasovať aj kluby zo Slovenska, Klub slovenských filatelistov v Martine (ako vôbec prvý s týmto označením), vyzval v čísle 1 Národných novín v roku 1923 kluby a krúžky filatelistov na Slovensku, aby sa prihlásili do KF v Martine, s cieľom vytvorenia centra filatelistických spolkov na Slovensku, bez ohľadu na národnú príslušnosť. V tom čase v Bratislave ešte neboli klub, ktorý by združoval slovenských a českých filatelistov. Vytvoril sa počas januára 1923, ako Klub československých filatelistov v Bratislave a ešte v tom roku sa prihlásil do ZČSF v Prahe. Výzvu KSF v Martine podporil Klub filatelistov v Užhorode, to však bolo málo. Hoci zámer KSF v Martine nenašiel podporu, patril medzi popredné

kluby na Slovensku, za čo vďačí značne aktívnej činnosti jeho predsedu Matúša Ursínyho. Popri ňom vyrastala ďalšia osobnosť slovenskej organizovanej filatelie. Bol to Július Tatár zo Žiliny, podobne ako M. Ursíny obchodník, ktorý ako prvý Slovák vystavoval svoje zbierky na 1. Medzinárodnej výstave poštových známok v Brne v septembri 1923. Od toho času patril medzi určujúce osobnosti slovenskej organizovanej filatelie na viac desaťročí.

Z dôvodu náväznosti nie je možné nespomenúť rok 1925 a založenie Klubu filatelistov v Trenčíne a najmä rok 1928, keď trenčianski filatelisti za spolupráce KF v Žiline, Bratislave a Košiciach usporiadali I. slovenskú výstavu poštových známok.

Filatelia na strednom Slovensku sa v dvadsiatych a tridsiatych rokoch dostávala do povedomia verejnosti aj prostredníctvom dennej tlače. Napríklad k 10. výročiu vzniku republiky martinskí filatelisti navrhovali, aby na poštovnej známke bol zobrazený aj Slovák. Odporučali M. R. Štefánika, L. Štúra, A. Kmeťa a ďalších. Navrhovali vydáť známku i celý hárček so slovenskou ornamentikou. Nič z navrhovaného sa nerealizovalo.

V Banskej Bystrici sa už od roku 1930 formovala spoločnosť filatelistov v počte 20 až 25 záujemcov z radov zamestnancov mestského úradu, banky, učiteľstva a ďalších. 18.12.1935 bol založený klub filatelistov s počtom 30 členov. Predsedom sa stal 53-ročný Anton Hreblay. Medzi zakladajúcimi členmi boli napr. Vladimír Peterec, riaditeľ banky, Eugen Riečanský a Július Brveník, zamestnanci mestského úradu, Koloman Kovalík, úradník poistovne a ī. Klub mal názov Filatelistický klub Banská Bystrica.

Na strednom Slovensku bola usporiadana výstava poštových známok v dňoch 27.9.-4.10.1936, pri príležitosti 15-ročného jubilea klubu filatelistov v Žiline. Po výstave v Bratislave, ktorú mali bratislavskí filatelisti usporiadali k 10. výročiu založenia svojho klubu v roku 1933 a uskutočnili ju s ročným oneskorením, žilinskí filatelisti preukázali organizačné schopnosti i vysoký stupeň odbornej úrovne. Najvyššie boli ohodnotené zberky Júliusa Tatára, Jakuba Kleina a Arpáda Langsfeldera, všetkých zo Žiliny a Leopolda Vališa z Bratislav.

V Liptovskom Mikuláši bol založený filatelistický klub 15.10.1937. Na zakladajúcim valnom zhromaždení bol za predsedu zvolený dr. Ladislav Hoffmann, za tajomníka Ladislav Farkaš a za správcu kolovania Jozef Reich. V roku 1938 sa výbor rozšíril o ďalších členov, Antona Holinského a Eugena Starka.

V roku 1938 bol založený Klub filatelistov v Považskej Bystrici. Stalo sa tak po ročnej príprave 22.7.1938. Predsedom klubu sa stal Václav Rýpal, staviteľ, podpredsedom Miloslav

Bodický, oficiál okresného úradu, tajomníkom Štefan Treskoň, asistent okresného súdu, pokladníkom B. Fictum. Členskú základňu tvorili zamestnanci Zbrojovky, živnostníci, úradníci. Do výboru v roku 1939 bol zboleň za správcu kolovania Teodor Panoš, za členov výboru A. Matéj, J. Gáta, E. Pachovský. Schôdze sa konali v Spoločenskom dome, v hoteloch Manín a Tatra.

Klub filatelistov v Lučenci bol založený 15.6.1938, keď predtým už bola v meste spoločnosť, ktorá sa schádzala v YMCE. Za predsedu klubu bol zvolený Alexander Málnaši, zamestnanec banky, za tajomníka Štefan Hubert. Medzi najznámejších zberateľov patrili Eduard Forberger, Jozef Stiller, Dezider Weiss, Otto Walter, Ladislav Garamszeghy a ī. Za maďarskej okupácie spolok mal názov Bélyeggyűjtő egylet a členovia sa schádzali v reštaurácii Kalmár.

Filatelisti zo stredného Slovenska patrili medzi najúspešnejších na filatelistických výstavách. Na I. celoštátnnej výstave poštových známok v roku 1937 v Bratislave, získali zlaté medaily Július Tatár, Jakub Klein a Arpád Langsfelder. Tento úspech žilinských filatelistov priniesli aj denníky.

DOSTALI 3 ZLÁTÉ A 1 BRONZOVÚ MEDAILU

Úspech Žilinčanov na filatelistickej výstave

Žilinčanom. - Jmo. Celoštátnej filatelistickej výstavy v Bratislave sú zúčastnili aj žilinskí filatelisti. Štyria z nich boli poctení tromi zlatými medailami a jednu bronzovú. Veľkou zlatou medailou bol odmenený obchodník Julius Tatár za svoju sberku starých rakúsko-uhorských známok. Bronzovú medailu dostal vrchný strežmajster v. v. Fomin z výstavy diplom uznania. Jeho sberka československých známok bola vyhlásená za čiste amatérsku.

historických známok od vyhlásenia republiky. V jeho sberke sú všetky známky od 28. októbra 1918, plebiscitné z Oravy, z Miškolca a česko-slovenskym razitkom a ī. Tretiu zlatú medailu dostal obchodník Arpád Langsfelder za sberku "starých" rakúskych známok. Bronzovú medailu dostal vrchný strežmajster v. v. Fomin z výstavy diplom uznania. Jeho sberka československých známok bola vyhlásená za čiste amatérsku.

Na Prahe 1938 (Praha 26.6.-4.7.1938) Július Tatár potvrdil, že je vedúcou osobnosťou slovenskej organizovanej filatelie. Ziskom veľkej zlatej medaily, malej zlatej, striebornej a vecnej ceny, vošiel do povedomia svetovej filatelie. Na tejto výstave vystavovali aj Jakub Klein zo Žiliny, J. Jurenková z Kremnice, Eugen Cagan z Vrútok, Emil Waldmann z Martina, Tomáš Fomin zo Žiliny.

Jurymanský zbor na Slovensku neexistoval. Jediným uznávaným jurymanom bol Matúš Ursíny. Na Celoštátnej výstave poštových známok v roku 1937 v Bratislave, zo 16 člennej jury bol jediným Slovákom.

Po vzniku slovenského štátu nebolo ústredné riadenie filatelistických klubov. Keď v októbri 1939 začal vychádzať časopis Slovenský filatelist, kluby očakávali, že iniciatívy sa ujmie klub filatelistov v Bratislave na vytvorenie centra. Ten však riešil vlastné problémy, súvisiace s vydávaním časopisu. Aj rok 1940 ostal bez odozvy. Tak, ako v roku 1923, aj teraz vošiel s podnetom Klub slovenských filatelistov v Martine. Poučený rokom 1923, predstavitelia KSF v Martine Matúš Ursíny a tajomník Ján Geryk, začali rozhovory s Ladislavom Novotným. Postupne sa zapojili ďalší predstavitelia. Osobné rokovania sa viedli v Bratislave a v Martine. V Martine sa uskutočňovali v budove Slovenského národného múzea, kde bol Ján Geryk správcom. Spolupráca martinského a bratislavského klubu bola napríklad v tom, že po vypracovaní vzorových stanov KF v Bratislave, tieto boli odsúhlasené KF v Martine a stali sa podnetom pre vytváranie

nových organizačných jednotiek i pre zjednotenie organizácie. Postupne sa napĺňali obidva predpoklady, k čomu v značnej mieri napomohla Celostátna výstava poštových známok, usporiadaná v dňoch 23.-31.5.1942 v Bratislave. Predsedom rozhodcovského zboru bol Matúš Ursíny z Martina. Kým do roku 1941 bolo na strednom Slovensku len 9 klubov filatelistov (spolkov), Žilina, Martin, Ružomberok, Kremnica, Považská Bystrica, Vrútky, Banská Bystrica, Liptovský Mikuláš a Banská Štiavnica, v nasledujúcich dvoch rokoch sa počet znásobil. Ešte 8.2.1942 bol založený filatelistický spolok vo Vrútkach s oficiálnym názvom Klub slovenských filatelistov na Vrútkach. Predsedom klubu bol Alexander Chrenko, inšpektor Slovenských železníc, podpredsedom Koloman Cupra, tajomníkom Pavol Kapusta. Už v roku 1942 mal klub 42 členov, ktorí sa stále zvyšoval.

Na 14. marec 1942 si filatelisti v Brezne naplánovali založenie klubu. Stalo sa tak a za predsedu klubu bol zvolený Matej Tasler. Rok predtým bol založený klub filatelistov v Banskej Štiavnicki (čo však nie je bezpečne doložené).

V roku 1943 boli na strednom Slovensku založené ďalšie kluby. Vo Zvolene bol založený klub filatelistov 10.3.1943, na valnom zhromaždení v reštaurácii Kusý (už asanovanej). Za predsedu bol zvolený N. Orbán, za podpredsedu I. Huságh, za tajomníka L. Šipoš. Ako iné kluby, aj Klub filatelistov vo Zvolene si nechal vytlačiť legitimácie pre svojich členov s názvom Klub slovenských filatelistov vo Zvolene.

Klub filatelistov v Dolnom Kubíne bol založený 11.11.1943. Na zakladajúcom valnom zhromaždení bola za predsedníčku zvolená Elena Vojčeková, za podpredsedu Ľudovít Spišský, za tajomníka Július Balgha. V roku 1943 bol založený aj Klub filatelistov v Hnúšti 21. decembra.

Rok 1943 bol pre slovenskú organizovanú filateliu významný viac ako predchádzajúce. Tak preporebné utvorenie slovenskej ústrednej filatelistickej organizácie sa 7.11.1943 stalo skutkom. 50 delegátov zastupujúcich 24 spolkov založilo Zväz slovenských filatelistických spolkov (ďalej ZSFS). Zo stredného Slovenska boli zástupcovia z klubov: Banská Bystrica, Brezno, Dubnica nad Váhom, Kremnica, Považská Bystrica, Martin,

Ružomberok, Vrútky, Zvolen a Žilina. Stredné Slovensko spravovala oblasť turčiansko-liptovská, na ktorej čele bol podpredseda ZSFS Matúš Ursíny z Martina. Jedným z dvoch tajomníkov ZSFS bol Ján Geryk z Martina. Do Filatelistickej rady, ktorá mala 12 členov, boli zvolení štyria členovia z Bratislavu, štyria za oblasť turčiansko-liptovskú a štyria z ostatného Slovenska. Za oblasť turčiansko-liptovskú to boli: Július Tatár zo Žiliny, Ladislav Króner z Ružomberka, dr. Pavol Tímko z Banskej Bystrice a Miloslav Bodický z Považskej Bystrice. Medzi štyrmi náhradnými členmi bol Jaroslav Jirášek z Dubnice nad Váhom. Vo výbere Filatelistickej rady, ktorý sa skladal z predsedu, štyroch podpredsedov, dvoch tajomníkov a pokladníka, boli za stredné Slovensko Matúš Ursíny a Ján Geryk.

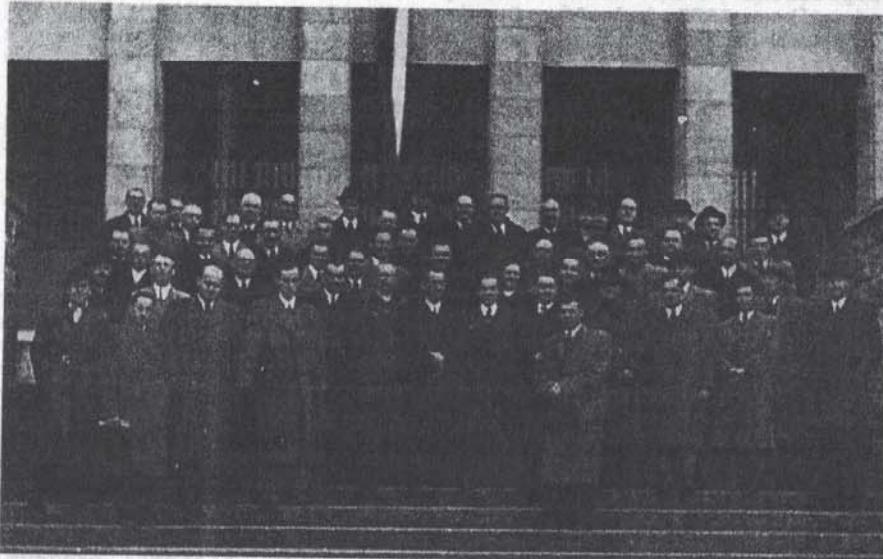
Na strednom Slovensku od začiatku roka 1944 sa začal nebývalý rast členskej základne vznikom nových klubov. Už 28.1.1944 bol založený Klub filatelistov v Krupine, 24.2.1944 v Tisovci, 29.2.1944 v Dobšinej, 27.2.1944 v Kokave nad Rimavicou Utekáči, 26.3.1944 v Novákoch. V Detve bol klub filatelistov založený 2.4.1944 z podnetu J. Lassovszkého. Vo Veľkom Rovnom bol klub filatelistov založený 4.6.1944 a v ten istý deň v Hornej Štubni. V Prievidzi bol klub filatelistov založený 15.4.1944 z iniciatívy Eleny Novackej, Antona Privitzera a Dezidera Heimanna, ktorí sa stali členmi výboru. V Bytči došlo k založeniu klubu filatelistov 10.6.1944 z podnetu Gejzu Ganslera, Ladislava Gondžára a Júliusa Chudíka. Taký rozmach organizovanej filatelie, aby za necelého polroka bolo na území jedného regiónu založených desať nových klubov filatelistov, história predtým, ani po roku 1944 nezaznamenala. Vplyv na to mala značná organizátorská činnosť podpredsedu ZSFS M. Ursínskeho a tajomníka ZSFS J. Geryka, ktorí konkrétnie napĺňali smernicu ZSFS pre zakladanie nových filatelistických klubov. Okrem toho, známy Slovenska sa medzi filatelistami tešili značnej zberateľskej oblube a nie sú opodstatnené tvrdenia, že pre príplatkové série známok, neboli známky zberateľsky zaujímavé.

Aj v ťažkých dňoch frontu bol založený klub filatelistov. Bolo tak tomu v Rimavskej Sobote, keď 1.1.1945 bola založená filatelistická organizácia. Filatelistická spoločnosť tam bola už dávnejšie. Napríklad JUDr. Tibor Galo, prvý predseda klubu bol organizovaný členom už od roku 1933 v Trenčíne, Jozef Rafaj bol organizovaný už vo Zvolene. Bol zvolený za tajomníka klubu a funkciu vykonával desiatky rokov. Medzi zakladajúcich členov patrili a aktivity vykazovali Eugen Jakubovits, Zoltán Wágner, Barnabáš Palečko a ďalší.

Hned v prvých dňoch po oslobodení Slovenska sa začala obnovovať činnosť klubov. Na mesiac jún boli zvolané schôdze napríklad vo Vrútkach, v Žiline, Považskej Bystrici, Bytči, Krupine, Martine.

Kluby očakávali usmernenie z centra z Bratislavu. Značná nespokojnosť klubov bola s dodávkou noviniek. Ústredie čs. filatelistov v Prahe požiadalo ZSFS v Bratislave o vyslanie zástupcov na VIII. valné zhromaždenie na 30.9.1945 do Olomouca. Administratívne práce v súlade s klubmi vykonával tajomník ZSFS Ján Geryk z Martina, ktorý bol poverený úlohou vedúceho delegácie. Bolo potrebné zvolať zjazd ZSFS, avšak centrum v Bratislave vyčkávalo. Napokon z podnetu Jána Geryka bol zvolaný na dni 20. a 21.10.1945 zjazd ZSFS do Martina. Uskutočnil sa v

Slovenskom národnom múzeu za prítomnosti 58 delegátov z 22 filatelistických klubov v podstatnej časti zo stredného Slovenska.

Na zjazde bola hodnotená činnosť ZSFS a v prijatom uznesení bola konštatovaná životoschopnosť a potrebnosť ZSFS. Delegáti dali jednoznačne najavo, že ZSFS potrebuje funkcionárov, ktorí sú pre kluby prínosom. Za takých považovali Jána Geryka a Ladislava Novotného. Pri hlasovaní bol za predsedu ZSFS zvolený Ján Geryk z Martina, za tajomníka ZSFS Ladislav Novotný z Bratislav.

Už na zjazde v Martine delegácia Ústredia čs. filatelistických spolkov v Prahe trvala na vytvoreniu jednotnej filatelistickej organizácie. O to ľažšie a zdľhavejšie boli rokovania, ktoré sa striedavo konali v Martine a Prahe. Žiaľ v týchto rozhodujúcich chvíľach vedenie v Bratislave poskytovalo len minimálnu podporu predsedovi ZSFS. Výnimkou bol Ladislav Novotný. Ústredie čs. filatelistických spolkov v Prahe vyzvalo kluby filatelistov na Slovensku na vstup do ÚČSFS v Prahe bez vedomia ZSFS. Tento postup posudzovaný ako hegemonistický mal dva dôsledky: nielen nepriaznivý ohlas v kluboch na Slovensku, ale aj v odstúpení martinského vedenia. Matúš Ursíny to deklaroval priamo a na rozhodnutí zotrval, Ján Geryk však ostal vo funkcií a viedol rokovanie. Bolo to vyčerpávajúce a oznámi, že na budúcom valnom zhromaždení na funkciu predsedu ZSFS nekandiduje.

Na 2. zjazde ZSFS v Piešťanoch 18. a 19. mája 1946 bol potvrdené uznesenie 1. zjazdu ZSFS z Martina a ním vytýčený postup. Za podpredsedov ZSFS boli zvolení Július Tatár zo Žiliny a Anton Hrablay z Banskej Bystrice, okrem ďalších dvoch podpredsedov. Z 51 filatelistických klubov bolo 22 zo stredného Slovenska.

Počas roka 1946 boli založené ďalšie kluby a to v Opatovej pri Lučenci 16.12.1946 z podnetu Ľudovíta Lakotu a v ten istý deň bola obnovená činnosť filatelistického klubu v Lučenci pod vedením Mirka Trnávského a Jána Čomaja. V tom roku boli na strednom Slovensku tieto kluby filatelistov: Banská Bystrica, Čadca, Detva, Dobšiná, Dolný Kubín, Dubnica nad Váhom, Hnúšťa, Horná Štubňa, Kokava nad Rimavicom, Kremnica, Krupina, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Nováky, Opatová pri Lučenci, Považská Bystrica, Prievidza, Rimavská Sobota, Ružomberok, Bytča, Vrútky, Zvolen, Žilina.

Aj ďalší zjazd, ktorý sa uskutočnil 4.5.1947 v Spišskej Novej Vsi potvrdil správnosť rozhodnutia 1. zjazdu ZSFS v Martine. Napokon na XI. valnom zhromaždení 28.11.1948 v Prahe bolo vytvorené nové ústredie, do ktorého už bol začlenený ZSFS.

Od roku 1949 sa v rámci kultúrnych zariadení Revolučného odborového hnutia pri výrobných závodoch a organizáciách zakladali krúžky filatelistov. Posledné kluby filatelistov boli založené ešte v Piesku 14.3.1947 z podnetu JUDr. Eduarda Kračmara, Alexandra Štajnera a Ladislava Bullu, a 1.9.1949 v Novej Bani. Iniciátorom bol Wilson Germ, učiteľ, členmi sa stali Michal Wolf, úradník, Ervíš Čulík, vedúci pošty, Jozef Považan a dlhé roky najaktívnejší člen Aladár Truska, zamestnanec pošty. V tom istom roku bol založený aj klub filatelistov v Žiari nad Hronom (bližšie údaje nie sú známe).

Vo Veľkom Krtíši bol 18.12.1950 založený krúžok filatelistov pri ZK ROH Modrokamenských uholných baní. Predsedom sa stal Milan Dukát. Z členov boli činní Koloman Berecký, Jozef Knázovický, avšak najvýraznejšou osobnosťou bol JUDr. Pavol Diča, znalec, jurymán, vystavovateľ, jedna z vedúcich osobností slovenskej organizovanej filatelie vôbec.

Krúžok filatelistov v Čadci vznikol z pôvodného krúžku filatelistov v Makove, ktorý bol založený 10.11.1951 pri Osvetovej besede. Mal 27 členov a iniciátorom založenia bol Ladislav Marschalko, ktorý sa stal tajomníkom krúžku. Vedúcim bol dr. Emil Sojka a zástupcom Vilma Bugalová - Žídeková. 1.8.1971 sa pôsobenie klubu prenieslo do Čadce. Najvýraznejšou osobnosťou bol Ladislav Marschalko, priekopník v práci s mládežou, organizátor mládežníckej filatelie.

Dňa 1.12.1951 bola obnovená činnosť filatelistického krúžku v Banskej Štiavnici. Pôsobil pri Ústredí banského archívu v rámci ZK Baník. Zakladajúcimi členmi boli p. Michalovič, Mareš, MUDr. Konrád, Švec a ďalší. Krúžok filatelistov v Turzovke začal činnosť 2.1.1952. Za predsedu bol zvolený František Porubský, za tajomníka Rajmund Hehejík. Dušou filatelistického diania v klube bol a je František Porubský. V Podbrezovej krúžok filatelistov založil 18.12.1953 Ferdinand Reizer a v Harmanci založil krúžok filatelistov pri ZK ROH Harmaneckých papierní 3.3.1954 Ladislav Miletin. Stal sa vedúcim krúžku, usmerňovateľom, tvorcом niekoľkých ocenených exponátov z námetovej filatelie, poštovnej histórie a aerofilatelie. V roku 1982 založil krúžok mladých filatelistov Michal Kišsimon. Tento klub v osiemdesiatych rokoch patril medzi prvé kluby na Slovensku, čo sa týkalo aktivity.

V Istebnom založil krúžok filatelistov 7.7.1956 Štefan Jakoby, ktorý bol desať rokov jeho vedúcim. O činnosť v krúžku sa zaslúžil Cyril Papšo, Ján Zimermann, Ján Zelnický, Ing. Jozef Hošala a Ing. Karol Gálik, ktorí sa striedali vo vedení krúžku. Krúžok filatelistov v Handlovej bol založený 25.5.1958 z

iniciatívy výborného organizátora Jána Čániho. Bol to organizátor mnohých filatelistických podujatí, vrátane práce s mládežou. Pri ZV ROH v Nižnej nad Oravou bol krúžok filatelistov založený 1.1.1959. Pracoval pod vedením Karola Schujdáka a tajomníka Jána Steinhübla. Zaujímavosťou tohto krúžku bolo, že len jediný člen bol z Oravy, ostatní boli pristáhovaní, zamestnanci Tesly.

Cíle občianskej legitimácie:	01.11.03 / 770
Meno:	Eugen Jakubovič
Podpis:	<i>Jakubovič</i>
vedúci odboru:	<i>J. Jakubovič</i>
členom:	1945.
Poznámky: Žilina, čl. č. a. nro. 16 -	
ÚČSF 1959	Kčs
S-30-702	

Svaz filatelistov na Slovensku v Bratislave
organizačné číslo:
Ústredia česko-slovenských filatelistov v Prahe

ČLENSKÝ PREUKAZ

Z.K.ROH SPRIEŠENÉ ZAJOVY
Filatelistický klub
RIMAVSKÝ SÍK 37

Fečiatka odboru (trúku):

Registračné číslo Svazu: 31101

Porodové číslo odboru: S-1

V Púchove založil krúžok filatelistov pri Dome osvety 17.6.1961 Jozef Šimšálek. Temer desať rokov pracoval pôvodný výbor v zložení: Pavol Višňovský - vedúci krúžku, Jozef Galánek - zástupca, Jozef Šimšálek - tajomník a správca kolovania. Krúžok, neskôr ako klub filatelistov v Púchove patril medzi popredné kluby v Stredoslovenskom kraji. Rozhodujúcou mierou sa o to príčinila osobnosť Jozefa Šimšálka, iniciátora niektorých nových prvkov vo filatelii. Z jeho podnetu sa uskutočňovali prehliadky novovytvorených exponátov v stredoslovenskom kraji. Ako člen vrcholných zväzových orgánov presadzoval reálne návrhy aplikovateľné v slovenskej organizovanej filatelii.

Podobne ako v Púchove, aj v Rajci bol založený krúžok filatelistov v roku 1961. Stalo sa tak 12. decembra na zakladajúcej schôdzke. Medzi popredných funkcionárov patrili Jozef Paulíny, Štefan Paulíny, Jozef Cibulka, Karol Závodský, František Labuda, Karol Cinko a ďalší. Zaslužná činnosť tohto klubu bola v stálom kontakte s mládežou. V roku 1962 obnovil činnosť krúžok filatelistov v Nitrianskom Pravne.

Krúžok filatelistov v Šafárikove (dnes Tornala) založili 18.12.1963 Pavol Očenáš a Cyril Bulák. Druhý zvolenský krúžok vznikol 15.1.1966 ako filatelistický krúžok pri n.p. Pozemné stavby - paneláreň vo Zvolene. Vedúcim krúžku bol Milan Šefl, tajomníkom O. Plšek. Od roku 1967 je predsedom klubu Milan Benko. V roku 1966 bol založený krúžok filatelistov v Hronci.

Založil ho 15.6.1966 Ján Keller. Podobne založil krúžok filatelistov v nedalekej Valaskej Václav Lojda. Aj Žilina sa vrátila k niekdajšej tradícii dvoch klubov. Filatelistický krúžok pracovníkov v geologickom prieskume bol založený 20.2.1967 z iniciatívy Júliusa Chinorackého, ktorý funkciu predsedu vykonával až do úmrtia v roku 1981. V Turčianskych Tepliciach bol založený klub filatelistov 1.1.1968 z iniciatívy Karola Jesenského, ktorý bol predsedom klubu do úmrtia v roku 1984. V klube medzi aktívnych členov patrili Ondrej Hrib, Bohumil Jesenský, Jozef Veselovský, Otto Kaderka, Ing. Tulinský, Ján Frzoň a ďalší. Alexander Freyer, člen organizovaný v KF v Trenčíne, po prestahovaní sa do Ilavy, založil klub filatelistov v Ilave 28.1.1968. Klub mal niekoľko aktívnych členov. Medzi vystavovateľov patrili A. Freyer, Jaroslav Kamba, medzi organizátorov Ervína Horňáka, Anton Híreš, Jozef Poliak, J. Janušek a ďalší. V tom istom roku založil klub filatelistov v Kysuckom Novom Meste Karol Cinko. Stalo sa tak 30.1.1968.

V Mošovciach bol založený klub filatelistov 1.1.1969 z podnetu Jána a Jozef Veselovských. V Ľubochni bol klub filatelistov založený 14.2.1969. Predsedom sa stal Zoltán Kanjak, učiteľ, tajomník JUDr. Anton Barbořič. Od roku 1971 bol predsedom klubu MUDr. A. Vaguňa.

Krúžky i kluby filatelistov v období päťdesiatych a šesťdesiatych rokov vykonali viac rôznorodej činnosti. Podstatou však stále bol zberateľský záujem. Propagácia filatelia bola podporovaná, bude však vecou ďalšieho hodnotenia po vykonaní analýzy, či odborná úroveň zodpovedala možnostiam.

Vo vystavovateľskej činnosti sa na strednom Slovensku uskutočnila v roku 1954 propagáčna výstava v Martine vo väčšom rozsahu. V roku 1955 aktív filatelistických krúžkov žilinského kraja uskutočnený v rámci Týždňa mladých filatelistov v Martine (jún 1955). Na medzinárodných výstavách sa aj napäť presadzovali poprední vystavovateľia, ako Július Tatár zo Žiliny, ktorý na Medzinárodnej výstave pošových známok Praha 1955 získal za svoj exponát zlatou medailu a dve strieborné. Žiaľ, nemohol vystavovať svoje exponáty v zahraničí, kde sa v podstate prezentovali len vystavovateľia z Bratislav, napr. na výstave Finlandia '56 v Helsinkách päť exponátov vystavovali Ing. Ptačovský a L. Vališ. Ani toto preferovanie jedných a diskriminácia ďruhých, neodradila Júliusa Tatára od vystavovania.

V roku 1957 sa v Martine uskutočnila I. výstava poštových známok strojárov. Bola to výstava s celoštátnou pôsobnosťou, ktorú navštívil povereník spojov a minister spojov. Propagačnú výstavu v novembri 1957 usporiadal filatelistický krúžok ZK Spojených závodov v Rimavskej Sobote. Už Celostátna výstava poštových známok Brno 1958 potvrdila, že Július Tatár si poprednosť vo vystavovateľstve napriek nepriazni udržal. Jeho exponáty boli ocenené zlatou a striebornou medailou.

Postupne sa tvorili exponáty s námetovým zameraním. Propagačné výstavky v roku 1958 usporiadali krúžky filatelistov v Lučenci, Handlovej, Považskej Bystrici, čo zopakovali aj v roku 1959. K nim v tom roku pribudli výstavky poriadane aj krúžkami filatelistov v Žiari nad Hronom, Prievidzi a Bojniciach. Hlavným podujatím v roku 1959 bola Oblastná výstava poštových známok Zvolen 1959. Veľkú cenu výstavy získal Ladislav Króner z Ružomberka a pozlátenú plaketu za exponát

Československo. Podobne Š. Gronskému zo Zvolena bola udelená požlátená plaketa.

V roku 1960 sa na Celoštátej výstave poštových známok Bratislava 1960 zúčastnil predsedu FIP L. Berthelot. J. Tatár a L. Vališ vystavovali v čestnej triede. Cenu pokrokovéj filatelistie za exponát Dnes sa točia rotačky získal dr. S. Zrubec, cenu mládeže získali mladí filatelisti z Lučenca. Ladislav Króner a dr. Pavol Diča získali strieborné medaily.

Svetová výstava poštových známok Praga 1962 bola pre Slovensko úspešná už tým, že tam vystavovalo už 33 vystavateľov zo Slovenska, čo sa nikdy v budúcnosti neopakovalo.

V roku 1965 sa uskutočnila registrácia klubov filatelistov na Slovensku po tom, čo nastal prechod krúžkov filatelistov na samostatné kluby. V Stredoslovenskom kraji bolo koncom roka 1965 zaregistrovaných 37 klubov filatelistov (zo 112 na Slovensku).

V roku 1968 pod vplyvom politickej situácie sa začalo uvažovať o utvorení Českého a Slovenského zväzu filatelistov. Na Národnom zjazde slovenských filatelistov 17. mája 1969 na Sliači, bol utvorený Zväz slovenských filatelistov. V 17-člennom ÚV ZSF bolo päť zástupcov za stredné Slovensko: dr. Pavol Diča (Veľký Krtíš), Eugen Jakubovits (Rimavská Sobota), Ladislav Króner (Ružomberok), Alžbeta Olahová (Prievidza), Štefan Plško (Detva), náhradníkmi boli o.i. Ivan Strieš (Banská Bystrica) a Jozef Šutek (Žilina). V revíznej a kontrolnej komisii bol za predsedu potvrdený Eugen Farbaky (Martin) a František Watzka (Ružomberok).

Prvým výstavníckym podujatím ZSF bola Oblastná výstava poštových známok Martin 1969, ďalším Celoštátna výstava poštových známok Žilinfil 1970. Na týchto výstavách sa už predstavila nová generácia vystavovateľov, ako Jozef Korený z Trenčína a dr. Otto Gáta z Martina.

Do zväzu sa prihlásili ďalšie novovzniknuté kluby, hoci počtom členov menšie. 1.1.1971 bol založený klub filatelistov v Jánovej Lehote z podnetu p. Fabiána, 18.12.1971 bol založený klub filatelistov v Dudinciach pričinením Pavla Butáša, Eduarda Brózsa a Ladislava Michálka.

Na aktíve klubov filatelistov 3.7.1976 v Martine bol ustanovený Stredoslovenský krajský výbor ZČSF so sídlom v Martine. Za predsedu bol zvolený Jozef Kordos (Martin), za podpredsedu dr. Tibor Doboš (Dubnica nad Váhom), za tajomníka Vladimír Machdal (Martin). Pri krajskom výbere sa postupne začali zriadať odborné skupiny.

Prvé skupiny, ktoré začali aktívne pracovať, boli skupina pre námetovú filateliu a skupina pre poštovú história. Skupina pre poštovú história začala od roku 1977 vydávať bulletin Archy, v ktorom zverejňovala nové poznatky získané bádateľskou činnosťou.

Po Celoslovenskej výstave poštových známok Martinia 1974 v Martine, pri ktorej ku katalógu bola publikáčne vydaná kronika klubu, ako prvá výběc, po Oblastnej výstave v Žiline v tom istom roku. V roku 1977 bola usporiadana Celoštátna výstava poštových známok Bytča 1977, Oblastná výstava mladých filatelistov v Dolnom Kubíne a tradičná Horná Nitra v Prievidzi. V roku 1979 bola usporiadana Národná výstava poštových známok Martinia 1979 a Krajská výstava poštových známok Urpinia 1979 v Banskej Bystrici. Táto činnosť mala na verejnosc i pre zvyšovanie

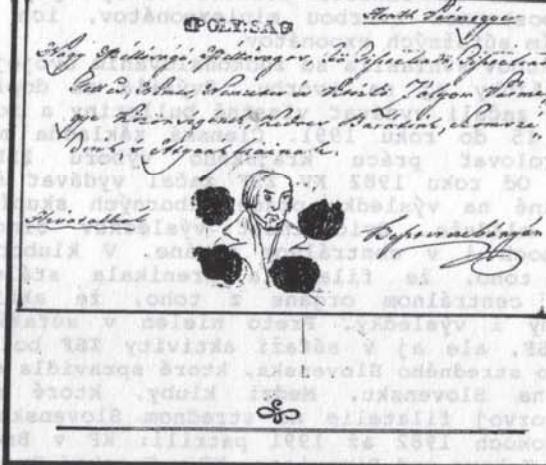
členskej základnej priaznivý vplyv. Zato krajský orgán ešte stále hľadal svoje miesto v štruktúre zväzu.

Na 1. krajskej konferencii ZČSF 10.3.1979 v Martine nastala zmena vo vedení organizácie, keď predsedom KV ZČSF sa stal Ing. Andrej Sabo, podpredsedom Ivan Strieš a tajomníkom Jozef Příhoda. Krajská organizácia vďaka záslužnej práci tajomníka, začala udržiavať stály kontakt s klubmi. Bola zjavná snaha o

ARCHY

ROČNÍK XI. 1989 ČÍSLO 2

SPRÁVODAJ KRAJSKEJ KOMISIE POŠTOVEJ
HISTÓRIE
PRI STREDOSLOVENSKOM KRAJSKOM VÝBORE
ZČSF MARTIN

odborný vzostup klubov, obsadenie odborných skupín, čo sa nerealizovalo. V tom čase popredné miesto nielen v stredoslovenskom kraji, ale aj na Slovensku mala krajská komisia mládeže pod vedením dr. Jozefa Oška z Liptovského Mikuláša. Ním realizovaná I. výstava poštových známok mládeže Juniorfila v Liptovskom Mikuláši v roku 1971, mala v sebe prvky rozvoja mládežnickej filatelia, prehliadky jej tvorby, usmerňovania. Filatelistické olympiády a kongresy mládeže, boli v podstate iniciovane aktívnu komisiou stredoslovenského KV ZČSF. Vytvorili sa mládežnícke centrá v niektorých kluboch, napríklad

v Dolnom Kubíne, Liptovskom Mikuláši, Rajci a i. Bol to skutočný, nielen deklarovaný rozvoj mládežníckej filatelie. Oproti tomu napríklad skupina čs. známky ešte v roku 1982 nezačala pracovať. Podobne aerofilatelie a značne sporadicky skupina pre teritoriálnu filateliu.

Na ďalšej konferencii 20.3.1982 v Martine bol za predsedu KV ZČSF opäť zvolený Ing. A. Sabo, za podpredsedov dr. Jozef Oško a dr. Otto Gáta z Martina. Za tajomníka bol zvolený Jozef Příhoda z Vrútok. Počas roka, po vzdaní sa funkcie predsedu KV ZČSF Ing. A. Sabu, bol riadením organizácie poverený dr. Otto Gáta, ktorý bol v roku 1983 zvolený za predsedu Stredoslovenského KV ZSF a vo funkciu bol až do zániku KV ZSF v roku 1991. Pri zvolení pozval do pléna KV ZSF niekoľko nových, mladších členov, ako MUDr. Antona Chrenku (Prievidza), Michala Kiššimona (Harmanec), Vojtecha Rotta (Kokava nad Rimavou), Jozefa Soľavu (Nitrianske Pravno), Vladimíra Čížika (Brezno) Milana Mórca (Martin), Viliama Weissa (Ružomberok) a ďalších, ktorí boli prínosom pre odborné skupiny i organizátorskú prácu. V krátkom čase sa odborné skupiny pri KV ZSF stabilizovali. Odborná skupina pre poštovú história vydala štúdiu Z dávnejšej poštovej histórií Žiliny, svoje poznatky publikovala, venovala sa zdokonalovaniu zbierok a exponátov. Podobne skupina pre námetovú filateliu sa snažila rozšíriť svoj vplyv do klubov filatelistov postupnou tvorbou miniexponátov, ich zdokonalovaním a tvorením súťažných exponátov.

Väčšina klubov súhlasila so zdokonalovaním svojej činnosti, s povýšením záľuby aj na tvorbu. Zvýšila sa dopisovateľská činnosť. Kluby začali vydávať vlastné bulletiny a ich počet sa zvýšil až na 15 do roku 1991. Členská základňa mala priamu možnosť kontrolovať prácu krajského výboru ZSF i jeho predsedníctva. Od roku 1982 KV ZSF začal vydávať štatistické ročenky zamerané na výsledky práce odborných skupín, klubov, jednotlivcov, mládeže. Evidentnosť výsledkov činnosti mala odozvu v kluboch i v centrálном orgáne. V kluboch to bola spokojnosť z toho, že filatelia prenikala stále viac do verejnosti, v centrálnom orgáne z toho, že aktivita mala konkrétnu formu i výsledky. Preto nielen v súťaži o Tanier aktivity KV ZSF, ale aj v súťaži aktivity ZSF boli to kluby filatelistov zo stredného Slovenska, ktoré spravidla obsadzovali prvé miesta na Slovensku. Medzi kluby, ktoré sa najviac pričinili o rozvoj filatelia na strednom Slovensku a tým na Slovensku v rokoch 1982 až 1991 patrili: KF v Brezne, KF v Harmanci, KF v Kokave nad Rimavou, KF v Banskej Bystrici, KF v Žiline, KF v Martine, KF v Prievidzi a ďalšie.

Z iniciatívy odbornej skupiny pre poštovú história, začal sa od roku 1982 každoročne usporadúvať Deň poštovej histórií stredného Slovenska. Z jeho poznatkov sa od roku 1984 začala tradícia Dní filatelie stredného Slovenska. Táto akcia sa stala populárnu nie len v kluboch zo stredného Slovenska už vzhľadom na náplň (odborné prednášky, informácie, prehliadka výstavy, stretnutie priateľov, schôdze skupín otvorenou formou pre verejnosť, burza a i.).

Krajský výbor ZSF v Martine prišiel s niektorými iniciatívmi, do ktorých sa zapojili filatelisti aj z iných krajov. Bola to napríklad súťaž Filafoto, kde najlepšie fotografie s filatelistickým námetom boli odmenené vecnými cenami z rozpočtu KV ZSF. Pravidelne ročne sa vyhodnocovala úroveň klubových spravodajcov aj z iných krajov. Opäť najlepšie boli ocenené.

Hodnotila sa úroveň tvorby miniexponátov i súťažných exponátov. Ak bola krajskému výboru pridelená výstava na usporiadanie, o realizácii sa prihlásilo aj päť klubov. Už táto skutočnosť potvrdzovala, že aj nemalá práca pri realizovaní výstavy, bola klubmi chápána ako súčasť záľuby nielen pre seba, ale aj pre ostatných.

K Medzinárodnému roku mieru skupina pre námetovú filateliu spracovala z viacerých exponátov výstavku, ktorá ako putovná navštívila všetky okresné mestá v regióne stredného Slovenska. Na schôdzach tejto skupiny sa zaujímali a publikovali aj odborné stanoviská, názory na použitie konkrétnych filatelistických materiálov v exponátoch a zdôvodnenie názorov, čo vyvolávalo nesúhlasnú reakciu v námetovej komisií ZČSF v Prahe i v Bratislave. Napríklad v roku 1988 skupina uverejnila štúdiu o možnosti zaradenia do exponátu s tematikou história známku s gen. M. R. Štefánikom a v súvislosti so vznikom ČSR aj s T. G. Masarykom. Krajská skupina bola prostredníctvom KNF ZSF upozornená na nevhodnú činnosť a mylné názory. Podobne po diskvalifikácii námetových exponátov na Celoštátej výstave poštových známkov v Kroměříži v roku 1987, krajská komisia pre námetovú filateliu protestovala proti diskvalifikácii exponátu s historickou tematikou preto, že obsahoval aj známky Slovenska 1939-1945 (Benkové motívy, Javorinu, železnice a celinu Memoranda). KNF ZČSF v Prahe zaslala komisii KV ZSF v Martine zápis, že diskvalifikácia nastala z podnetu predstaviteľov KNF ZSF z Bratislav. Podobné názorové činnosti spôsobovali, že centrálny orgán hľadal spôsob na odstavenie vedenia krajského výboru ZSF v Martine. Delegáti z klubov filatelistov stredného Slovenska zvolením doterajších funkcionárov na ďalšie funkčné obdobie dali jednoznačne najavo, že pre politické názory na história, či pre nepodložené obviňovania nemajú dôvod voliť iných členov do funkcie. Pre objektivitu treba spomenúť aspoň príkladne uvedenú skutočnosť, lebo v storočnej filatelii na Slovensku neboli len úsmievne dni a len radosť zo záľuby.

Ilustrácia : Členovia odbornej komisie pre poštovú história pri KV ZSF v Martine /

Vďaka činnosti odborných skupín či odborných komisií Krajského výboru ZSF v Martine, vystavované exponáty ich členov, členov KF zo stredného Slovenska dosahovali popredné ocenenia na výstavách nielen domácich, ale aj zahraničných. Napríklad na Medzinárodnej výstave vo Velikom Tarnove v roku 1982 exponát z Martina získal cenu výstavy.

Ani filatelistický život sa nezastavuje. Časť klubov zaniká, nové vznikajú. Po šestročnej "prestávke", po roku 1971, vznikol nový klub a to 30.1.1978 v Hodruši-Hámroch. Za predsedu bol zvolený Stanislav Adamov, za tajomníka Ján Lehotský, hospodárom sa stal Jozef Baláz a Milan Pichler predsedom reviznej komisie. V Námestove bol klub filatelistov založený 20.6.1979 z podnetu Jozefa Heretíka, ktorý bol zvolený za predsedu. Tajomníkom klubu sa stal Vladimír Gonda a hospodárom Ján Piussi. Počtom členov malý klub v Trnavej Hore bol založený 1.1.1980 a v Sklených Tepliciach 16.5.1981. Predsedom klubu sa stal MUDr. Ivan Krátky, tajomníkom Ján Tuka.

V roku 1983 boli na strednom Slovensku založené tri kluby. KF v Očovej mal ustanovujúcu schôdzku 6.2.1982 a členmi výboru sa stali Ondrej Chabada, Martin Maľa a Ján Mazúch. V Beluši bol KF založený z podnetu Štefana Prekopa. V Liptovskom Hrádku založenie klubu inicioval JUDr. Ján Gajdošík. Stalo sa tak 13.3.1982. Za predsedu klubu filatelistov bol zvolený Ján Janek, redaktor, za podpredsedu JUDr. Ján Gajdošík, za tajomníka Karol Galuška a za hospodára Ján Bajtoš. Tento klub sa v krátkom čase po vzniku zaradil medzi popredné kluby v kraji. V poradí druhý klub v Banskej Bystrici bol založený 1.1.1983. Dušou klubu sa stal Gustáv Balkovic, ktorý spracoval a v bulletine klubu vydal história filatelie v Banskej Bystrici. Na Horehroní bol založený klub filatelistov v Pohorelskej Maši 24.3.1983 z iniciatívy Ing. Juliana Orolína, ktorý sa stal tajomníkom klubu. Za predsedu bol zvolený MUDr. Jozef Bernadič, za hospodára Rudolf Vašíček.

V Prievidzi, podobne ako v Banskej Bystrici, tiež vznikol druhý klub filatelistov 16.12.1984. Napokon opäťovnú činnosť začal klub filatelistov v Kokave nad Rimavicou 22.3.1983. Činnosť tohto klubu zaznamenala najväčší rozvoj zo všetkých klubov stredného Slovenska. Od výborného organizovania mládeže, cez činnosť výstavnú, publikáčnu, prednáškovú atď. Prvým predsedom sa stal Ján Sihelský, podpredsedom Igor Šoltés, tajomníkom Vojtech Roth a hospodárom Robert Schill.

Organizovaná filatelia bola aj v zaniknutých kluboch filatelistov v Lednických Rovniach, Trubíne, Bátke, Chanave, Fiľakove, Nitrianskom Pravne.

V roku 1991 krajské výbory ZSF zanikli. Unáhlenie. Unáhlenie preto, lebo boli článkom, ktorý rokmi sa naučil porozumieť klubom filatelistov, vedel im odpovedať, i podporiť ich. Väčšina klubov filatelistov na strednom Slovensku bola s prácou stredného článku spokojná a vyjadrovala to. Samozrejme prijímali sa aj iné názory. Preto aj činnosť napredovala.

História organizovanej filatelie na strednom Slovensku v jej storočnej činnosti sa nedá vtesnať do vymedzených 20 strán. Môžu sa konštatovať len niektoré fakty, ktoré budú súčasťou podkladov pre budúcich hodnotiteľov. Preto aj tento príspevok je treba skôr chápať ako úvod do medzníkových období činnosti organizovanej filatelie na strednom Slovensku. Činnosť napĺňali jednotlivci zdrúžení v kluboch, krúžkoch, spolkoch, odborných

skupinách, riadiacich výboroch, svojím perom, prednesom, vystavením exponátu, aby tak napĺňali svoju záľubu aj pre záľubu iných.

Dakujem tým, ktorých som nikdy osobne nepoznal, dakujem tým, ktorých osobne poznám. Prajem im, aby si zachovali neskriviteľnú lásku k našej spoločnej záľube.

Ilustrácia : Rozlúčka predsedu KV ZSF v Martine so spolupracovníkmi v marci 1991.

Vysvetlivky, prameň, použitá literatúra

- 1) Filatelistické state ZSF č. 10
- 2) List Matúša Ursínyho ministroví pôšt v Prahe z roku 1919
- 3) Príloha časopisu Český filatelist z roku 1920 a informácia Ladislava Nebeského
- 4) Z poznámok Júlia Tatára, okrajovo literatúra
- 5) Bližšie v štúdiu Národné noviny (Franko) Zaplatené, vydané v roku 1982 KF v Martine
- 6) Listy (korešpondencia M. Ursínyho, MUDr. Hrdličku a MUDr. Holéčku, podpredsedov KF v Martine, J. Geryka, tajomníka KF v Martine).

Zoznam časopisov:

Slovenský filatelist, Filatelie, Filatela, Český filatelist, Tribuna filatelistů, Filatelistická revue, Československá filatelie, Národní sběratel, Časopis českých filatelistů, Český sběratel, Zvesti ZSF, Martinia, klubové bulletiny KV Stredoslovenského kraja, Donaupost, Philatelia, Belyég, Monografia maďarských poštových známok, Filatelistické state ZSF, štatistické ročenky KV ZSF v Martine, Národné noviny.

Poznámka:

Dátumy o vzniku krúžkov filatelistov a klubov filatelistov, o zakladajúcich členoch a výboroch boli v roku 1986 odsúhlasené vtedajšími výbormi KF.

ZDROŽENIE KLUBOV FILATELISTOV "POLANA"
Dpt. Štefan Plško

Združenie klubov filatelistov "POLANA" vzniklo v roku 1991 z iniciatívy Klubu podpolianskych filatelistov v Detve. Bezprostrednou pohnútkou k tomu bola situácia, ktorá vznikla po zrušení krajských výborov a následné prerušenie informačných tokov. Kluby filatelistov v južnej časti bývalého Stredoslovenského kraja tento nedostatok pocíťovali zvlášť výrazne, pretože v tom čase a ani v nasledujúcim období nemali primerané zastúpenie v riadiacom orgáne zväzu. A tak po predchádzajúcich vzájomných konzultáciách sa delegáti z filatelistických klubov z Detve, Dudiniec, Kokavy nad Rimavicou, Lučenca, Očovej, Veľkého Krtíša a jedného klubu Zvolena zišli dňa 23. júna 1991 v Lučenci na ustanovujúcom valnom zhromaždení Združenia klubov filatelistov, ktoré prijalo pomenovanie "POLANA". Zvolilo výbor, v ktorom sú zastúpené všetky združené kluby, prijalo Štatút a Zásady činnosti Združenia klubov filatelistov. Ďalej zvolilo predsedu výboru, ktorým sa stal dipl. technik Štefan Plško, revíznu komisiu a stanovilo hlavné smery svojej činnosti.

Prvé obdobie existencie združenia bolo poznamenané hľadaním svojho zaradenia do štruktúry Zväzu slovenských filatelistov. Názory na vznik združení ako takých, napriek tomu, že Stanovy ZSF s nimi počítali, boli veľmi protichodné, od negovania ich potreby až po možnosť, či vhodnosť ich ustanovenia v hraniciach bývalých krajov. V prípade ZKF "POLANA" išlo však o odchýlny spôsob prístupu k jeho organizácii, v ktorom sa vychádzalo z predpokladu účelnosti dobrovoľného združovania sa menších a stredných klubov na územnom celku, komunikačne vhodne prepojenom, a to bez ohľadu na súčasné alebo budúce hranice územného členenia štátu. Tento predpoklad sa ukázal správnym a združenie sa postupne stávalo účinným prostriedkom na zvyšovanie aktivity, odborného rastu a osobných stykov členov združených klubov. Napomáhalo tomu v prvom rade pracovné zasadnutia výboru združenia, ktoré sa konávajú pravidelne dva razy do roka, vždy v sídle iného klubu a sú prístupné aj ďalším členom hostiteľského klubu. Zasadnutia, okrem riešenia organizačných záležitostí, boli dopĺňané odbornou prednáškou alebo besedou a neodmysliteľnou výmenou filatelistického materiálu. Ďalším podujatím, ktoré prispievalo k zvyšovaniu odbornosti filatelistov, sú zrazy filatelistov.

I. zraz filatelistov sa konal v Detve v dňoch 26. a 27. septembra 1992 a bol spojený so slávnostnou členskou schôdzou Klubu podpolianskych filatelistov, venovanou 100. výročiu narodenia Jána Lassovského, priekopníka organizovanej filatelie a zakladateľa prvého Kluba filatelistov v Detve. Pracovný program sa zameral na besedy a diskusie k aktuálnym tématom, a to k problematike renesancie generálnych zbierok a exponátov, nových známkových krajín a predbežných a súbežných známkov, ako aj k zameraniu ďalšej činnosti združenia. Po zhodnotení I. zrazu filatelistov, ktorý bol čo do účasti a vlastnej náplne, úspešným podujatím, výbor ZKF rozhodol konať zrazy každoročne so

zameraním na oblasť teritoriálnej filatelie, poštovej histórie, celín a aerofilatelie. Ich zabezpečovaním poveril Klub podpolianskych filatelistov v Detve, kde sú pre to najvhodnejšie priestorové podmienky a skúsení organizátori.

Zakrátko po I. zraze sa členovia združených klubov predstavili širokej verejnosti v dňoch 7.-31. októbra 1992 Propagačnou filatelistickou výstavou v Novohradskej galérii v Lučenci. Myšlienka, usporiadala takúto výstavu vznikla už na ustanovujúcom valnom zhromaždení v júni 1991. Od myšlienky, a po určitých úvahách a diskusiach, sa pristúpilo k činom. Po úspešnom rokovaní s riaditeľkou Novohradskej galérie, PhDr. Kingou Sabóovou, započalo sa s prípravou výstavy. Od samého počiatku až po konečnú realizáciu sa vychádzalo z toho, že výstava sa má prihovoriť širokej, najmä nefilatelistickej verejnosti, s cieľom poukázať na pestrú paletu možností, ktoré filatelia poskytuje. Tomuto sa podriaďala nielen koncepcia, ale aj celkový výber exponátov, ktoré sice v zúženom rozsahu, ale čo najvýrečnejšie dokumentovali zámer výstavy.

Dňa 19. júna 1993 sa konalo vo Zvolene II. valné zhromaždenie ZKF. Správa o činnosti výboru združenia kriticky poukázala na pretrvávajúce nedostatky v novinkovej službe, nedostatok informácií, oneskorovanie sa "Slovenskej filatelie", ako aj na ďalšie nedostatky v celozväzovej i vlastnej práci. Škoda len, že rokovania sa z technických príčin nezúčastnili ohlášení zástupcovia Predsedníctva ZSF, a tak sa členovia združených klubov museli uspokojiť len s písomnou odpovedou na nadhodené problémy.

Valné zhromaždenie opäťovne zvolilo dipl.technika Štefana Plšku za predsedu výboru a potvrdilo ďalších členov výboru, delegovaných príslušnými klubmi. Po skončení rokowania sa konala výmenná schôdza a po nej pokračovala vecná diskusia pri priateľskom posedení všetkých delegátov.

Po viacerých konzultáciach a výmene návrhov, z iniciatívy Spolku stredoslovenských námetových filatelistov dňa 18. septembra 1993 v Ružomberku, sa podpísali dohody o spolupráci medzi spolkom a ZKF "POĽANA". Dohoda predpokladala výmenu prednášok, poznatkov z jednotlivých oblastí filatelie, a nie v poslednom rade, aj výmenu filatelistických exponátov propagáčného a metodického charakteru a primeranú propagáciu podujatí druhej zmluvnej strany. Dohoda sa však pre viaceré príčiny, ukázala mälo účinnou, v niektorých smeroch dokonca formálou, a tak neprišlo k jej výraznejšiemu uplatneniu.

Dňa 16. októbra 1993 bol II. zraz filatelistov s rozšírenou obsahovou náplňou a odzneli na ňom nasledovné prednášky: Jozef Korený z Trenčína hovoril o zaradovaní celistvostí a celín do teritoriálnych exponátov, MUDr. Žvonislav Majoroš z Lučenca sa zaoberal vo svojom vystúpení zaujímavostami fínskych známok, o zvláštnych druchoch papiera lotyšských známok z prvého obdobia pohovoril Michal Čabán z Detvy a nakoniec Vojtech Roth z Kokavy nad Rimavicom zaujal prítomných zasväteným výkladom o základoch aerofilatelie. Všetky prednášky boli doplnené vhodnými ukážkami, čo prítomní kladne hodnotili a to prispelo k oživeniu diskusie. Na II. zraze sa zúčastnil aj Ing. František Martinka, člen Predsedníctva ZSF a šéfredaktor "Slovenskej filatelie", ktorý vo svojom vystúpení informoval prítomných o aktuálnych organizačných otázkach a o súčasných problémoch v novinkovej službe.

Rok 1994 sa niesol v znamení príprav na Regionálnu filatelistickú výstavu "PODPOĽANIE '94", ktorá sa uskutočnila v dňoch 21. až 29. mája 1994 v Detve. ZKF bolo jedným z jej spoluorganizátorov, a to v žiadnom prípade nie formálnym, veď celá štvrtina exponátov v súťažných triedach dospelých bola od členov združených klubov. V rámci výstavy sa konal dňa 22. mája, v úzkej spolupráci s komisiou poštovej histórie, celín a aerofilatelie ZSF v poradí III. zraz filatelistov. Prednášková časť bola v súlade s koncepciou odbornej náplne zrazov zameraná na oblasť tradičného zberateľstva. Prvou prednáškou bol výklad Ing. Jozefa Tekela, CSc. o histórii poštového úradu v Detve od jeho vzniku v roku 1869 do roku 1945, ako príspevok k 125. výročiu začatia jeho činnosti. Žiaľ, napriek všetkým snaham, sa nám nepodarilo presvedčiť príslušné orgány Slovenskej pošty, aby toto jubileum bolo pripomatené aj samotnou poštovou správou. V ďalšej prednáške JUDr. Jozef Sobihard, CSc. oboznámiť prítomných so zaujímavostami na celinách Slovenska a Českej republiky, doloženými príslušnými ukážkami. Nakoniec predseda teritoriálnej komisie ZSF MUDr. Teodor Rosinský, CSc. hovoril o problematike teritoriálnej filatelie vo všeobecnosti. Škoda len, že toto hodnotné podujatie sa časovo prekrývalo s výmennou schôdzou, čo sa prejavilo na nižšej účasti.

Odborná náplň zrazov, vzhľadom na prevládajúce zameranie členov združených klubov na tradičnú filateliu, bola a do budúcnosti ostane zameraná na problematiku teritoriálnej filatelie, poštovej histórie, celín a aerofilatelie. Zrazy teda nechcú ani nebudú konkurenčným podujatím už tradičným Dňom filatelie stredoslovenského kraja, ale chcú priblížiť filatelistom tejto oblasti nové poznatky z daných úsekov filatelie, a tým prispieť k rozširovaniu ich odborných znalostí. Zatial sa to darí a treba veriť, že tak bude aj v budúcnosti ...

Často diskutovaným problémom je pokles členskej základne a hľadanie jeho príčin. Táto nepriaznivá situácia sa prejavila aj v našom združení, keď od jeho vzniku k 31.12.1994 poklesla členská základňa o 34,1%, pokles v jednotlivých združených

kluboch sa pohybuje medzi 8,8 % až 59,4 %. Príčiny však nemožno hľadať len a len v nedostatkoch v novinkovej službe a nedostatočnej informovanosti. Príčiny sú aj v súčasnej nepriaznivej ekonomickej situácii, z čoho sme mali obavy už pri zakladaní združenia, pretože väčšina združených klubov vyvíja činnosť v miestach so značným poklesom zamestnanosti. Na základe perspektív ďalšieho vývoja sa však dá predpokladať, že sa situácia postupne stabilizuje a že bude potrebné zamerat úsilie na udržanie, prípadne aj mierne zvýšenie členskej základne. K tomu je však potrebná aj obetavá práca našich funkcionárov pri zvyšovaní príťažlivosti klubového života.

Za takýchto podmienok sa na prelome rokov 1994/1995 v kluboch vela diskutovalo o návrhu nových stanov a príprave III. valného zhromaždenia ZSF. Završením toho bolo III. valné zhromaždenie ZKF "POĽANA", ktoré sa konalo za 65 % účasti zvolených delegátov v kluboch dňa 11. marca 1995 v Dudinciach. Valného zhromaždenia sa mimo delegátov zúčastnili ako hostia JUDr. Jozef Olah, tajomník ZSF, Miroslav Naršík, predseda Západoslovenského združenia klubov filatelistov, Norbert Feiner, zástupca KF Levice, Dušan Hamar, zástupca MO Matice slovenskej v Dudinciach a ďalší hostia.

Potešiteľnou bola najmä skutočnosť, že delegáti na začiatku rokovania prijali za nových členov združenia Klub filatelistov 53-17 Zvolen a 53-30 Rimavská Sobota, čím sa potvrdila oprávnenosť a účelnosť združenia ako takého.

Správa o činnosti výboru, ktorú predložil predseda výboru ZKF Š. Plško, objektívne hodnotila prácu za uplynulé obdobie, čo potvrdila aj diskusia, ktorá sa niesla v pokojnom a konstruktívnom duchu. Vo volbách bol za predsedu výboru opäť zvolený dipl. technik Štefan Plško a revizori. Delegáti súčasne potvrdili zástupcov združených klubov, delegovaných do výboru ZKF a štyroch delegátov na III. valné zhromaždenie ZSF v

Bratislave. Na záver rokovania delegáti prijali uznesenie, v ktorom sa výboru mimo iného ukladá, rozpracovať hlavné smery činnosti, zamerané najmä na zvyšovanie odbornosti členov združených klubov, propagáciu filatelie v miestnych podmienkach, najmä úzkou spoluprácou s mestnými orgánmi, organizáciami a školami, ako aj na zvýšenú starostlivosť o filatelistický dorast. Dôležitým je aj bod uznesenia, v ktorom sa ukladá výboru po schválení nových Stanov ZSF prispôsobiť, prípadne prepracovať doterajší Štatút ZKF podľa nových podmienok. Účelom tohto uznesenia je zabezpečiť ďalšiu činnosť združenia, ktorého opodstatnenosť zvýrazňujú najmä doterajšie výsledky práce na poli aktivizácie filatelistického života, ktoré treba nielen zachovať, ale aj rozšíriť aj za predpokladanej novej štruktúry územných orgánov ZSF. V návrhu nových Stanov ZSF, ktoré má schváliť III. valné zhromaždenie ZSF, je pre toto počinanie dostatočný priestor a na jeho využitie treba len pochopenie a ochotu ku konštruktívnej spolupráci.

Doterajšia činnosť Združenia klubov filatelistov "POĽANA" a jeho zámery do budúcnosti svedčia o tom, že myšlienka vytvoriť takéto združenie bola správna, a môže v konečnom dôsledku pri jej ďalšom tvorivom rozvoji významne prispieť k udržaniu a oživeniu záujmu o filateliu ako osobnú záľubu.

Dve ruky, v znaku združenia, symbolicky podávané k úprimnej spolupráci, sú toho najlepším dôkazom.

VZNIK A ROZVOJ FILATELIE NA VÝCHODNOM SLOVENSKU

1. Obdoba do roku 1919

Na dnešnom území východného Slovenska, ako súčasti cisárskeho Rakúska boli vydané poštové známky 1.6.1850, keď už desať rokov predtým boli vydané prvé poštové známky na svete v Anglicku.

Tak ako každej zberateľskej záľube a činnosti, aj filateli sa v jej začiatkoch venovali jednotlivci neorganizované. Hoci sa aj stretávali, boli to väčšinou príležitostné sedenia, kde si vymieňali známky, prezerali si filatelistické prírastky a zvláštnosti známok, diskutovali o svojich zberateľských záujmoch a aktivitách a podobne. Tieto viac-menej neorganizované stretnutia záujemcov o filateliu boli fakticky predchadzajúci filatelistickým spolkom, krúžkom, klubov, atď. V zahraničí sú známe už v 60. a 70. rokoch minulého storočia, u nás až na sklonku 19. storočia. Napríklad, prvý český filatelistický spolok bol založený v Prahe v roku 1886, na Slovensku v roku 1895 v Kremnici.

Na východnom Slovensku nie sú doteraz známe organizované pokusy o založenie činnosti filatelistických spoločností a klubov v 19. st. Sú však známi jednotlivci, ktorí sa v tejto záľube venovali koncom 19. storočia. Filatelistom bol údajne košický rím. kat. biskup Žigmund Bubics (zomrel v roku 1907) a ďalší Košičan Václav Pech, ktorý bol od roku 1902 členom Klubu českých filatelistov v Prahe. Je pravdepodobné, že východoslovenskí zberatelia, ak aj boli členmi filatelistických spolkov, hlásili sa k tým, ktoré mali pôsobnosť vo veľkých mestách - v Pečti, Prahe, Viedni, Bratislave a podobne.

Pre úplnosť pripomíname, že filatelisti sa koncom 19. storočia a v rokoch do prevratu venovali predovšetkým majetnejší a majetní jednotlivci z radov inteligencie, úradníkov, obchodníkov, podnikateľov, dôstojníkov atď.

Pred I. svetovou vojnou je v literatúre doložená činnosť maďarskej Filatelistickej výmennej spoločnosti v Levoči, kde pod vedením Mikuláša Báckaya pôsobila od roku 1904 do začiatku prvej svetovej vojny. Taktiež v Prešove sa uvádzajú založenie filatelistického spolku v roku 1914.

V dôsledku vojnových udalostí tieto prvé organizované aktivity východoslovenských filatelistov skončili, resp. nastal útlm ich činnosti a dochádza k stagnácii, pretože bez ohľadu na spoločenské a sociálne postavenie vtedajších filatelistov, ľudia mali dôležitejšie, najmä existenčné a iné starosti, a záľuby ostávali bokom na priaznivejšie časy.

2. Medzivojnové obdobie 1918-1939

Aj na východnom Slovensku nastalo postupné ozivenie a rozvoj, ako aj určitá demokratizácia filatelie po vzniku Česko-Slovenskej republiky, najmä príchodom a zásluhou českých

úradníkov, učiteľov, vojakov a dôstojníkov a ďalších príslušníkov inteligencie, ktorí boli väčšinou iniciátormi zakladania filatelistických spolkov, krúžkov a klubov. Pochopiteľne, do týchto nových organizujúcich spoločností, spolkov a krúžkov sa zapájali popri vyššie uvedených, aj tí jednotlivci, ktorí sa venovali filatelii aj pred vznikom týchto klubov a tu treba predpokladať, že členmi filatelistických spolkov sa nestávali len filatelisti z väčších miest, kde tieto kluby pôsobili, ale

Obr. 1

Obr. 1 Košický filatelist Václav Klement si objednáva vo Švajčiarskom Berne v roku 1920 Zumsteinov katalóg známok.

Obr. 2,3 Výstavný katalóg I. výstavy poštových známok pre východné Slovensko 1928 a priležitosťná poštová pečiatka k tejto výstave

Obr. 2

KATALOG

I. VÝSTAVY POŠTOVÝCH ZNAMOK
PRE VÝCHODNE SLOVENSKO
A PODKARPATSKU RUS

KLUBOM FILATELISTOV V KOŠICIAH A SÚCINNE
KLUBOV FILATELISTOV V PREŠOVE A UŽHORODE
V DNECH

OD 21. AŽ 28. OKTÓBRA 1928

VO VÝCHODOSLOV. MUZEUME V KOŠICACH
V RÁMCI OSLAV 10. VÝROČIA ČESkoslovenskej
REPUBLIKY

A FILATELISTÁK KOŠICKI KU BJA AFTALA A PRESOVÁJ
ES UŽHORODSKÝM KU K 10. VÝROČIU A ČESKOSLOV
SLOVSKA REPUBLÍKA A VES FINANCIERANAK
EMLEKÉR REŠTURITI UNNESENÉM KRETEBNÉM A
VÝCHODOSLOVENSKÉ MUZEUM BAN KOŠICE

1928. OKTÓBER 21-28. KOŠICE

NAPOKRÁM SPO. NEDZ. SLO.

I. KELETZLOVENSZKÓI
ÉS PODKARPATSKÁ RUSZI
PÓSTABÉLYEJÚK NÉPLU PASANAK

KATALÓGUSA

Obr. 2

aj jednotlivci, z bližšieho či vzdialenejšieho okolia, kde neboli kluby založené. Tu dochádza k určitej paralele s praxou z konca 19. storočia, kedy sa jednotlivci hľásili za členov vo veľkých mestách, alebo aj predprevratového obdobia. Ako príklad uvedieme košického poštového úradníka Václava Klementa, ktorí si v roku 1920 objednáva vo švajčiarskom Berne Zumsteinov katalóg známok, na základe inzerátu v bratislavskom filatelistickom časopise Donaupost, ktorého bol abonentom (obr. 1). Nie je doložené, či bol členom nejakého filatelistického klubu.

Na jar roku 1922 bol v Košiciach po dlhších organizačných prípravách založený filatelistický klub, ktorý bol prihlásený do Zväzu československých filatelistických spolkov v Prahe. Niekoľko rokov bol predsedom klubu filatelistov v Košiciach pplk. Jozef Brodský.

Aj v Prešove bol v prvých rokoch po vzniku ČSR založený filatelistický klub, resp. krúžok, o čom svedčí doklad z roku 1925, kedy sa istý nadporučík z Prešova odhľásil z košického klubu a prihlásil sa do prešovského. V tomto roku sa predpokladá založenie filatelistického krúžku tiež v Poprade.

V prvom desaťročí nového štátu nastal výrazný rozvoj filatelia nielen v Košiciach, ale aj v ďalších mestách východného Slovenska, o čom svedčí napríklad aj fakt, že len v Košiciach pôsobili štyria obchodníci s poštovými známkami. O aktivite filatelistov svedčí tiež príprava filatelistickej výstavy k 10. výročiu vzniku ČSR, ktorú vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach pripravili kluby filatelistov z Košíc, Prešova a Užhorodu pod názvom I. výstava poštových známok pre východné Slovensko a Podkarpatskú Rus. Výstava mala propagáčny charakter a zúčastnilo sa na nej 25 filatelistov z Košíc, Prešova, Popradu a Užhorodu so 182 ukázkami zo svojich zbierok. Táto výstava patrí k druhej filatelistickej výstave na Slovensku vôbec. Prvá, aj za účasti východoslovenských filatelistov, sa konala štyri mesiace pred košickou v Trenčíne.

Ku košickej výstave v dňoch 21.-28.10.1928 bol vydaný slovensko-česko-maďarský výstavný katalóg (obr. 2) a na pošte Košice 4 bola používaná priležitosťná poštová pečiatka s propagáčnym textom I. východoslovenská výstava poštových známok (obr. 3). Výstava mala značnú publicitu v miestnej dobovej tlači.

Impulzom rozvoja filatelia aj na východe Slovenska boli oslavky 10. výročia vzniku ČSR a pri tej priležitosti pripravené filatelistické výstavy v Trenčíne a Košiciach. V podmienkach Východného Slovenska to možno dokumentovať bezprostredne po košickej výstave, založením ďalšieho košického filatelistického klubu Cassovia, ktorý združoval filatelistov maďarskej národnosti. Ustanovujúca schôdza sa konala 10.12.1928 za účasti 30 zakladajúcich členov. Za predsedu bol zvolený Dr. Štefan Rédeky. V tejto súvislosti je zaujímavý fakt, že členmi tejto novej filatelistickej spoločnosti sa stali už na zakladajúcej schôdzi niektorí Česi a Slováci z prvého košického klubu. K tomuto rozhodnutiu ich viedlo to, že toto fakticky dvojité členstvo umožňovalo stanovy spoločnosti, hlavným dôvodom však boli aspekty spoločenské, ale najmä sociálne. V česko-slovenskom klube bola väčšina členov z vyšších spoločenských a majetnejších vrstiev a drobní filatelisti sa údajne cítili nerovnocenní (obr. 4, 5).

Taktiež aktivita prešovského filatelistického krúžku, ktorý bol prihlásený za člena Zväzu československých filatelistov v Prahe, trvala v celom medzivojnovom období, najvýraznejšie v roku 1934, čo možno sledovať v dobovej filatelistickej tlači

(Filatelistická revue 1934, č. 4-5, s. 64) a v roku 1937, kedy získal prešovský filatelist Š. Huch striebornú medailu na Celoslovenskej výstave poštových známok v Bratislave.

Podobne, ako jubilejné filatelistické výstavy v roku 1928 v Trenčíne a v Košiciach, mali priaznivý vplyv na rozvoj filatelie na Slovensku. Bratislavská výstava aktivizovala filatelistov najmä vo väčších mestách, ako napr. v Prešove, Poprade (založenie klubu) i Košiciach. Žiaľ, zložitá vnútropolitická i zahraničnopolitická situácia v roku 1938 a jar 1939 mala negatívny vplyv nielen na stav filatelie, ale v dôsledku zániku ČSR aj na obyvatelstvo vôbec.

V Košiciach sa ešte stihla pripraviť v dňoch 16.7.-31.8.1938 jubilejná Výstava východu ČSR 1938, ktorá dokumentovala 20-ročný kultúrny a sociálny rozvoj východu Slovenska a mala aj expozíciu československej pošty s dokumentáciou poštovej prevádzky v historickom prieureze. Na filatelistickej časti expozície v Hospodárskej škole prezentovali ukážky zo svojich zbierok filatelisti z obvodov košických spolkov (obr. 6). Dramatické udalosti nebrali ohľad na filateliu. Košice v dôsledku Viedenskej arbitráže pripadli Maďarsku, podobne aj ďalšie obce a mestá juhovýchodného Slovenska a filatelistický rozvoj bol obmedzený. V dôsledku vyšše spomenutých udalostí nastal značný pohyb obyvatelstva, úradov a inštitúcií, ktoré sa stahovali na slovenské územie. Podstatná časť občanov českej národnosti odišla z východného Slovenska, čo malo tiež negatívny dopad aj na činnosť klubov filatelistov.

3. Obdobie rokov 1938 - 1945

Bezprostredne po väznych spoločenských a politických udalostiach na jeseň roku 1938 a jar 1939 nastala nielen v činnosti, ale aj v živote filatelistických spolkov a klubov patová situácia. Obsadením Košíc Maďarskom, nastala strata prirozeného filatelistického centra na východe Slovenska a rozdelením ČSR nastáva prerušenie väzieb filatelistických spolkov na Ústredie česko-slovenských filatelistických spolkov v Prahe.

Naštastie, túto zložitú situáciu začal operatívne riešiť už koncom roka 1939, novozaložený časopis, Slovenský filatelist v Bratislave. Taktiež je pozoruhodné, ako rýchlo sa niektoré kluby a spolky filatelistov dokázali adaptovať po odchode skúsených českých funkcionárov na nové pomery v nových podmienkach Slovenského štátu. Napríklad už vo februári 1940 informuje Filatelistický spolok v Prešove o zložení výboru pod vedením B. Waltera a Š. Karabína a o stretávaní sa filatelistov dva razy v týždni v klubovni kaviarne Corso. Podobnú aktivitu vyvíjal aj Klub zemplínskych filatelistov v Michalovciach, ktorý sa pod vedením členov výboru v zložení G. Svätý, E. Szechenyi stretávali každú nedelu v kaviarni Zlatý býk. Členovia Filatelistického krúžku v Bardejove sa stretávali mesačne v spolkových miestnostiach Matice slovenskej pod predsedníctvom dr. Dušana Čajku a tajomníka Františka Turynu.

V súvislosti s aktivitou filatelistických spolkov, klubov a krúžkov je vhodné poukázať na nezíšťanú pomoc Klubu slovenských filatelistov Bratislava, ktorí v roku 1941 ponúkli "vidieckym" klubom všestrannú kolegiálnu, ale najmä metodickú pomoc pod heslom "Hor sa do práce za spoločným cieľom, za krajsiu budúcnosť silnej slovenskej filatelite". Súčasne boli v Slovenskom filatelistovi uverejnené vzorové stanovy, na základe

ktorých si mimobratislavskí filatelisti vypracovali vlastné stanovy, zakladali nové spolky, kluby, krúžky a orientovali svoju ďalšiu činnosť.

V tomto období patril k stále aktívnym Spolok slovenských filatelistov v Prešove, ktorý zvolal na 23.1.1941 valné zhromaždenie. Na ňom okrem konštatovania trvalej stability činnosti a aktivity členov a funkcionárov, bol zvolený nový výbor v zložení Bertold Walter, Štefan Maxon, Štefan Karabín,

Obr. 4 Členský preukaz druhého "maďarského" klubu Cassovia, založeného 10. decembra 1928

Obr. 5 Preukaz člena spolku Cassovia v Medzinárodnom korešpondenčnom spolku Concordia z roku 1930

Obr. 6 Spolková pečiatka prešovského filatelistického spolku z obdobia Slovenského štátu 1939-1945

Róbert Major, Jozef Kažimír, Ján Mendzif, Farkaš Baloghy, Andrej Turčík, Ing. G. Ananský, Jozef Demel a Ing. Boris Horáček.

O tom, že prešovský Spolok filatelistov patril vo vojnovej rokoch k najaktívnejším na východnom Slovensku svedčia o. i. aj pravidelné ročné valné zhromaždenia, so základným kádrom spolkových funkcionárov, ktorí sa len často v jednotlivých funkčných rokoch obmieňali, ako aj to, že prešovskú oblasť reprezentoval v novozaloženom prodsedníctve Zväzu slovenských filatelistických spolkov na Slovensku Štefan Kopcov z prešovského Spolku. Tento spolok patril k najväčším na východnom Slovensku a v roku 1944 mal až 165 členov (obr. 6).

Na zakladajúcim valnom zhromaždení Zväzu slovenských filatelistických spolkov na Slovensku sa zúčastnilo 50 delegátov z 24 filatelistických spolkov, medzi nimi aj delegáti zastupujúci východoslovenských filatelistov z Michaloviec, Prešova, Popradu a Spišskej Novej Vsi.

Aj popradský Klub filatelistov s obdobiami vzostupnej tendencie činnosti, striedajúci stagnáciu, sa v roku 1942 zaktivizoval. Popradčania sa pravidelne stretávali dva razy v mesiaci v Redute, aj za účasti filatelistov z okolia. Obnovili kolovanie, ktoré mal na starosti prof. Siegmund, ktorý bol v roku 1943 zvolený do revíznej komisie Zväzu slovenských filatelistických spolkov v Bratislave. Popradský klub patril na východnom Slovensku ku klubom s vysokou členskou základňou. Napr. v roku 1944 mal 80 členov. Charakteristické pre tento klub bolo striedanie aktivity a stagnácie.

Podobne ako v Poprade, aj v Spišskej Novej Vsi, sa v roku 1943 obnovila činnosť Spolku slovenských filatelistov. Boli zvolení noví funkcionári, ktorí si predsa vzali obnovenú činnosť udržať a zlepšiť. Výbor pracoval v zložení Vojtech Strážnický, František Jánošík, Rudolf Horniček, R. Slovák, Gejza Jetš, Ján Jasenčák a Eugen Klamár.

Popri uvedených aktívnych filatelistických spolkoch bol 10.10.1943 založený ďalší životoschopný filatelistický spolok, a to vo Svite. Tým, že ho založili zamestnanci Baťovoho podniku, stal sa prvým podnikovým klubom filatelistov na Slovensku. Mal 26 zakladajúcich členov a prvý výbor pracoval v zložení Karol Ryšavý, dr. L. Linczényi, R. Krajčovič, F. Meduna, dr. Ladislav Chodák. Klubové schôdzky sa konali vždy v utorok.

Vo Vranove nad Topľou založilo 20 filatelistov nový klub 27.2.1944 pod vedením funkcionárov J. Lehotského, dr. K. Skýpalu a A. Pelczera.

K novozaloženým klubov v roku 1944 patril Klub filatelistov v Dobšinej, ktorý mal zakladajúcu schôdzku 29.2.1944 a pracoval pod vedením klubových funkcionárov, K. Markusa, O. Marcina, J. Sárkány a J. Rakovského.

V Rudňanoch, (vtedy Koterbachoch) bol založený klub 19.3.1944 a viedli ho funkcionári A. Mariančík, L. Fajkus, E. Cvengroš.

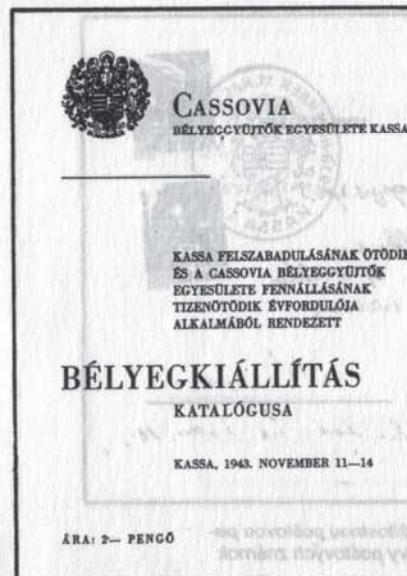
Z iniciatívy filatelistov bol 22.3.1944 založený klub v Snine na čele s výborom v zložení: A. Kota, R. Hudáč, dr. G. Hoffmann a Št. Žgabura.

V Tatranských Matliaroch - v Tatranskej Lomnici bol založený spolok filatelistov 13.4.1944 pod vedením funkcionárov L. Figuru, Št. Petríka, J. Zuzaniaka, A. Gajaneča.

Kežmarskí filateli si založili spolok 7.5.1944. Na zakladajúcim valnom zhromaždení bolo 14 prítomných filatelistov, ktorí zvolili výbor v zložení E. Klementis, J. Novota, V. Balogh, P. Ivaška. Stretávali sa každú druhú nedelu.

Pri založení Zväzu slovenských filatelistických spolkov v Bratislave 7.11.1943 mal zväz 14 spolkov a 3.100 členov a k 20.5.1944 už bolo evidovaných a aktívnych 44 spolkov s 3.759 členmi. Len na východe Slovenska bolo založených v roku 1944 deväť filatelistických spolkov. Rozvíjajúce sa filatelistické aktivity boli v dôsledku vojenských akcií Slovenského národného povstania, ako aj v záverečných fázach bojov II. svetovej vojny obmedzené, alebo pozastavené.

Osobitnú pozornosť z obdobia vojny si zaslhuje druhý košický filatelistický spolok Cassovia, ktorý spôsobil v rokoch 1938-1945 v Košiciach, obsadených Maďarskom (Cassovia Bélyeggyűjtők Egyesülete). Spolok založený koncom roka 1928 vyvíjal aktivitu tak, že evidoval aj členov českej a slovenskej národnosti, ako sme to už konštatovali. Nastal aj taký stav, že sa vytvárala možnosť majorizácie pôvodných členov členmi z prvého košického spolku, čo vytváralo niekedy napäťu situáciu.

Obr. 7 Priležitosná poštová pečiatka Výstavy východu ČSR 1938, ktorá mala aj filatelistickú expozíciu

Obr. 8 Katalóg Krajinskej výstavy poštových známok Košice 1943, ktorý vydal spolok filatelistov Cassovia

V roku 1933 bol za predsedu zvolený doterajší podpredseda Erik Konecsný, ktorý bol prijateľný pre maďarských i česko-slovenských členov spolku, ktorý dokázal viest spolok tak, že eliminoval prípradné národnostné napäťia až do jesene 1938. Poslednou významnejšou akciou spolku bola spoločná česko-slovensko-maďarská účasť na jubilejnej výstave Východ ČSR 1938 v Košiciach, ktorá mala aj poštovnícko-filatelistickú expozíciu, na ktorej sa podieľali exponáti oboch košické spolky, s dominanciou exponátov česko-slovenského spolku (obr. 7).

V roku 1939 nastala zmena vedenia spolku. Na čelo výboru bol zvolený Imre Keller a spolok Cassovia sa stal členom Maďarského spolku zberateľov známkov v Budapešti. Pomoc ústredia z Budapešti mala pozitívny vplyv na činnosť Cassovie. Počet členov vzrástol z pôvodných 26 v roku 1939 na skoro 200 v roku 1943.

V roku 1943 bol košický klub Cassovia organizátorom krajinskej výstavy poštových známok. Organizačný výbor výstavy

pracoval pod vedením dr. Mikuláša Pajora, ktorý bol už dva roky predsedom Cassovie po I. Kellerovi. Výstavnému výboru sa podarilo zabezpečiť oficiálny exponát Maďarskej pošty a účasť 31 dospelých vystavovateľov a 14 mladých filatelistov s množstvom ukážok zo zbierok filatelistov z Košíc, Budapešti, Solnoku, Miškovca, Nového Sadu, Veľkej Idy.

K výstave bol vydaný katalóg so stručným prieskonom činnosti spolku Cassovia od jeho založenia, s menoslovom čestného a výstavného výboru, zoznamom vystavovateľov a ich exponátov, zoznamom podporovateľov výstavy a množstvom reklamných inzerátov (obr. 8).

Organizačný výbor výstavy vydal dva lístky s prítlachmi (erb mesta, Dóm sv. Alžbety) s propagavným textom a pošty Košice 1 a Košice 2 používali dve príležitostné poštové pečiatky. V miestnej tlači mala výstava značný ohlas a mala aj primeranú návštevnosť (obr. 9).

Obr. 9 Lístok s prítlachou a príležitostnou poštovou pečiatkou Krajinskej výstavy poštových známok Košice 1943

4. Stav a rozvoj filatelie po roku 1945

V posledných mesiacoch vojny, i v prvých povojnových mesiacoch, by asi nebolo náležité predpokladať nejaké mimoriadne aktivity filatelistických klubov a filatelistov vôbec. Možno však hovoriť o určitých filatelistických snahách jednotlivcov, napr. pri vydaní košických lístkov začiatkom marca 1945 a neskôr pri vydaní košických známkov 26.3.1945. Tu sa môžeme opriť o spomienky filatelistov, pamätníkov, ale aj o určitú prístupnú korešpondenciu z tohto obdobia, ktorá má jednoznačne filatelistický charakter.

Prvé zmienky o snahach obnoviť činnosť filatelistických združení máme doložené z apríla a mája 1945. Napríklad filatelisti vo Svite už 21. apríla 1945 podali žiadosť na národný výbor o povolenie obnovať činnosť klubu. Prvé povojnové valné zhromaždenie mali 29.5.1945 a vo výbere klubu

opäť pracujú známi funkcionári, ktorí stáli pri založení klubu v roku 1943 - K. Ryšavý, dr. L. Chodák, R. Krajčovič, F. Meduna a ďalší spolu s novými mladšími členmi. Klub mal v roku 1945 registrovaných 75 členov.

Na základe zverejnenia prípravného výboru Klubu slovenských filatelistov v Košiciach sa pripravovalo obnovenie činnosti klubu a už začiatkom mája 1945 sa hlásili prví záujemcovia. Pravdepodobne sa predpokladalo získať za členov aj mimokošických záujemcov, lebo aj členské preukazy boli vytlačené s hliničkou Klub východoslovenských filatelistov v Košiciach. Neskôr boli členské preukazy upravené tak, že časť textu "východoslovenských" bol začiernený a ostalo len "slovenských". Aj korešpondencia z tohto obdobia svedčí o tom, že sa počítalo s členmi z východného Slovenska. Napríklad do košického klubu sa prihlásil 12.5.1945 príslušník armády zo Spišskej Novej Vsi alebo na zakladajúce valné zhromaždenie košického klubu 27.5.1945 bol pozvaný filatelist z Prešova (obr. 10, 11, 12).

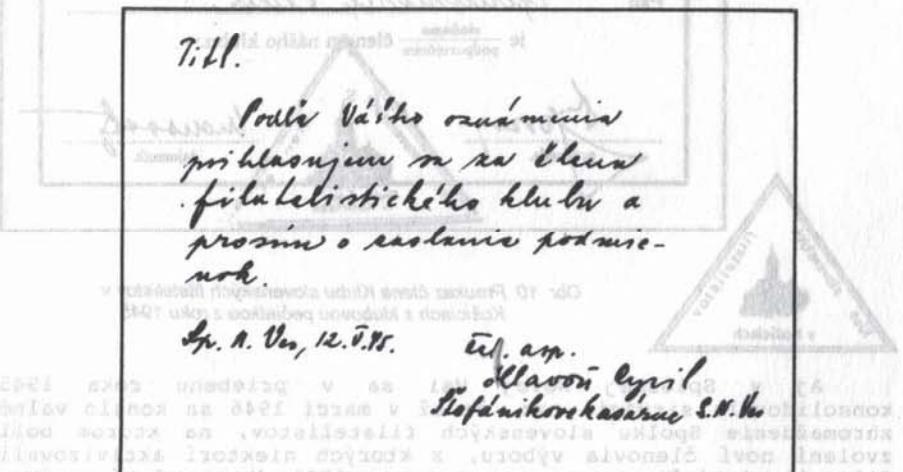
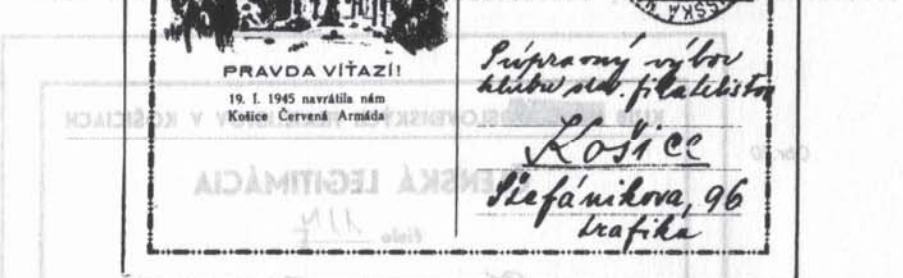

Obr. 10 Preukaz člena Klubu slovenských filatelistov v Košiciach s klubovou pečiatkou z roku 1945

Aj v Spišskej Novej Vsi sa v priebehu roka 1945 konsolidovala situácia tak, že už v marci 1946 sa konalo valné zhromaždenie Spolku slovenských filatelistov, na ktorom boli zvolení noví členovia výboru, z ktorých niektorí aktivizovali filatelistický život v meste aj v roku 1943. Novozvolený výbor pracoval v zložení Rudolf Horníček, Alojz Sliž, dr. Jozef Meidlinger, Gejza Jetš, Aladár Kubenko, Ján Jasenčák, Vincent Kántor, Leopold Choleva, Eugen Klamár, Jozef Cibula, Ján Bodák, Ján Lehotský. Výbor v tomto zložení už v auguste 1946 zvolil organizačný výbor I. podtatranskej výstavy poštových známkov, pripravovanej na máj roku 1947 a rozoslal klubom filatelistov na Slovensku propozície výstavy a pozvánky. V tom čase tiež vzrástla členská základňa spolku, pretože na valnom zhromaždení vo februári 1947 zvolili až 17 členný výbor, do ktorého pribudli

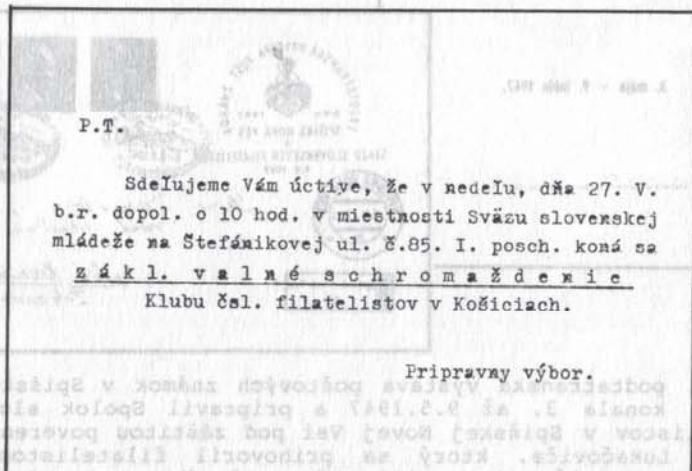
k členom z roku 1946 noví funkcionári, Ján Maňuch, Anton Urválek, dr. Ladislav Petričko, Ján Dluhoš a Jakub Žentko. Aj prešovský spolok pokračoval v aktívnej činnosti a pre rok 1947 zvolil nový výbor v zložení Anton Fázik, Ing. Eugen Berkáň, Karol Miklánek, Ladislav Sárossy, Aladár Hartman, Jozef Líška, Ján Mendzif, Ing. Ananský, Max Tidor, Filip Chudý, Gejza Birkner, Ignác Kopp, Gejza Šoltés, Robert Major a Ladislav Šebeš.

Výstava sa v roku 1946 v Košiciach uskutočnila a počas jej bolo vystavených 1000 známok. Výstava bola organizovaná v súčasnosti súčasťou výstavy "Slovenské filatelistické výstavy".

Obr. 11 Prihláška do košického klubu filatelistov z mája 1945 adresovaná prípravnému výboru klubu. Obr. 12 Pozvánka na valné zhromaždenie Klubu slovenských filatelistov v Košiciach v máji 1945.

30.9.1945 a následne na zjazde slovenských filatelistov v Martine. Zúčastnili sa tu aj zástupcovia východoslovenských filatelistov a tiež aj na piešťanskom zjazde ZSFS, kde bol zvolený do predsedníctva zástupca prešovského spolku Ladislav Sárossy. Delegátmi zo Svitu boli B. Schwáb a E. Jurisa.

Celkovo bolo v roku 1946 na východnom Slovensku aktívnych 10 spolkov, ktoré boli prihlásené vo Zväze slovenských filatelistických spolkov v Bratislave - Dobšiná, Kežmarok, Rudňany, Michalovce, Poprad, Prešov, Snina, Spišská Nová Ves, Svit, Tatranská Lomnica a Tatranské Matliare, Vranov ako aj Košice, ktoré pravdepodobne neboli v tom čase členom ZSFS. O mimoriadnej aktivite podtatranských spolkov v roku 1946 svedčí i to, že už v septembri 1945 pripravili filatelisti zo Svitu výstavu na propagáciu filatelia a poštových známok.

Rok 1947 je pre slovenskú filateliu významný aj tým, že v Michalovciach vznikol 20. marca 1947 prvý filatelistický krúžok mládeže na východnom Slovensku, ktorý bol aktívny až do septembra 1949. Mladí filatelisti sa schádzali týždenne v budove gymnázia. Krúžok založil a viedol Július Kovács, ktorý sa po odchode z Michaloviec od roku 1953 venoval výchove filatelistického dorastu v Košiciach.

Aktivita filatelistických spolkov a krúžkov bola v rokoch 1946-1947 na Slovensku motivovaná aj avizovanou filatelistickou výstavou v Spišskej Novej Vsi, ako aj zjazdom slovenských filatelistov, ktorí sa pripravovali v termíne konania výstavy v Spišskej Novej Vsi.

Obr. 13 Katalóg I. podtatranskej výstavy poštových známok v Spišskej Novej Vsi v roku 1947

Obr. 14

Príležitostná poštová pečiatka I. podtatranskej výstavy poštových známok v Spišskej Novej Vsi na obálke s prílačkom k výstave a Zjazdu slovenských filatelistov v roku 1947

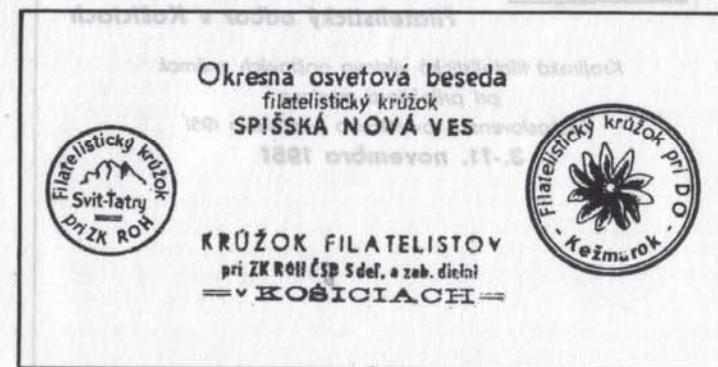

I. podtatranská výstava poštových známok v Spišskej Novej Vsi sa konala 3. až 9.5.1947 a pripravil Spolok slovenských filatelistov v Spišskej Novej Vsi pod záštitou poverenika pošt Jozefa Lukačoviča, ktorý sa prihovoril filatelistom aj vo výstavnom katalógu (obr. 13). Výstavný výbor pod vedením prof. Rudolfa Hornička pracoval v zložení Ján Maňuch, Alojz Slíž, Ján Bodák, Jozef Cibula, Ján Dluhoš, Leopold Choleva, Ján Jasenčák, Gejza Jetš, Vincent Kantor, Eugen Klamár, Štefan Kubeja, Ján Lehotský, dr. J. Meidlinger, dr. Ladislav Petričko, Anton Urválek a Jakub Žentko, čo je v podstate kompletnejší výbor spolku. Výstava sa konala v Štátnej dievčenskej mestianskej škole a bola významnou spoločenskou udalosťou mesta, o čom svedčí aj 58 - členný čestný výbor najvýznamnejších predstaviteľov verejného, hospodárskeho a kultúrneho života mesta, ako aj 57 sponzorov z celého Slovenska.

Na výstave sa zúčastnili významní filatelisti zo Slovenska s ukázkami generálnych i špeciálnych zbierok Slovenska, Česko-

Slovenska, Európy aj Záhoria (dospelých vystavovateľov) a bolo vystavených aj 7 ukážok zo zbierok mladých filatelistov. Z východného Slovenska bolo vystavených 15 ukážok zo zbierok vystavovateľov zo Spišskej Novej Vsi, Smokovca a Levoče.

Vzhľadom na to, že v termíne výstavy sa konal aj zjazd slovenských filatelistov (4.5.1947), venovali usporiadatelia pozornosť aj spoločenskej stránke týchto podujatí. Konal sa dvojdňový výlet do Vysokých Tatier a Slovenského raja, divadelné predstavenia, prednášky filatelistických funkcionárov, spoločenský večierok, atď. Na pošte bola filatelistická priečadka, bola vydaná pamätná obálka a lístok s prítlačmi a poštová príležitostná poštová pečiatka (obr. 14). Dr. J. Meidlinger zo spišskonovoveského spolku bol na zjazde zvolený za podpredsedu výboru Zväzu slovenských filatelistických spolkov. Za filatelistov Svitu sa na zjazde zúčastnil ako delegát E. Jurisa.

Obr. 15 Ukážky klubových pečiatok v období, kedy boli krúžky filatelistov organizované v rámci ZK ROH a v osvetových zariadeniach

Prešovskí filatelisti pri PKO usporiadali väčšiu propagáčnu výstavu už v roku 1950 a filatelistický odbor pri Závodnom klube ROH VSS Košice zorganizoval Krajskú výstavu poštových známok 3.-11.11.1951, ktorá už bola názornou ukážkou toho, čo od filatelia vtedajšie riadiace zložky filatelia na Slovensku očakávali. Na košickej výstave boli vysoko hodnotené zbierky členov filatelistických krúžkov ROH z východného Slovenska - HUKO Košice a Stavoprojekt Prešov. Výstava mala vysokú návštěvnosť (asi 7 tisíc), najmä mladých návštěvníkov zo škôl a pracovné kolektívy zo závodov (obr. 16).

Všetky zjazdy slovenských filatelistov v povojnovom období, počnúc martinským a končiac novoveským v roku 1947, podobne, ako aj významnejšie, resp. celoštátne výstavy mali pozitívny vplyv na rozvoj organizovanej filatelia na Slovensku. Prispeli k tomu aj celoštátne filatelistické časopisy Zberatel a Filatelia, ktoré sa stali spojovacím článkom medzi zväzom, spolkami a členskou základňou. Koncipovali sa nové rozvojové tendencie filatelia, najmä so snahou o jej demokratizáciu a priblíženie sa čo najširším vrstvám pracujúcich ľudí, predovšetkým v podnikoch, závodov, organizáciách, na pôde záujmových krúžkov pri závodných kluboch ROH. Žiaľ, k pozitívnym aspektom takto chápanej filatelia sa pridružilo jej spolitizovanie na úkor cieľov

záujmových, odborných, vzdelávacích, prípadne relaxačných. S rozšírením zberateľských aktivít na oblasť námetovej filatelie, prípadne tzv. špecializovaných odborov filatelie, sa na druhej strane zosilnil tlak na členskú základňu, aby sa zberateľsky orientovala na česko-slovenskú známku a na krajiny tzv. socialistického tábora.

Obr. 16 Pamätný list s príležitosťou pečiatkou Krajinské výstavy poštových známok v Košiciach v roku 1951

K pozitívm tohto obdobia však patrí cieľavedomá orientácia na vystavovateľské aktivity na budovanie propagačných a súťažných exponátov a na propagaáciu filatelie vôbec už aj s dôrazom na filatelistickú mládež, najmä v závodných kluboch ROH, v kultúrno-osvetových zariadeniach, spoločenských organizáciach a podobne. Mládež sa venovala pozornosť v krúžkoch mladých filatelistov pri domoch pionierov a mládeže (obr. 15).

Zásahy štátu do organizovanej filatelie začiatkom 50. rokov majú okrem vyššie uvedených aspektov aj ďalšie, ktoré na jednej strane organizovanej filatelie na Slovensku prospevali, ako napr. zriaďovanie predajní POFIS aj v menších mestách, na strane druhej, zrušenie súkromných obchodov s poštovými známkami a filatelistickými potrebami, boli filatelisti ochudobnení, napr. o aukcii poštových známkov, ktoré zberateľom veľmi chýbali. Výmena známkov so zahraničím bola problémová. Celkovo však boli predstavy a názory na smerovanie a rozvoj záujmovej činnosti medzi oficiálnymi miestami a filatelistami v mnohých smerocn protichodné, resp. záujmy filatelistov značne zredukované oproti minulosti.

Päťdesiate a šesťdesiate roky slovenskej filatelie boli poznáčené častými organizačnými zmenami, počnúc zánikom ZSF v roku 1951 a následným poklesom aktivity funkcionárskeho aktív, in členskej základnej KP v dôsledku obsahového zamerania filatelie. Potom opäťovné ustanovenie dobrovoľnej organizácie ZČSF 1.6.1965 na územnom princípe v rámci Národného frontu, bez zohľadnenia potrieb slovenskej filatelie. Tieto medzníky slovenskej filatelie v pozitívnom i negatívnom významne mali dopad aj na stav a rozvoj filatelie na východnom Slovensku. Celkovej bolo ku koncu roka 1965 vo východoslovenských mestách a obciach registrovaných 19 KP a KMF.

K pozitívnym aktivitám v tomto období patrilo najmä množstvo propagačných výstav a výstaviek takmer v každom KP, ale tiež organizovanie veľkých celoštátnych, medzinárodných i svetových výstav, na ktorých boli prezentované aj exponáty východoslovenských filatelistov - v Bratislave 1952 filatelistické krúžky VSS Košice a Stavoprojekt Prešov na výstave PRAGA 1955 bol v čestnom výbere i ako vystavovateľ J. Kovács z Košíc a mladí členovia krúžku DPaM Košice vystavovali 7 individuálnych a 1 kolektívny exponát. Mladí filatelisti z Košíc dosiahli úspech na celoštátej výstave Pardubice 1957 (Š. Kassay, G. Gorský). V Brne 1958 získal 2 ocenenia Dr. E. Škultéty z Košíc, bronzovú medailu J. Kovács a mladý filatelist G. Körver taktiež z Košíc.

Už v roku 1959 pripravovali výber exponátov na Celoštátnu výstavu poštových známok Bratislava 1960 na východnom Slovensku Š. Bicák z Košíc a M. Karaba z Prešova. V tom období nepatrili východoslovenské exponáty k špičkám. Na medzinárodnej výstave Polska 1960 reprezentoval východoslovenskú filateliu mládežnícky exponát G. Körvera z Košíc, podobne aj na výstave Budapešť 1961. Na PRAGE 1962 reprezentovali východoslovenských filatelistov a dosiahli dobré ohodnotenie exponátu F. Blahutu z Prešova a dr. E. Škultétyho z Košíc. Na túto výstavu boli organizované kolektívne zájazdy filatelistov z Prešova, Košíc a Spišskej Novej Vsi.

O aktivitách na úseku organizovania propagačných, nesúťažných i súťažných výstav v KP a KMF na východnom Slovensku svedčí aj tento stručný prehľad.

Výstava sovietskych poštových známok Košice 1958, Propagačná výstava poštových známok KMF pri KDPaM Košice 1960,

Propagačná výstava poštových známok KMF Košice 1963, Výstava poštových známok mladých filatelistov Košice 1972, Družobná výstava mládeže Košice - Č. Budějovice 1974, Družobná Košice - Eger 1974, Hipofilia Košice 1974, Juniorfila Košice 1975, Montofila 1976, 1978, 1979, Propagačná KF pri PKO Prešov 1977, Krajská Levoča 1977, Mestská - Košice 1977, Propagačná KMF Košice 1977, Hipofilia Košice 1978, Košice-Eger 1978, Krajská - Košice 1978, Okresná - Trebišov 1979, Vlastná Prešov 1979, Propagačná KMF Kežmarok 1979, Montanofila Zlatá Idka - Košice 1979, Mestská - mladých filatelistov Košice 1979, Národná Košice 1980, Košice-Eger 1980, Krajská KMF Humenné 1981, Oblastná Trebišov 1981, Mestská KMF Prešov 1981, Krajská - Svit 1981, Krajská mládeže Humenné 1981, Krajská Hipofila Prešov 1982, Košice-Eger 1982, Propagačná výstava St. Lubovna 1982, 1984, Oblastná výstava Rožňava 1982, Medzištátne ČSSR-MLR Košice 1983, Krajská Sabinov 1983, Oblastná Košice 1984, Národná Moderna - Svit 1984, Oblastná - Košice 1985, Krajská - Košice 1985, Celoslov. nových exponátov Košice 1986, Juniorsocfilex Košice 1987, Košice-Užhorod 1987, Propagačná Košice '88, Košice-Eger-Miskolc 1988, Filateličký salón Košice 1989, Krajská - Košice 1990.

Iste zaujímavý by bol aj prehľad účasti filatelistov z KF a KMF na domácich a zahraničných výstavách za východoslovenský kraj.

Obr. 17 Pamätnica Klubu filatelistov ZSF vo Svitie (1943-1983)

PAMÄTNICA

Najmä v 80. rokoch boli pre výstavníku činnosť dospelých i mladých filatelistov vo Vsl. kraji priaznivé podmienky predovšetkým zásluhou miestnych funkcionárov KF a KMF, ale aj starostlivosti KV ZSF a podpore orgánov ZSF. V prípade Košíc bola situácia na tomto úseku až predimenzovaná, funkcionári boli

z organizovania výstav unavení a aj verejnosť strácala postupne záujem o filateličké výstavy. Na dokreslenie situácie uvádzame niekoľko čísel z východného Slovenska: rok 1984 - 211 výstav a výstaviek, 1985 - 270, 1986 - 244.

Rozvojové trendy filatelia s dôrazom na propagáciu filatelia a zvyšovanie počtu členskej základne, vystavovateľskú činnosť, ale najmä na prácu s mládežou, pokračovali prakticky až do zjazdu ZSF na Sliači v roku 1969. Príprave zjazdu sa venovala veľká pozornosť. Za východoslovenských filatelistov pracoval v prípravnej komisii zjazdu J. Kovács z Košíc a z východoslovenských delegátov boli do ÚV ZSF zvolení Gejza Jetš a Imre a Š. K. v.

Obr. 18 Spravodaj Klubu filatelistov ZSF v Bardejove

zo Spišskej Novej Vsi, Š. Kvič, J. Kovács a Š. Ludrovský z Košíc a A. Rychvalský zo Sabinova. Š. Kvič bol zvolený do predsedníctva ZSF a za člena Výkonného výboru Federácie čsl. filatelistov v Prahe. Aj zásluhou východoslovenských členov najvyšších zväzových orgánov boli 70. a 80. roky pre rozvoj organizovanej filatelia na východnom Slovensku úspešne v uvedených aktivitách.

V zmysle uznesenia III. zjazdu ZSF v roku 1974 a po organizačných prípravách v priebehu roka 1975 sa v Košiciach konal 31.1.1976 aktív 41 predstaviteľov klubov filatelistov Východoslovenského kraja. Na aktíve bol zvolený 15-členný krajský výbor ZSF v Košiciach v zložení: JUDr. P. Barts (Košice), Ing. L. Bašťovanský (Levoča), Ing. P. Leukanič (Košice), D. Doliak (Prešov), D. Oktulovič (Svit), dr. J. Kozák (Levoča), Ing. J. Lacko (Košice), Ing. E. Palkoci (Lastomír), A. Rychvalský (Sabinov), dr. M. Blaško (Košice), J. Kaňuk (Spišská Nová Ves), Ing. L. Kráľovský (Michalovce), J. Kovács, L. Ivátsy a K. Žiak (Košice).

Krajský výbor ZSF v Košiciach mal vybudovaný sekretariát, ktorý viedol od vzniku KV ZSF tajomník KV Ing. P. Leukanič, CSc. do roku 1989, kedy zomrel. Po nom až do skončenia činnosti KV

ZSF 16.3.1991 vykonával funkciu tajomníka KV dr. V. Chmelár. Prvým predsedom KV bol dr. P. Barts, od roku 1979 Ing. V. Choleva, po jeho úmrtí v roku 1985 bol zvolený za predsedu dr. A. Bárd, CSc. Funkciu vykonával do skončenia činnosti KV ZSF v roku 1991. Počas činnosti KV ZSF sa konalo 5 krajských konferencií a to v rokoch 1979, 1982, 1984, 1987, 1989 a valné zhromaždenie východoslovenských filatelistov 16.3.1991, ktoré ukončilo činnosť KV ZSF na východnom Slovensku. Medzi jednotlivými konferenciami sa pravidelne konali pléna KV a zasadnutia predsedníctva, ktoré mali presne stanovený program, kontrolu činnosti jednotlivých orgánov KV i funkcionárov KV ZSF a vytýcovali hlavné úlohy rozvoja filatelie v KF a KMF vo Východoslovenskom kraji.

Funkcionársky aktív KV ZSF predstavoval najaktívnejších funkcionárov klubov filatelistov a odborných komisií KV ZSF s určitými obmenami v jednotlivých funkčných obdobiach. Ako to možno vidieť z porovnania zloženia členov KV ZSF, zvolených na konferenciach v roku 1982 a 1984.

Na 2. krajskej konferencii ZSF v roku 1982 boli zvolení z prítomných 60 delegátov KF, tito členovia KV: Ing. V. Choleva (Košice), Ing. L. Baštovanský (Spišské Podhradie), dr. A. Bárd, Ing. P. Leukanič, E. Húdák (Košice), dr. J. Bárdoš (Lipany), D. Obtulovič (Svit), dr. Blaško (Košice), dr. Š. Burčo (Rožňava), PhMr. J. Fitzek (Prešov), J. Nyéki (Kežmarok), L. Sárossy (Prešov), R. Sokolský (Moldava nad Bodvou), A. Ščensný (Trebišov), Ing. Vaškeba (Ždiar), D. Evinic (Košice), dr. S. Merc (Michalovce), E. Tobáková (Košice), dr. J. Tomajko (Humenné), dr. J. Vavrek (Sabinov), J. Kovács, Ing. Rysuľa, L. Ivánts, K. Žák (všetci Košice) a D. Semendák (Vranov).

Na 3. krajskej konferencii 1984 pribudli okrem uvedených, noví členovia KV - Ing. J. Maniaček, G. Moyš, I. Pivovarník, L. Gyure, dr. I. Maraček, Ing. L. Gooz a Ing. K. Řezníček (Košice).

Odhliadnúc od určitých negatívnych dobových vplyvov na filateliu, najmä jej spolitizovanie a zideologizovanie, nastala triadením KV ZSF v Košiciach v roku 1976 taká etapa organizovanej filatelia vo Vsl. kraji, ktorá znamenala jej rýazaný rozvoj po každej stránke. Krok za krokom od jednej krajskej konferencie ZSF po nasledujúcu, od jedného pléna KV po nasledujúce dochádzalo ku kvantitatívnemu i kvalitatívnemu rastu aktivít funkcionárskeho aktívmu i členskej základne KF a KMF. Najvýraznejšie však opäť vo vystavovateľských aktivitách KF a úseku propagáčnych, nesúťažných i súťažných výstavách ľahkých i mladých filatelistov v rámci KF, KMF v regióne, i ľačastou na výstavách v rámci republiky i v zahraničí.

Tieto aktivity sú dostatočne dokumentované v bulletinoch, výstavných katalógoch, v rôznych hodnotiacich správach krajských odborných komisií - námetovej filateliie, poštovéj histórie, československej známky a teritoriálnej filateliie, mládežníckej filateliie, aerofilateliie i výstavné komisie.

Až na výnimky sa v podstate všetky odborné komisie KV ZSF prezentovali okrem spomenutej aktívnej a veľmi úspešnej činnosti aj vydávaním vlastných periodík, spravodajov, rôznych zborníkov, samostatných publikácií a tlačovín, ako aj publikačnou činnosťou v odbornej filatelistickej tlači i miestnej tlači. Neskôr, na podnet KV ZSF sa publikačné aktivity členov krajských odborných komisií zjednotili od roku 1990 na vydávaní Spravodaja východoslovenských filatelistov, ktorý dával priestor pre publicitu všetkým odborným komisiám KV ZSF. Spravodaj bol vydávaný v takom náklade, že ho dostávali okrem členov odborných

komisií aj všetky KF a KMF vo Východoslovenskom kraji, čím sa podstatne zlepšila informovanosť o filatelistickom dianí v kraji i na Slovensku.

Najdlhšie bol vydávaný Spravodaj komisie PHC 1978-1989, ktorý sústredil prispievateľov z celého Východoslovenského kraja. Boli to: K. Simon z Revúcej, J. Hrádocký zo Sobraniec, S. Korčmároš zo Sečoviec, D. Evinic, dr. J. Pálka, Ing. J. Maniaček, dr. V. Chmelár, Ing. L. Gooz, Ing. J. Kubénka z Košíc, F. Hažlinský z Bardejova, dr. I. Chalupecký z Levoče, Ing. D. Držík z Prešova, J. Švikuha z Popradu, R. Kurian z Hôrky pri Poprade a ďalší zo Slovenska i Čech.

Z klubových bulletinov zaznamenávame veľké klubové aktivity KF 54-01 Košice, Spravodaj KF 54-10 Bardejov, Košice vo filateliu 1989-1994. Z ďalších publikácií pripomíname monografiu Kassay Š. Pásztor: Košické známky, Evinic, D.: Strojové pečiatky, Hažlinský, F.: Predpisy pošty v Uhorsku, Pamätnica KF 54-06 Svit, Chmelár, V.: Košické známky a lístky, Evinic, D.: Balíková pošta na Slovensku, Gerec, M.: Špecializovaný katalóg slovenských známok a ďalšie drobnejšie práce ďalších autorov. Z najnovších je to rozsiahla publikácia z edície Filatelistické state Maniaček, J.: Filatelistické motívy Slovensko 1993. V Košiciach vychádzal niekoľko rokov federálny Informátor Sekcie zberateľov maďarských známok, pod vedením Ing. P. Leukaniča, Csc., neskôr dr. L. Gyureho.

Všetky odborné skupiny, resp. komisie KV ZSF mali svojich gestorov - pre česko-slovenskú známku dr. S. Merc z Michaloviec, neskôr Ing. M. Gerec z Košíc, pre námetovú filateliu Ing. J. Maniaček, Poštovú história a celiny D. Evinic, neskôr dr. J. Pálka z Košíc, pre teritoriálnu filateliu D. Obtulovič zo Svitu, po zlúčení s čsl. známkou Ing. Gerec, pre mládežnícku filateliu dr. I. Maraček z Košice, pre výstavníku činnosť PhMr. J. Fitzek z Prešova.

K najproduktívnejším prispievateľom v týchto periodikách odborných komisií patrili Ing. J. Maniaček, D. Evinic, Ing. Gerec, dr. Maraček, dr. Bárd, dr. Chmelár, H. Dobál, dr. Pálka, J. Nyéki z Kežmarku a ďalší.

Najvyššie orgány Zväzu slovenských filatelistov ocenili aktívnych členov KF a KMF za mnohoročnú prácu v prospech organizovanej filatelia na východnom Slovensku rôznymi zväzovými vyznamenaniami:

Zaslúžilý pracovník vo filateliu:
Dr. Alexander Bárd, CSc., Košice
Ing. Ladislav Baštovanský, Levoča
Ing. Ivan Diačík, DrSc., Svit
Gejza Jetš, Spišská Nová Ves
Július Kovács, Košice
Ing. Pavel Leukanič, CSc., Košice
Ladislav Sárossy, Prešov

Na základe rôznych kritérií boli ocenené aj jednotlivé KF a KMF, ktoré sa prihlásili do rôznych súťaží, ktoré organizovali krajské a najvyššie zväzové orgány ako napr. o Pohár aktivity ZSF, Tanier aktivity ZSF a ďalšie vyznamenania pri príležitosti rôznych filatelistických jubileí. Osobitné ocenenia dostávali KMF a vedúci KMF pri rôznych stupňoch súťaží, filatelistických olympiad a pod.

Počas funkčného obdobia KV ZSF v Košiciach bolo vo Východoslovenskom kraji registrovaných napr. v roku 1986 40 klubov filatelistov s počtom členov 2.629 a v roku 1989 poklesol počet KF na 36. Zanikli KF v Bystrom, Čiernej n. T., Košiciach (54-14) a Revúcej. Krúžkov mladých filatelistov bolo k 1.1.1986 registrovaných 32 s 597 členmi a k 1.1.1987 34 KMF so 669 členmi.

K 31.3.1995 tu bolo 20 aktívnych KF s počtom členov 628 a určitý počet členov Spolku košických filatelistov.

V mestách a obciach východného Slovenska pracovali: Bardejov (2 KF), Košice (2 KF), Prešov, Michalovce, Svit, Rožňava, Sečovce, Jelšava, Trebišov, Vranov n. T., Krompachy, S. N. Ves, Medzev, N. Smokovec, V. Kapušany, Zborov, Moldava n. B., Svidník a Kežmarok. Krúžky mladých filatelistov sú registrované v týchto obciach a mestách: Svit, Kežmarok, Štítnik, Moldava n. B., Košice (5 krúžkov).

1895-1995

"PAMATNICA k stému výročiu organizovanej filatelie na Slovensku
Vydal Zväz slovenských filatelistov
Spracoval autorský kolektív
Tlač: Tlačiareň Gerthofer Zohor